

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับ
สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

**ENVIRONMENTAL MANAGEMENT GUIDELINES TO ENHANCE
LEARNING FOR INCLUSIVE EDUCATION IN
PRIMARY SCHOOLS IN PATHUM THANI PROVINCE**

ประวีณา โภควณิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับ
สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

ประวีณา โภควณิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม
ระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
Environmental Management Guidelines to Enhance Learning for Inclusive
Education in Primary Schools in Pathum Thani Province

ชื่อ – นามสกุล นางสาวประวีณา โภควณิช

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ต้องลักษณ์ บุญธรรม, ปร.ด.

ปีการศึกษา 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์, ค.ด.)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริญญา มีสุข, ค.ด.)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ต้องลักษณ์ บุญธรรม, ปร.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทฉบับนี้

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.)

วันที่ 16 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
ชื่อ – นามสกุล	นางสาวประวีณา โภควณิช
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ต้องลักษณะ บุญธรรม, ปร.ค.
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี และ 2) เสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 308 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 51 คน รวม 359คน โดยการใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานปัจจุบันของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$, S.D.=0.92) และสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.64) 2) แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ตามความต้องการจำเป็นมากที่สุด ดังนี้ (1) ด้านภูมิทัศน์ จัดให้มีสนามกีฬา สนามเด็กเล่นสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (2) ด้านความปลอดภัย จัดให้มีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตรายจุดที่ห้าม (3) ด้านอาคารสถานที่ จัดให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการ (4) ด้านการบริหารจัดการ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมด้านการจัดสภาพแวดล้อม (5) ด้านการเรียนการสอน จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (6) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาการสอนสำหรับเด็กพิเศษตามลำดับ

คำสำคัญ: แนวทาง การจัดสภาพแวดล้อม สถานศึกษาเรียนรวม

Thesis Title	Environmental Management Guidelines to Enhance Learning for Inclusive Education in Primary Schools in Pathum Thani Province
Name - Surname	Miss Praweena Pokavanit
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Assistant Professor Tongluck Boonthum, Ph.D.
Academic Year	2016

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the current state and the expected state of the environmental management that enhance student's learning for inclusive education in primary schools in Pathum Thani Province, and 2) propose the environmental management guidelines to enhance learning for inclusive education in primary schools in Pathum Thani Province.

The sample group, selected by stratified random sampling, consisted of 308 teachers and 51 school administrators in primary schools under Pathum Thani Primary Educational Service Area. The research instrument was a questionnaire. The data was analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The results revealed that 1) the current state of the environmental management that enhanced student's learning for inclusive education in primary schools in Pathum Thani Province was at a high level ($\bar{X}=3.52$, $S.D.=0.92$) and the expected state was at the highest level ($\bar{X}=4.59$, $S.D.=0.64$), and 2) the proposed environmental management guidelines to enhance learning for inclusive education in primary schools in Pathum Thani Province were prioritized as follows: (1) the landscape, especially the playground, designed for students with special needs; (2) the safety procedures provided with audio and visual signs in restricted areas; (3) the infrastructures for disabled students including notably accessible toilets; (4) more participation of the school staffs in school management; (5) the effective teaching and learning activities including sufficient instructional media; and (6) training for teachers for students with special needs.

Keywords: guidelines, environmental management, inclusive education

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้องลักษณะ บุญธรรม ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ทุกขั้นตอนจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ และคณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา มีสุข กรรมการสอบ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำชี้แนะเพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด สามารถนำไป พัฒนาต่อยอดให้เกิดผลต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความเมตตากรุณาที่ได้รับเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัยทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา มีสุข อาจารย์ ดร.ภารุจี้ร์ เจริญเผ่า อาจารย์ ดร.สุกัญญา บุญศรี ดร.จตุรงค์ อินทรรุ่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน และดร.มาลี สืบกระแสน์ ศึกษาพิเศษ ที่ให้ความเมตตาตรวจสอบความเที่ยงตรง ของแบบสอบถาม พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์สามารถวิเคราะห์ผลวิจัย สำเร็จได้ด้วยดี ตลอดจนผู้บริหารและคณะครูในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ที่ให้ความร่วมมือตอบและเก็บรวบรวมแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณคุณพ่อเสวก โภควณิช และ คุณแม่บัวขาว จิระสมบูรณ์โชค ที่ให้การ สนับสนุนและส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา ขอขอบคุณเพื่อนๆ โรงเรียนวัดลาดสนุ่น พี่ๆ น้องๆ สถาบันดนตรีเคพีเอ็น สีวลี ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดมา ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ โรงเรียนวัดอภัยการาม และขอขอบคุณรุ่นพี่สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ให้คำแนะนำใน การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย รวมไปถึงขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการติดต่อหน่วยงาน ราชการต่างๆ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง คุณประโยชน์ใดๆ ที่เป็นกุศลอันเกิดจากผลของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ข้าพเจ้าขอขอบใจแก่ทุกๆ ท่าน ที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ประวีณา โภควณิช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(11)
บทที่ 1 บทนำ.....	12
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	12
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	17
1.3 คำถามการวิจัย.....	17
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	17
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	18
1.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	19
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	20
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา.....	21
2.2 การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม.....	36
2.3 สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี.....	55
2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	61
3.3 การสร้างเครื่องมือ.....	62
3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	62
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
3.8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4.1 ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	142
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	142
5.2 อภิปรายผล.....	150
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	157
บรรณานุกรม.....	159
ภาคผนวก.....	165
ภาคผนวก ก -รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	166
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	167
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย.....	173
ภาคผนวก ค ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อแบบสอบถาม(การหาค่า IOC).....	194
ภาคผนวก ง รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล.....	203
ประวัติผู้เขียน.....	209

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 จำนวนผู้บริหารและครูผู้สอน.....	55
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
ตารางที่ 4.2 ผลวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี.....	82
ตารางที่ 4.3 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับ สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านภูมิทัศน์.....	72
ตารางที่ 4.4 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านภูมิทัศน์.....	73
ตารางที่ 4.5 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านอาคารสถานที่.....	74
ตารางที่ 4.6 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านอาคารสถานที่.....	76
ตารางที่ 4.7 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านความปลอดภัย.....	77
ตารางที่ 4.8 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านความปลอดภัย.....	79
ตารางที่ 4.9 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในการบริหารจัดการ.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการบริหารจัดการ	82
ตารางที่ 4.11 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการเรียนการสอน	83
ตารางที่ 4.12 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการเรียนการสอน	85
ตารางที่ 4.13 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	86
ตารางที่ 4.14 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	88
ตารางที่ 4.15 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัด ปทุมธานี ในแต่ละด้าน	90
ตารางที่ 4.16 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัด ปทุมธานี รายด้านภูมิทัศน์	91
ตารางที่ 4.17 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัด ปทุมธานี รายด้านความปลอดภัย	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.18 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านอาคารสถานที่.....	94
ตารางที่ 4.19 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านการบริหารจัดการ.....	95
ตารางที่ 4.20 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านการเรียนการสอน.....	95
ตารางที่ 4.21 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล.....	99
ตารางที่ 4.22 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ราชด้านภูมิทัศน์.....	104
ตารางที่ 4.23 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ราชด้านความปลอดภัย.....	110
ตารางที่ 4.24 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ราชด้านอาคารสถานที่.....	116
ตารางที่ 4.25 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ราชด้านการบริหารจัดการ.....	122
ตารางที่ 4.26 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ราชด้านการเรียนการสอน.....	128
ตารางที่ 4.27 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ราชด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล.....	136

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	20
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	67
ภาพที่ 4.1 สรุปแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี.....	140

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันและอนาคตแนวโน้มเด็กที่มีความพิการตามกระทรวงศึกษาธิการได้จัดประเภทไว้ 9 ประเภท ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ เด็กออทิสติก และเด็กที่มีความพิการซ้อน จากข้อมูลงานวิจัย ชาญวิทย์ พรนภดล (2552) พบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในปัจจุบันมีอยู่ถึงร้อยละ 5 ของประชากรเด็กในวัยเรียน เมื่อเข้าสู่การศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในทุกสถานศึกษาจะมีเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อยู่ในห้องเรียน ประมาณ 2-3 คน และเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในสังคมซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 กำหนดว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมถึงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ มีร่างกายพิการทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ดังนั้น การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนปกติกับ ผู้เรียนที่มีความพิการและบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถเรียนรวมในสถานศึกษาเป็นหนึ่งในประเด็นที่สำคัญให้สถานศึกษาในทุกสังกัดควรจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเรียนรวมส่วนใหญ่ ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความพิการและบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งการดำรงชีวิตของมนุษย์ต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป (ดุสิตา ดิบุคคำ, 2556) จากพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 หมวด 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 5 ก็ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ มีร่างกายพิการ

ทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคหนึ่ง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษา หมวด 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาเกี่ยวกับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาของเด็กทุกประเภท นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 หมวด 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 8 ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ วรรค ๒ ๒๕๔๔) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนการพัฒนาในด้านต่างๆ ของมนุษย์ เช่นเดียวกับมนุษย์ที่มีแนวโน้มที่จะพัฒนาตน ให้เข้ากับการยอมรับของสังคมและสิ่งแวดล้อมมาตั้งแต่เกิด มนุษย์จะพยายามเรียนรู้ให้อยู่ในสถานะสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม การได้รับความรัก การยอมรับ การเอาใจใส่ การให้กำลังใจหรือให้โอกาสตามความเหมาะสม เป็นแนวทางที่จะทำให้มนุษย์พัฒนาตนไปได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม จึงต้องมีสิ่งที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ สภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ดังนั้น การปรับสภาพแวดล้อมสำหรับสถานศึกษาเรียนรวมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความพิการและบกพร่องทางการเรียนรู้ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ การศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความพิการและบกพร่องทางการเรียนรู้ จึงแตกต่างไปจากเด็กปกติเนื่องจากมีความผิดปกติทางร่างกาย อารมณ์พฤติกรรมและสติปัญญา ซึ่งต้องการการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม และได้รับประโยชน์จากการศึกษาอย่างเต็มที่ การจัดการศึกษาให้แก่เด็กกลุ่มนี้จึงต้องดำเนินการสอนโดยครูที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษ มีเทคนิควิธีการสอน ที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ การจัดเนื้อหา ของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอนและวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับสภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อพัฒนาให้เกิดศักยภาพสูงสุด และการจัดการศึกษาพิเศษนี้ อาจจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติในระดับรุนแรง หรือจัดการศึกษาในโรงเรียนปกติในรูปแบบการเรียนรวม สำหรับเด็กที่มีระดับความผิดปกติไม่รุนแรงมาก ดังนั้น สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเรียนรวมจึงต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนพิการหรือบกพร่องได้มีโอกาสใน

การเรียนรู้ตามสภาพผู้เรียนในบริบทของห้องเรียนและมีความต้องการจำเป็นพิเศษในการเฝ้าตามสภาพผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาควรเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความพิการและบกพร่องทางการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนร่วมนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาจัดการเรียนร่วมนั้นต้องตระหนักและเน้นให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร สิ่งอำนวยความสะดวก ระบบสื่อสาร รวมถึงสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถเข้าถึงและใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยปราศจากข้อจำกัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, น.51) สภาพแวดล้อมเปรียบเสมือนเป็นครูคนหนึ่งที่สามารถให้การศึกษอบรมและกล่อมเกลาคิดใจของคนได้ เพราะคนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีจะซึมซับลักษณะที่ติดตัวไปด้วย ดังนั้น กระบวนการและวิธีการดำรงรักษาสภาพแวดล้อมที่ถูกต้อง คือการมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมให้มีความสมดุลและความสวยงามทางธรรมชาติในสถานศึกษา นอกจากจะสามารถให้ความรู้ ความคิดแก่ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษาแล้วยังช่วยส่งเสริมให้คนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้และรู้จักวิธีการดำรงชีวิตอย่างถูกต้อง (เสรี ลาซโรจน์, 2546, น.60)

สำหรับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเรียนร่วมนั้นในต่างประเทศ ดังเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า มีการสนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษาในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (Least Restrictive Environment) หมายถึง ให้เด็กด้อยความสามารถได้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ อาจจะเป็นการเรียนร่วมเต็มเวลาหรือเรียนรวมใน โรงเรียนปกติ หากจำเป็นต้องแยกเด็กออกมาสอนต่างหากก็สามารถทำได้เมื่อความพิการเป็นอุปสรรคต่อการเรียน และเมื่อคัดแยกเด็กแล้วรัฐจะต้องจัดบริการที่เกี่ยวข้องและจำเป็นให้แก่เด็ก สภาพแวดล้อมทางสังคมในประเทศสหรัฐอเมริกาเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองจะมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในการศึกษาพิเศษโดยผู้ปกครองมีบทบาทในการวินิจฉัยเบื้องต้นในฐานะที่เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่นักจิตวิทยาเกี่ยวกับบุตรของตน มีบทบาทในการส่งเด็กเข้าเรียนว่าจะให้เด็กเรียน มีส่วนร่วมในการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล มีส่วนในการวัดและประเมินผลเด็กในกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างๆ นอกจากนั้นมีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ตลอดจนโปรแกรมการเรียนการสอนและเครื่องมือใหม่ๆ ทางการศึกษาเข้ามาช่วยในการสอนเด็กที่ด้อยความสามารถในปริมาณที่มากขึ้นทำให้การศึกษาพิเศษก้าวหน้าไปมาก ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาพิเศษในอนาคตเป้าหมาย คือ การอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคม สังคมในฝันในอนาคตเป็นสังคมที่ไม่มีการแบ่งแยกไม่มีชนชั้นไม่มีคนพิการและคนไม่พิการ เพราะคนที่คิดว่าตน “ปกติ” ก็มีความพิการหรือ “ไม่ปกติ” แฝงอยู่ด้วยไม่มากนักน้อยสังคมในลักษณะนี้ทุกคนยอมรับความหลากหลาย

ของกันและกัน (Individuals with Disability Education Act-IDEA, Amendment of, 1997) นอกจากนั้น สภาพแวดล้อมทางสังคมในประเทศออสเตรเลียมีความตื่นตัวในการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ ในด้านการเรียนการสอนเช่นเดียวกันทั้งในรูปของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และมีการพัฒนาทั้ง software และ hardware มาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งจะนำมาใช้กับเด็กที่มีความพิการที่ค่อนข้างจะรุนแรง ไม่สามารถจะใช้แขนมือได้ทั้งที่มีความสามารถทางสมองดี มีการใช้สื่อการบังคับสวิตช์ด้วยศีรษะให้ มอเตอร์ทำงานมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนอีกด้วย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมในประเทศไทย ควรมืองค์ประกอบที่สำคัญให้เท่าเทียมกับต่างประเทศทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพและ สภาพแวดล้อมทางสังคม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การ ปรับสภาพแวดล้อมสำหรับสถานศึกษาเรียนรวมจึงมีความจำเป็น เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความพิการและ บกพร่องทางการเรียนรู้ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนพิการเกิดความ ต้องการที่จะเรียนรู้และรู้จักวิถีการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง (พิมพ์พรรณ เมพสุเมธานนท์, 2555 และ สุวพิชชา ประสิทธิ์ชัยกิจ, 2555)

สำหรับประเทศไทย การจัดการศึกษาเรียนรวม พบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ บรรยากาศและสิ่งแวดลอมที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา อาคารเรียน อาคารประกอบและ ห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่สามารถมองเห็นและจับต้องได้ในสถานศึกษาก็ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียนตามมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้เรียน โดยเฉพาะด้านภูมิทัศน์เพราะภูมิทัศน์เป็นสิ่ง ทั่วไปที่ทุกคนมองเห็นง่าย สามารถดึงดูดความสนใจและสร้างบรรยากาศที่ดีต่อผู้พบเห็น ด้านอาคาร เรียน สิ่งอำนวยความสะดวกกับนักเรียนยังต้องมีการปรับปรุง ด้านความปลอดภัย โดยตลอดเวลาที่ นักเรียนอยู่โรงเรียนต้องมีความปลอดภัย (วิภา ร่วมโพธิ์รี, 2553) นอกจากนี้ปัญหาสภาพแวดล้อมทาง สังคม สภาพแวดล้อมที่เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการอยู่และปฏิบัติงานร่วมกันของคนในสถานศึกษา พบว่า ด้านการบริหารจัดการในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา สถานศึกษามีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของซึ่งจะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีภายในสถานศึกษา ด้านการ เรียนการสอนเป็นปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายในหรือ บรรยากาศในห้องเรียนจะช่วยสนับสนุนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สูง ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เป็นปัจจัย ที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการประเมิน ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาจำเป็นต้องคัดกรองเพื่อให้ทราบปัญหา และความต้องการช่วยเหลือพิเศษจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่ และความรับผิดชอบการพัฒนาการจัดการเรียนรวมควรคำนึงถึงการดำเนินงาน โดยมีการพิจารณาให้ ความช่วยเหลือ สนับสนุน ตามความต้องการจำเป็นของผู้เรียนโดยสถานศึกษาที่จัดการศึกษา

แบบเรียนรวม พร้อมที่จะรับนักเรียนทั้งหมดและยินดีที่จะสนับสนุนการเรียนรู้โดยไม่มีข้อจำกัด โดยทุกประเภทความพิการจะได้รับการสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล โดยจัดให้ทุกคนได้เข้าถึงการศึกษาตามความต้องการจำเป็นพิเศษและจัดบริการสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) สภาพแวดล้อมในประเทศไทย โดยเฉพาะในเมืองใหญ่นั้นเด็กและเยาวชนในทุกระดับอายุ อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตเพื่อเป็นพลเมืองของชาติที่มีคุณค่า ดังนั้น นโยบายของรัฐจึงเริ่มให้การสนับสนุนกิจกรรมที่พัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน ในสังคมแห่งการเรียนรู้ ทรัพยากรทางด้านสื่อโทรคมนาคม เป็นเครื่องมือเครือข่ายการเรียนรู้และเชื่อมโยงผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิตด้วยการเข้าถึง นับเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อเยาวชน (สุปรีชา หิรัญโร, 2554)

กล่าวโดยสรุปจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ พบว่า ยังมีความสับสนในเรื่องเกี่ยวกับคำนิยาม ขาดการวางแผนและกลไกในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ ก็ไม่มีกระบวนการที่มีคุณภาพเท่าที่ควรจะเป็น โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษและเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าเหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองได้ตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขเป็นปกติและคนเก่งของสังคม สอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555)

ทั้งนี้จากข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมนั้น พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนยังไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวม จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจในการศึกษาในครั้งนี้

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2558c และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

1.2.2 เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับใด และมีความต้องการในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยการเรียงลำดับจากมากไปน้อย

1.3.2 แนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ควรเป็นเช่นไร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนสถานศึกษาเรียนรวม ระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 126 โรงเรียน จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา 478 คน ครูผู้สอน 2,906 คน จำนวนทั้งหมด 3,384 คน

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 51 คน และครูผู้สอน 308 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) รวมผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด จำนวน 359 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ซึ่งแนวทางการดำเนินงานจัดหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเรียนรวมให้เหมาะสมกับการจัดสภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านอาคารสถานที่ 3) ด้านความปลอดภัย 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการเรียนการสอน 6) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 สถานศึกษาเรียนรวม หมายถึง โรงเรียนที่รับเด็กเข้ารับการศึกษ โดยไม่แบ่งแยกความบกพร่องของเด็ก หรือคัดแยกเด็กที่ด้อยกว่าเด็กส่วนใหญ่ออกจากชั้นเรียน แต่จะใช้บริการบริหารจัดการและวิธีการในการให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการตามความต้องการจำเป็นอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล

1.5.2 การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การดำเนินงานจัดหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.5.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง จัดชั้นบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่สามารถมองเห็นและจับต้องได้ในสถานศึกษา

1.5.3.1 ด้านภูมิทัศน์ หมายถึง การจัดตกแต่งพื้นที่ภายนอกอาคารที่มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยที่มีประสิทธิภาพ มีความร่มรื่นสวยงามและมีเอกลักษณ์ รวมทั้งการมีองค์ประกอบพื้นฐาน เช่น ระบบการให้แสงสว่าง ระบบให้น้ำต้นไม้ ระบบระบายน้ำและระบบป้องกันน้ำท่วม ระบบอำนวยความสะดวก

1.5.3.2 ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่ การใช้อาคารสถานที่ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

1.5.3.3 ด้านความปลอดภัย หมายถึง มาตรการในการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัย การให้ความรู้การรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการป้องกันอันตราย

1.5.4 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการอยู่และปฏิบัติงานร่วมกันของคนในสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของคน เช่น

บรรยากาศองค์กรและความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กร หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลต่างๆ ที่อยู่ร่วมกัน ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคคล

1.5.4.1 ด้านการบริหารการจัดการ หมายถึง การจัดสิ่งต่างๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ การวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การบังคับบัญชา บรรยากาศองค์กร และความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กร

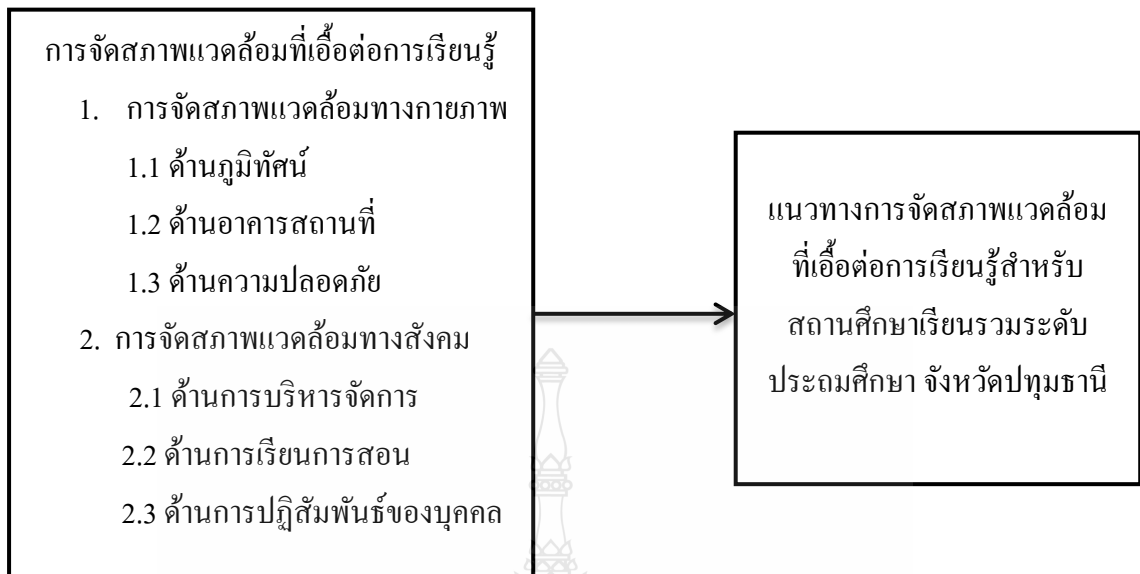
1.5.4.2 ด้านการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IIP) กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

1.5.4.3 ด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคล หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลต่างๆ ที่อยู่ร่วมกัน ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคคล

1.5.5 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานจัดหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการจัดสภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร (อมรพงศ์ พันธุ์โกชน์, 2556; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555; สุกฤษฎี อัญบุตร, 2555; ทรรศนีย์ วราห์คำ, 2554; มงคล ประเสริฐตั้งซ์, 2553; วิภา ร่วมโพธิ์รี, 2553; เนาวรัตน์ พ่วงคง, 2551; สมนึก สุรกุล, 2549; สุจินตรา พริดโกมล, 2548 และ Steve Higgins, 2005) ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา เรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน และด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ตามกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.7.1 จากข้อค้นพบทำให้ทราบการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

1.7.2 จากข้อค้นพบผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบแนวทางเพื่อพัฒนาการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สำหรับการวางนโยบายหรือกลยุทธ์ในการพัฒนาหน่วยงานและองค์กร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิดบททวนตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
 - 2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
 - 2.1.2 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
 - 2.1.3 องค์ประกอบของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา
 - 2.1.4 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาสถานศึกษา
- 2.2 การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
 - 2.2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการเรียนรวม
 - 2.2.2 หลักการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมทั้งในและต่างประเทศ
- 2.3 สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
- 2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.4.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ
 - 2.4.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

สภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษาที่อยู่ในสภาพการเรียนรู้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกๆ ด้าน ซึ่งได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอน ความสัมพันธ์กับเพื่อน รวมทั้งความเป็นระเบียบความสะอาดของอาคารสถานที่ การจัดอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานศึกษาที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งด้านกายภาพและด้านสังคม โดยให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมว่า หมายถึง

สรรพสิ่งข้อกำหนดกฎเกณฑ์และกิจกรรมทั้งหลายที่อยู่รอบมนุษย์ ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 หมวดใหญ่ๆ คือ สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

Stamp and Dorothy (1981, p.1) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้ว่า สิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาประชากรของโลกให้มีความตระหนักในเรื่องสิ่งแวดล้อมทั้งหมดและปัญหาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีความรู้ เจตคติ แรงจูงใจการปฏิบัติ และทักษะในการปฏิบัติงานเฉพาะบุคคลหรือเป็นกลุ่ม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา คือ การจัดการอาชีวสถานศึกษา อาคารเรียนห้องเรียน ตลอดจนการตกแต่งการใช้พื้นที่การวางติดตั้งทั้งหมดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน การสร้างสมความรู้สึกรักนึกคิดความชอบการเห็นคุณค่าระบบ

วิชาญ สุวรรณวงษ์ (2549, น.12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงามร่มรื่นเป็นระเบียบและบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ และไม่มีมลภาวะ

นงลักษณ์ มีจรูญสม (2546, น.1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่มีอยู่โดยรอบหรือปะปนกันของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่มีผลกระทบต่อสิ่งที่มีชีวิต สิ่งที่อยู่โดยรอบจะมีผลกระทบต่อสิ่งที่มีชีวิตนั้น มิใช่เพียงที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ฯลฯ ก็มีผลผูกพัน ความรู้สึกรักนึกคิดและกิจกรรมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งเรียกว่า เป็นสภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมด้วย ดังนั้น สภาพสิ่งแวดล้อมของมนุษย์จึงต้องรวมทั้งสภาพสิ่งแวดล้อมกายภาพ และสภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคมเข้าไว้ด้วยกัน

อรพัทธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2545, น.54-55) ได้ให้ความหมายสภาพแวดล้อมไว้ว่า หมายถึง สภาพสภาวะหรือสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรืออาจเป็นสิ่งที่ถูกจัดทำสร้างขึ้น อาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้หรือเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้อยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนและได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า พฤติกรรมของผู้เรียนจะเป็นอย่างไรนั้นเกี่ยวข้องหรือได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี ที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่พึงพอใจในการเรียนทำให้เกิดสมาธิและปัญญา

ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ (2550, น.19) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ในทุกๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงามร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

สรุปได้ว่าสภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายในของ สถานศึกษาที่อยู่ในสภาพการเรียนรู้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกๆ ด้าน ซึ่งได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอนความสัมพันธ์กับเพื่อน รวมทั้งความเป็น ระเบียบความสะอาดของอาคารสถานที่การจัดอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย สภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานศึกษาที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งด้านกายภาพและ ด้านสังคม โดยให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ดังนี้

2.1.2 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ความสำคัญของการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษานั้นจะมีความสมบูรณ์ที่สุด ถ้าสมองได้รับการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะถ้าเป็นบุคคลที่ได้เรียนรู้หรือได้รับการศึกษาสูงๆ ขึ้นจะทำให้ไอคิวเพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาดังกล่าวนี้ทำให้นักการศึกษาให้ความสนใจ และให้ ความสำคัญกับการเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความอยากรู้อยากเห็น และการค้นพบของ นักเรียน สภาวะเช่นนี้จะทำให้การเจริญเติบโตทางสมองดำเนินอยู่ต่อไป นอกจากนี้สภาพแวดล้อม คือ สิ่งเร้าที่ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมที่มนุษย์อาศัยในสภาพแวดล้อม โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท (ทรรศนีย์ วรหาคำ, 2554)

2.1.2.1 สิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สิ่งซึ่งอยู่นอกกายมนุษย์ เช่น วัตถุ สิ่งของ คน และสัตว์ เป็นต้น รวมไปถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมซึ่งไม่มีตัวตน ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ถ้าสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เร้าให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม เราเรียกว่า สิ่งเร้าภายนอก

2.1.2.2 สิ่งแวดล้อมภายใน ได้แก่ การกระทำของอวัยวะต่างๆ ภายในของมนุษย์เอง เช่น ความหิวกระหาย ถ้าสิ่งแวดล้อมภายในเหล่านี้เร้าให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม เราเรียกลักษณะภายใน

เชิดชู กาพวงส์ (2545) กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่จัดมวลประสบการณ์แก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อนำ ประสบการณ์เหล่านั้นไปพัฒนาตนเองในอนาคต แต่จะอย่างไรให้เด็กชอบมาโรงเรียนเป็นคนใฝ่รู้ มีความรู้สึกสนุกสนาน มีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน การที่โรงเรียนจะได้รับการตอบสนองจากนักเรียน โรงเรียนต้องดำเนินการสร้างแรงจูงใจกับนักเรียนให้เกิดความคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของ สถานศึกษาดังกล่าว แนวทางการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน โรงเรียนต้องดำเนินการ

พัฒนาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ให้มีผลต่อการเรียนรู้สามารถปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงเพศและวัยของผู้เรียน

วิชิต เทพประสิทธิ์ (2549) กล่าวว่า การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่สนับสนุนทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรักที่อยากเรียน และเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ส่งเสริมให้โรงเรียนได้ดำเนินไปสู่จุดหมายที่ตั้งใจได้

มยุรีสิงห์ โทราช (2540, น.20) กล่าวถึง ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่มีผลทางการศึกษาว่า สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่เด็กได้พบสิ่งแวดล้อมหลายอย่าง เช่น ได้มีการสมาคมติดต่อกับครูและเพื่อนนักเรียนในวัยต่างๆ ได้อ่านหนังสือในห้องสมุด ได้ดูภาพยนตร์และโทรทัศน์ และได้ฟังวิทยุที่ครูจัดขึ้นเพื่อประกอบการสอน ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กมีประสบการณ์มีความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

สุปริษา หิรัญโร (2554) ได้กล่าวถึง อาคารและสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาจะช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางร่างกายจิตใจสติปัญญาและสังคมของนักเรียน ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักต่อการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความจงรักภักดีและความภาคภูมิใจต่อสถาบัน ซึ่งจะมีผลไปถึงความพยายามที่จะสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ การสร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้กับตนเองและสถาบันได้อีกด้วย นอกจากนี้แล้วสภาพแวดล้อมในสถานศึกษายังมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมพฤติกรรม ทศนคติค่านิยมสติปัญญาและสังคมของนักเรียนและครูอีกด้วย ซึ่งได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในหลายด้าน เช่น 1) ด้านห้องเรียน หากห้องเรียนมีความสะอาด ทาสีอ่อน โยนแสงนุ่มนวลมีต้นไม้กระถางมีรูปภาพที่ดูแล้วสบายใจ มีซุ้มหรือมุมสงบได้หาความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีความคุ้นเคยกับความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยตลอดเวลา ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น 2) ด้านครู ซึ่งครูมีอิทธิพลมากที่สุดต่อการปลูกฝังเจตคติค่านิยมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน เนื่องจากครูสามารถประสานเชื่อมโยงการอบรมเลี้ยงดูให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น 3) ด้านเพื่อน เพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญมากในการสร้างเจตคติค่านิยมและพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายจิตใจอารมณ์และสังคม หากนักเรียนมีความรักและเข้าใจเพื่อน การเรียนรู้ย่อมมีความสุขมีความคิดสร้างสรรค์ก็จะเกิดขึ้น และพร้อมที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพ 4) การจัดศูนย์วิชาการในห้องเรียน ซึ่งจะเป็นที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางการเรียนได้มากที่สุดตามความสนใจความต้องการและความถนัด อีกทั้งยังมีผลต่อการเสริมสร้างเจตคติในการเรียนรู้ตลอดจนการสร้างลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนรักการค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและสามารถ

เรียนร่วมกับเพื่อนทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ได้ ถือว่าเป็นการสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นได้ 5) ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสามารถและส่งเสริมความร่วมมือการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตรง บรรยากาศการเรียนที่ดีจะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้ จะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาจะช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางร่างกายจิตใจสติปัญญาและสังคมของนักเรียน ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความจงรักภักดีและความภาคภูมิใจต่อสถาบันด้วยเช่นกัน

2.1.3 องค์ประกอบของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา

การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การดำเนินงานจัดหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการจัดสภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนใน 2 ด้าน คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม (วิภา ร่วมโพธิ์, 2553)

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารกับบุคลากรในสถานศึกษาได้ร่วมกันจัดสิ่งต่างๆ ภายในสถานศึกษาทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้นทางกายภาพและที่มนุษย์สร้างขึ้นทางสังคม โดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ดังนี้

2.1.3.1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ ที่สามารถมองเห็นและจับต้องได้ในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) สภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มองเห็นเป็นรูปธรรม บรรยากาศและความประทับใจที่ดีต่อผู้พบเห็น ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา บริเวณที่ตั้งอาคารเรียนบริเวณที่พักผ่อน สวนหย่อม สนามกีฬา สนามเด็กเล่น

2) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มองเห็นเป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งปลูกสร้าง อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ

3) สภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย หมายถึง มาตรการในการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัย การให้ความรู้การรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัย การจัดทำมาตรการป้องกันอันตราย

2.1.3.2 การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม

การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการอยู่และปฏิบัติงานร่วมกันของคนในสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของคน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการบริหารการจัดการ หมายถึง การจัดสิ่งต่างๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ การวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การบังคับบัญชาบรรยากาศองค์กร และความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กร

2) ด้านการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IIP) กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

3) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคล หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลต่างๆ ที่อยู่ร่วมกัน ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคคล

2.1.4 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา

วิภา ร่วมโพธิ์ (2553) การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน ไม่มีรูปแบบและองค์ประกอบที่แน่นอน ครูผู้สอน ครูประจำชั้น สามารถจัดได้ตามความเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

2.1.4.1 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน

1) จัดแสงสว่างให้พอเพียง เพราะนักเรียนจะต้องใช้สายตาในการอ่านและเขียนหนังสืออยู่เสมอ

2) จัดห้องเรียนให้สะอาดและมีระเบียบ จะทำให้ห้องเรียนน่าอยู่และเป็น การฝึกลักษณะนิสัยของนักเรียนด้วย

3) ห้องเรียนต้องปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก

4) จัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเหมาะ และอุปกรณ์ทุกชิ้นต้องมีประโยชน์ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5) โต๊ะครูต้องวางในตำแหน่งที่จะมองเห็นนักเรียนได้ทั่วถึงและไม่เกะกะ

6) ตู้หรือชั้นวางของ สำหรับเก็บของครูและนักเรียนควรจัดให้อยู่ในมุมที่เหมาะสม สะดวกแก่การนำสิ่งของเหล่านั้นออกมาใช้

7) กระจกบานควรมีขนาดกว้าง ยาวพอสมควร สีที่ใช้ควรเป็นสีเขียวเมื่อเขียนแล้วต้องให้นักเรียนสามารถมองเห็นได้ชัดเจนทุกคน

8) โต๊ะ เก้าอี้นักเรียน ควรมีน้ำหนักและขนาดที่เหมาะสม สะดวกต่อการเคลื่อนย้าย เพื่อให้เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

9) ป้ายนิเทศปิดไว้ที่ผนังห้องตามจุดที่เหมาะสม และควรจัดให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเนื้อหาที่กำลังเรียน

10) มุมแสดงผลงานนักเรียน ควรจัดให้มีมุมนี้เพื่อให้นักเรียนได้ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง และขณะเดียวกันก็ได้ศึกษาดูงานผู้อื่นด้วย

11) มุมเสริมความรู้ เช่น มุมหนังสือ มุมประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดเพื่อให้นักเรียนรู้สึกเป็นเจ้าของและใช้อย่างทะนุถนอม

12) ต้องมีความปลอดภัยและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในห้องเรียน จะต้องปราศจากสิ่งที่เป็นอันตราย เช่น ของมีคม พื้นชำรุด เป็นต้น และขนาดของห้องต้องเหมาะสมที่จะให้นักเรียนเคลื่อนไหวและปฏิบัติกิจกรรมได้สะดวก

13) ตัวครู ถือได้ว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดสำหรับนักเรียน สภาพทางกายภาพของครูจึงต้องจัดให้ดูดีที่สุด ได้แก่ ใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ลักษณะท่าทางสง่า มั่นใจในตนเอง แต่งกายสะอาด เรียบร้อย สวยงามเสมอ การปฏิบัติตนของครูต้องปฏิบัติให้ถูกต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่ดี ต้องไม่ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี เช่น สูบบุหรี่ กินเหล้า พุดจาหยาบคาย เป็นต้น

2.1.4.2 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในบริเวณสถานศึกษา

นรา สมประสงค์ (2546) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษาถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมอื่นๆ ที่สถานศึกษามีส่วนเกี่ยวข้อง ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องดำเนินการด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษาให้เหมาะสมถูกต้อง และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา ซึ่งการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษาที่สำคัญๆ ดังนี้

1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ หมายถึง การจัดพื้นที่ภายนอกอาคารที่มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยที่มีประสิทธิภาพ มีความร่มรื่นสวยงาม และมีเอกลักษณ์รวมทั้งมีองค์ประกอบพื้นฐาน เช่น ระบบการให้แสงสว่าง ระบบให้น้ำต้นไม้ ระบบระบายน้ำ และระบบป้องกันน้ำท่วม ระบบอำนวยความสะดวก เช่น ม้านั่ง ทางลาดสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว มีราวจับพื้นผิวต่างสัมผัสให้แก่บุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ ตามแนวทางการพัฒนา

สถานศึกษาต้นแบบเรียนรวมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี พ.ศ.2558 ได้กำหนดว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ในสถานศึกษา เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นเป็นรูปธรรม สร้างบรรยากาศและความประทับใจที่ดีต่อผู้พบเห็น ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา บริเวณที่ตั้งอาคารเรียน บริเวณที่พักผ่อน เพื่อให้การบริหารสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพิจารณาการจัดสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ดังต่อไปนี้

(1.1) สถานที่ตั้ง การเลือกสถานที่ตั้งควรพิจารณาถึงระบบผังเมือง การระบายน้ำ สาธารณูปโภค การจราจรและระยะทางในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางสภาพที่ดินควรเหมาะแก่การสร้างอาคาร รูปร่างของที่ดินที่ตั้ง ควรมีรูปทรงที่เหมาะสม

(1.2) การวางแผนเขตการสัญจร การกำหนดเขตทางการสัญจร ควรมีถนนแนวทางเดินให้เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย สะดวกต่อการใช้สอย เช่น มีทางเชื่อมอาคาร มีป้ายบันไดมีราวจับต่างๆ จัดทำทางลาด ลิฟท์ ห้องสุขาที่มีราวจับหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

(1.3) ศูนย์รักษาและสิ่งแวดล้อม การออกแบบสถานศึกษาควรเป็นแบบเฉพาะ ตามความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง สภาพที่ดิน สภาพภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น การออกแบบสถานศึกษาและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียน

(1.4) การตกแต่งบริเวณให้ดูสวยงาม มีสิ่งที่ควรพิจารณา คือ 1) สนามหญ้า สถานศึกษาควรมีสวนหญ้าในโรงเรียน เพราะสีเขียวของหญ้าจะช่วยทำให้เย็นตา ลดความร้อน ลดเสียงดัง 2) สวนหย่อม จะช่วยสร้างบรรยากาศ ที่สดชื่น รื่นรมย์เป็นธรรมชาติ 3) สวนดอกไม้ ควรเป็นไม้ดอกราคาไม่สูง ไม่ต้องบำรุงรักษามาก ส่วนการบำรุงรักษาควรแบ่งหน้าที่ให้นักเรียน เพื่อสร้างความรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ 4) การปลูกต้นไม้ยืนต้น ควรเลือกปลูกให้เหมาะสมเพื่อประโยชน์ เช่น ช่วยบังแสงแดด ป้องกันลม ป้องกันฝุ่นละอองหรือช่วยลดเสียงดัง 5) การรักษาความสะอาด สถานศึกษาอาจทำรั้วกันเป็นสัดส่วน ซึ่งควรเป็นรั้วโปร่งที่ให้ความรู้สึกปลอดโปร่งแก่จิตใจ อาจเป็นรั้วที่กั้นด้วยต้นไม้ นอกจากนี้สถานศึกษาจะต้องจัดหาที่ทิ้งขยะมูลฝอยให้เพียงพอ

(1.5) กำหนดบริเวณเป็นเขตหรือเป็นสัดส่วนเฉพาะ จะช่วยให้อาคารกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด เช่น บริเวณเรียนที่เป็นอาคาร บริเวณสนับสนุนการเรียน และบริเวณที่ประกอบด้วยห้องพยาบาล ห้องสมุด ห้องแนะแนว ห้องประชุม ห้องอาหาร บริเวณกีฬา บริเวณฝึกงาน บริเวณพักผ่อน

สรุปได้ว่า ด้านภูมิทัศน์ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มองเห็นเป็นรูปธรรม บรรยากาศและความประทับใจที่ติดต่อผู้พบเห็น ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา บริเวณที่ตั้งอาคารเรียน บริเวณที่พักผ่อน สวนหย่อม สนามกีฬา สนามเด็กเล่น พื้นที่ภายนอกอาคารที่มีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยที่มีประสิทธิภาพ มีความร่มรื่นสวยงามและมีเอกลักษณ์

2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มองเห็นเป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งปลูกสร้าง อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน ครู ผู้ใช้บริการ ห้องและอุปกรณ์ต่างๆ มีความสำคัญเพราะจะช่วยสนับสนุนการเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่ที่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ควรจำทำหรือจัดให้มีขึ้น ดังนี้ (สมศักดิ์ ป่าไพร, 2552)

(2.1) แผนภูมิบริเวณสถานศึกษา อาจเป็นผังบริเวณแสดงรายละเอียด แนวถนน อาคาร ห้องปฏิบัติการ แผนภูมิบริเวณจะช่วยให้ทราบขนาดที่ดิน ทิศทาง จำนวนอาคาร ทางเชื่อมอาคาร รวมทั้งการคมนาคมภายในสถานศึกษา

(2.2) แผนภูมิอาคาร อาคารควรแสดงแผนภูมิไว้เพื่อสะดวกต่อการพบเห็น

(2.3) การควบคุมตรวจสอบอาคาร ผู้รับผิดชอบด้านอาคารสถานที่ควรต้องตรวจสอบมาตรฐานอาคาร ตรวจสอบการใช้อาคาร การใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เพื่อนำมาประกอบในการพิจารณาตัดสินใจ จัดซื้อ จัดหา ซ่อมแซมบำรุงรักษาให้ใช้งานได้เป็นปกติ

(2.4) การประเมินผลอาคารสถานที่ การประเมินผลอาคารต้องประเมินทั้ง 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ประเมินเมื่อการก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จสมบูรณ์ เพื่อดูว่าการออกแบบและก่อสร้างดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนและตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ขั้นตอนที่ 2 ประเมินเมื่อได้ใช้อาคารไปแล้ว ช่วงระยะหนึ่ง

สมศักดิ์ ป่าไพร (2552) ได้กล่าวว่า แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาด้านสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนควรจัดสภาพห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนร่วมจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียน เช่น ประตู บันได ห้องน้ำ พื้น แสงสว่าง และจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร เช่น ทางลาด ทางเชื่อมอาคาร ทางข้าม ทางเดิน เพื่อให้เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

วรภา โพธิ์สุ (2556) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดตกแต่งอาคารสถานที่สิ่งปลูกสร้างมีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด อาคารเรียน อาคารประกอบห้องเรียน ห้องสมุดห้องปฏิบัติการ โรงอาหารที่ถูก

สุขลักษณะ ห้องน้ำ ห้องส้วมที่มีการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อุปกรณ์ในห้องเรียน สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬาที่มีเพียงพอเหมาะสมและปลอดภัย

จากความหมายการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ คือ การจัดสิ่งแวดลอมที่มองเห็นเป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งปลูกสร้าง อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน ครู ผู้ใช้บริการ ห้อง และอุปกรณ์ต่างๆ มีความสำคัญเพราะจะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3) การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย หมายถึง มาตรการในการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัย การให้ความรู้ในการรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัย การจัดทำมาตรการป้องกันอันตรายนำเสนอมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัย ดังนี้ (เกรียงศักดิ์ ชาญยานนท์ และ นคร ศรีวิจารณ์, 2546, น.75-76)

(3.1) ให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย (Safety Education) มาตรการป้องกันความปลอดภัยสำหรับนักเรียนซึ่งอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก สิ่งสำคัญคือ การให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย ได้แก่ ราวบันได มีไว้จับเวลาเดิน ขึ้น-ลง ไม่ใช่ให้นักเรียนนั่งคล่อมยาวแล้วปล่อยตัวลื่นไหลลงมา แผงสวิทช์รวมไฟฟ้าของอาคาร แต่ละชั้น ห้ามนักเรียนไปเปิดเล่น หน้าต่าง บานประตูกระจกใส ควรที่จะป้องกันโดยการติดรูปลอกให้เห็นเป็นที่น่าสังเกต มิเช่นนั้นอาจเดินชนได้

(3.2) จัดสิ่งทีอาจเป็นภัยแก่นักเรียน (Safe School Environment) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียน เช่น บริเวณสนามกีฬาควรแยกออกให้ชัดเจน ควรมีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การตรวจสอบสายล่อฟ้าประจำอาคารเป็นประจำ เพื่อไม่ให้เกิดความชำรุดเป็นอันตรายต่อนักเรียน โรงอาหารมีการใช้ก๊าซหุงต้ม ควรติดตั้งหัวก๊าซแบบอัตโนมัติ

(3.3) การป้องกันภัยจากการจราจร (Traffic Safety) การวางผังบริเวณ โรงเรียน ควรแยกแวนวถนน ที่จอดรถและที่ขึ้นส่ง บริการเข้ามาสู่อาคารต่างๆ ออกจากเขตอาคารเรียน อาคารประกอบ การวางแผนป้องกันภัยจากการจราจร อาจแบ่งเป็นสองแนวทาง คือ ความปลอดภัยจากการขนส่ง หมายถึง การให้ความรู้แก่นักเรียนในการขึ้นรถลงเรือ ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งสาธารณะหรือรถรับส่งของโรงเรียน และหากเกิดอุบัติเหตุต่อนักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร และให้ความช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนอย่างไร ความปลอดภัยจากการจราจร เป็นการให้ความรู้แก่นักเรียนเมื่อต้องข้ามถนนหรือการเดินทางไป-กลับบ้าน

(3.4) การป้องกันเพลิงไหม้ (Fire Prevention) การก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ ในปัจจุบันรัฐบาลมีกฎหมายให้ใช้วัสดุทนไฟแล้วก็ตาม แต่โอกาสเกิดเพลิงไหม้ก็ยังคงมีอยู่ จึงได้มีระเบียบให้ครูเวรเฝ้าโรงเรียนในเวลาค่าคืน คือ ให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านการป้องกันและช่วยดูแลจุดที่จะเป็นเชื้อเพลิง เช่น ก่อถังกระดาษ กองขยะ สายไฟฟ้า ให้นักเรียนมีทักษะในการดับเพลิง ใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้ การฝึกหนีไฟไหม้ สำหรับอาคารเรียนสูงและมีที่ติดกับแคบ ควรใช้บันไดหนีไฟเมื่อเกิดเพลิงไหม้ นักเรียนต้องควบคุมสติสัมปชัญญะให้ดี อย่าตื่นตระหนก ความโกลาหล อาจจะทำอันตรายอื่นตามมา

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย หมายถึง มาตรการในการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัย การให้ความรู้ในการรักษาความปลอดภัย การจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยและการจัดมาตรการป้องกันอันตราย

2.1.4.3 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในสถานศึกษา

วิภา ร่มโพธิ์ศรี (2553) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม คือ จัดให้สถานศึกษาปราศจากสิ่งที่เป็นมลพิษ อบรมคุณ การแบ่งแยก การลงโทษทางกายและจิตใจ สมาชิกทุกคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่มในสถานศึกษาอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สถานศึกษาตระหนักในความสำคัญ เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมและบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร ทั้งในลักษณะที่ครูแสดงออกถึงความสนใจนักเรียนอย่างจริงจัง พร้อมทั้งจะช่วยเหลือ เอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ทำให้นักเรียนรับรู้ว่าคุณครูมีความรัก ความเมตตาและหวังดีอย่างจริงจัง ครูใช้คำพูดในเชิงสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงและเข้มงวดกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีความเข้าใจและเอื้ออาทร ให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาให้กันและกันอย่างจริงจัง ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน สิ่งที่ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีมี 4 ประเภท กล่าวคือ 1) บุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของครู ครูเป็นบุคคลสำคัญมากที่สุดโรงเรียนเพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน เป็นที่พึ่งพา เป็นที่ปรึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี ครูจึงควรมีบุคลิกลักษณะเหมาะสม เช่น แสดงความเป็นมิตร ยิ้มแย้ม แจ่มใส ร่าเริง มีอารมณ์ขัน สนุกสนานน้ำเสียงนุ่มนวล สุภาพอ่อนน้อม แต่งตัวเรียบร้อย ให้ความเมตตาปราณี ให้ความยุติธรรม 2) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถานศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นแบบอย่างความสัมพันธ์ให้กับเด็ก เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและคณะครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน 3) กิจกรรมในโรงเรียน โรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนใช้เวลาอยู่มากที่สุดในหนึ่งวัน ดังนั้น โรงเรียนควรเป็นแหล่งที่นักเรียนมีความสุขกาย สบายใจ โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมหรือโครงการตอบสนองความต้องการของนักเรียน เช่น กิจกรรมการสร้างความปลอดภัย มั่นใจ กิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจ 4) บทบาทของ

ชุมชน ชุมชนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้เกิดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่สันติในโรงเรียน เพราะชุมชนมีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับโรงเรียนและมีอิทธิพลต่อนักเรียน ถ้าครอบครัวดีชุมชนดีจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยหล่อหลอมลักษณะต่างๆ ในตัวเด็ก การร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย จะส่งผลให้สภาพแวดล้อมทางสังคมที่สันติแก่โรงเรียน ทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนรักภาคภูมิใจ และใส่ใจที่จะมาโรงเรียนอยู่เสมอ คุณลักษณะของเด็กจากโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีจะเป็นเด็กมีร่างกายเจริญเติบโต พัฒนาการได้อย่างเหมาะสม สุขภาพแข็งแรงปราศจากโรค มีความรักเมตตา เอื้ออาทรกันและกัน เด็กสามารถเผชิญปัญหาในชีวิตประจำวัน แก้ไข จัดการกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้อย่างเหมาะสม เด็กมีความสุขจิตดี มีมนุษยสัมพันธ์ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ปรับตัวเข้ากับบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม เด็กรักและภาคภูมิใจในโรงเรียนของตน

1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง บรรยากาศองค์กรและความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรซึ่งถือว่ามีความสำคัญ เพราะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษามีความพึงพอใจในงานของตน พึงพอใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีพฤติกรรมการทำงานแบบร่วมมือ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ความขัดแย้งลดลง มีพฤติกรรมไปในทางสร้างสรรค์ ระดับแรงจูงใจที่สูงขึ้น มีแรงจูงใจที่ต้องการเห็นความสำเร็จของงาน ต้องการเห็นความก้าวหน้าและการได้รับการยอมรับ (วิภา ร่วมโพธิ์, 2553)

วโรปภา โพธิ์สุ (2556) ได้ให้ความหมาย การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การจัดสิ่งต่างๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น วางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตย บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยใช้หลักการบริหารแบบการมีส่วนร่วมทั้งบุคลากรในโรงเรียน นักเรียนผู้ปกครองและชุมชนมีการทำงานเป็นทีม

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารการจัดการ หมายถึง การจัดสิ่งต่างๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น วางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง บรรยากาศองค์กรและความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรซึ่งถือว่ามีความสำคัญ เพราะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรรวมทั้งการจัดสิ่งต่างๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ การวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตย บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ

2) การจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการจัดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IIP) กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ซึ่งสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน บรรยากาศห้องเรียน สภาพแวดล้อมของห้องเรียนมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน ซึ่งมีแนวทางการจัดการสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ ว่าควรเป็นดังนี้ 1) ห้องเรียนที่ดีควรส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและสังคมของนักเรียน 2) ห้องเรียนที่ดีควรอำนวยความสะดวกหรือสนับสนุนให้วัตถุประสงค์การเรียนการสอนบรรลุผลและวัตถุประสงค์นั้น ต้องเหมาะสมกับระดับการพัฒนาของผู้เรียนด้วย 3) ห้องเรียนที่ดีควรส่งเสริมเสรีภาพทางวิชาการของผู้เรียนอย่างมีขอบเขต 4) ห้องเรียนที่ดีควรส่งเสริมผู้เรียนพัฒนาทักษะในการเรียนด้วยตนเอง 5) ห้องเรียนที่ดีควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดการห้องเรียน 6) ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันในบรรยากาศที่อบอุ่นและเน้นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และ 7) ควรเน้นให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อห้องเรียนของตน (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553, น.37)

นรา สมประสงค์ (2546, น.83) กล่าวว่า การบริหารสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารควรกำหนดแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนของสถานศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไข 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งการใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และ 6) จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สมศักดิ์ ป่าไพร (2552) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ควรมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยมีการแต่งตั้งคณะบุคคลหลายๆ ฝ่ายมาร่วมในการจัดทำ ส่วนการรายงานความก้าวหน้าควรนำเสนอในรูปแบบต่างๆ และมีการทบทวนปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

วโรปกา โปธีสุ (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ เช่น การเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนวิธีการสอน การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดและมุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน การพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กิจกรรมเสริมทักษะทางวิชาการ มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ ด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน การสร้างบรรยากาศเป็นกันเองสนุกสนานน่าเรียน รวมทั้งการแสดงออกถึงความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้น ในหมู่คณะครูกับครูนักเรียนและนักเรียน ครูกับนักเรียน ในการร่วมกันทำกิจกรรมเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม และส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำกิจกรรม

สมนึก สุระกุล (2549) ได้ให้ความหมายการจัดการจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา แจ่มใส น่าเรียนรู้ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคล เล่าเรื่องให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางตลอดจนการจัดบริการเพื่อสนับสนุนทางวิชาการ

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน แผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IIP) กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

3) การจัดสภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล สถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีชีวิตที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ เมื่อบุคคลที่อยู่ร่วมกันย่อมมีพฤติกรรมต่างๆ ทั้งมีลักษณะคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรทำความเข้าใจในพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เพื่อนำไปสู่การบริหารสภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ได้แก่

- 1) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรในสถานศึกษา เช่น เจ้าหน้าที่ คณงานภารโรง ลูกจ้าง เป็นสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม ที่มีผลต่อบรรยากาศการทำงาน และบรรยากาศการเรียนการสอน การที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีจะส่งผลต่อให้นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมอย่างถูกต้องและเหมาะสม
- 2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูเป็น

ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของนักเรียนในทุกๆ ด้าน ปฏิสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจและเกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน กล่าวถึงคุณลักษณะและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนว่ามีอิทธิพลต่อผู้เรียน คือ ครูที่ยิ้มแย้มแจ่มใส จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนร่าเริง แจ่มใส นักเรียนเรียนด้วยความสบายใจ ครูที่มีท่าทาง กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง จะทำให้ให้นักเรียนรู้สึกกระปี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา ครูที่ใช้ น้ำเสียงและคำพูดที่นุ่มนวล อ่อนหวานและแสดงความเป็นมิตร นักเรียนจะสนใจฟังมากกว่าครูที่พูดราบเรียบ หรือพูดจาดุคั้น การควบคุมอารมณ์และการมีอารมณ์ขันของครู จะทำให้บรรยากาศไม่เครียด รู้สึกเป็นมิตรและเป็นกันเอง การแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียน ครูที่มีลักษณะเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย จะเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญและเรียนด้วยความสบายใจ เจตคติเป็นสิ่งที่มามีอิทธิพลต่อความคิดและแสดงพฤติกรรมของคน ครูที่มีเจตคติต่อการสอน จะมองการสอนเป็นเรื่องสนุก มีการเตรียมการสอนอย่างดี ไม่แสดงอาการเบื่อหน่าย รักและให้ความสำคัญแก่นักเรียนเท่าเทียมกัน 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นอกจากพ่อแม่และครูบาอาจารย์แล้ว สิ่งแวดล้อมต่อมาที่มีความสำคัญต่อการสร้างเจตคติและพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน คือ เพื่อน โดยเฉพาะในวัยรุ่น นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน และครูบาอาจารย์จะมีความรักความเข้าใจ เพื่อน จะเรียนอย่างมีความสุข มีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพ การมีเพื่อนที่ดีจะช่วยเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดี การมีเพื่อนสนิทถึงขั้นรู้สึกไว้วางใจสามารถปรึกษาหารือระบายความคับแค้นในใจได้ จะทำให้ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้าง เกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับและมีสังคมของตน (วิภา ร่วมโพธิ์รี, 2553)

สมศักดิ์ ป่าไพร (2552) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา ด้านการบริหารสภาพแวดล้อม ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล โรงเรียน ควรมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์และพันธกิจในเรื่องการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน มีแผนงาน โครงการ ให้นักลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสนับสนุน และดำเนินงานด้านการเรียนร่วม และควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม

วรปภา โพธิ์สุ (2556) ได้ให้ความหมายว่า ด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน การสร้างบรรยากาศเป็นกันเองสนุกสนานน่าเรียน รวมทั้งการแสดงออกถึงความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้น ในหมู่คณะครูกับครู นักเรียนกับนักเรียน และครูกับนักเรียน ในการร่วมกันทำกิจกรรมเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม และส่งเสริมการสร้างสามัคคีที่ดีในการทำกิจกรรม

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลต่างๆ ที่อยู่ร่วมกัน ความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันระหว่างบุคคล สถานศึกษา เป็นองค์กรที่มีชีวิตที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ เมื่อบุคคลที่อยู่ร่วมกันย่อมมีพฤติกรรมต่างๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรทำความเข้าใจในพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เพื่อนำไปสู่การบริหารสภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในการร่วมกันทำกิจกรรมเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555; วิภา ร่วมโพธิ์รี, 2553; วรปภา โพธิ์สุ, 2556; สมศักดิ์ ป้าไพโร, 2552 และ สมนึก สุระกุล, 2549) ซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย สรุปได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา มีการจัดสภาพแวดล้อม 2 ประเภท คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ และด้านความปลอดภัย 2) การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

2.2 การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

2.2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการเรียนรวม

เยาวชนผู้พิการมีอยู่ในสังคมของทุกประเทศตลอดมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน แต่บริการทางการศึกษาพิเศษที่จะสนองความต้องการของเยาวชนเหล่านี้ที่เป็นพื้นฐานของการจัดการศึกษาพิเศษ ในปัจจุบันได้มีความเป็นมาของการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย การจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทยมีความเป็นมาตามลำดับ ดังนี้ (เอกราช ลือชา, 2550, น.8-10)

พุทธศักราช 2478 การตราพระราชบัญญัติประถมศึกษาภาคบังคับ ประกาศยกเว้นให้คนพิการไม่ต้องเข้าเรียน

พุทธศักราช 2485 นางสาวเจนวิฬ คอลฟิลด์ สตรีตาบอดชาวอเมริกัน ริเริ่มก่อตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร พร้อมกับได้มีคณะบุคคลร่วมจัดตั้งมูลนิธิ ช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์

พุทธศักราช 2494 กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการประเภทต่างๆ ได้แก่ เรียนช้า ตาบอด หูหนวก ร่างกายพิการ และเจ็บป่วยเรื้อรัง โดยทดลองเปิด

โครงการ และ โรงเรียนพิเศษเฉพาะความพิการ โดยกรมสามัญศึกษาจัดตั้งหน่วยทดลองสอนเยาวชน
หูหนวก 1 ห้องเรียนในโรงเรียนเทศบาล 17 วัดโสมนัสวิหาร กรุงเทพมหานคร

พุทธศักราช 2495 มีการจัดตั้งมูลนิธิเศรษฐเสถียรขึ้น เพื่อร่วมมือกับกระทรวง
ศึกษาธิการเปิดโรงเรียนเศรษฐเสถียร และในปีพุทธศักราช 2507 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถได้โปรดเกล้าฯ ทรงรับมูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกไว้ในพระบรมราชินูปถัมภ์
มูลนิธิจึงมีชื่อใหม่เป็น มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกราชินูปถัมภ์

พุทธศักราช 2499 นักเรียนพิการตาบอดได้เข้าเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ ในระดับชั้น
ประถมศึกษาที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพมหานคร เป็นครั้งแรก

พุทธศักราช 2500 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการทดลองนำเด็กเรียนช้าเข้าเรียน
ร่วมกับโรงเรียนปกติระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรก กรมสามัญศึกษาอนุมัติให้
กองการศึกษาพิเศษจัดทำโครงการสอนเด็กเจ็บป่วยด้วยโรคโปลิโอ หรือโรคไขสันหลังอักเสบใน
โรงพยาบาลศิริราช และจัดตั้งศูนย์บริการเด็กพิการขึ้นที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อช่วยเหลือ
เด็กพิการที่ยากจน

พุทธศักราช 2504-2508 มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการฯ ร่วมกับกองการศึกษาพิเศษ
จัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กพิเศษขึ้น ต่อมากระทรวงศึกษาธิการอนุมัติงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่ม

พุทธศักราช 2504 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งโรงเรียนสอนคนหูหนวกขึ้นอีกแห่ง
หนึ่งในเขตทุ่งมหาเมฆ

พุทธศักราช 2504-2509 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับความช่วยเหลือ
สนับสนุนด้านวิชาการ จากอเมริกันเพื่อคนตาบอด โฟ้นทะเล และได้ขยายโครงการออกสู่ภูมิภาค
เป็นระยะเวลาสั้นๆ จนกระทั่งหมดงบประมาณ การขยายผลการดำเนินงานจึงคงอยู่เฉพาะในเขต
กรุงเทพมหานครเท่านั้น

พุทธศักราช 2505-2507 มีการจัดตั้งมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยใน
พระบรมราชินูปถัมภ์ ขึ้นในพุทธศักราช 2505 และขึ้นเรียนพิเศษในโรงพยาบาลปัญญาอ่อน เมื่อ
พุทธศักราช 2506 โรงพยาบาลปัญญาอ่อนได้รับพระราชทานนามจากรัชกาลที่ 9 ว่า โรงเรียนราชานุกูล
พร้อมทั้งพระราชทานรายได้จากการฉายภาพยนตร์ส่วนพระองค์ให้จัดสร้างอาคารเรียนภายในบริเวณ
โรงพยาบาลด้วย

พุทธศักราช 2507 กรมสามัญศึกษาขยายการเปิดชั้นเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางการได้ยินประเภทหูตึง ในโรงเรียนพญาไท

พุทธศักราช 2512-2516 กรมการศึกษาดูงานจัดตั้งศูนย์ทดลองสอนเด็กพิการ
ชั้นเด็กเล็กขึ้นในวิทยาลัยครูสวนดุสิต พร้อมทั้งเปิดสอนวิชาการศึกษาพิเศษ ในระดับปริญญาตรีเป็น
แห่งแรกในปีพุทธศักราช 2513 ที่เรียกว่า Reversed Integration จนกระทั่งปีพุทธศักราช 2516 จึงได้ส่ง
เด็กหูตึงเข้าเรียนร่วมในระดับชั้นประถมศึกษา ณ โรงเรียนพญาไท

พุทธศักราช 2520 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการได้ขยายโครงการสอนเด็กเรียนช้า
และเด็กหูตึงเรียนร่วมในระดับประถมศึกษาออกไปอีกหลายโรงเรียน เช่น โรงเรียนประถมบางแค

พุทธศักราช 2529 สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการจัดการ
เรียนร่วมภายใต้ชื่อ โครงการพัฒนาการจัดรูปแบบการจัดการประถมศึกษา สำหรับเด็กพิการร่วมกับ
เด็กปกติ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา
แห่งชาติได้ขยายงานการจัดการเรียนร่วมไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่างๆ และในปี
พุทธศักราช 2538 ได้ขยายผลการจัดการเรียนร่วมได้ครบทั่วประเทศ

2.2.1.1 ความเป็นมาในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

นโยบายของรัฐบาลในการจัดการศึกษาพิเศษ ให้แก่บุคคลที่มีความบกพร่อง
จากร่างกายและปัญญา หรือบุคคลที่ “พิการ” มีวิวัฒนาการดังนี้ (ชัยสุตา อุดมศิลป์ทรัพย์, 2555)

1) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 ได้กำหนดเป็นนโยบายว่า “รัฐพึงจัด
และสนับสนุนผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทางจิตใจหรือสังคม ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา” ด้าน
มาตรการระบุไว้ว่า “รัฐพึงจัดทุน บัณฑิต หรือวิธีการอื่นช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทางร่างกาย
จิตใจหรือสังคม ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาตามควรแก่ความสามารถและสติปัญญา

2) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2559) หลังจากที่
สหประชาชาติได้ประกาศปี 2524 เป็นปีคนพิการสากล รัฐบาลได้ให้ความสนใจปัญหาคนพิการมากขึ้น
ในแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 5 ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการไว้อย่างชัดเจน
ได้กำหนดแนวนโยบายในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และปัญญา
ไว้ โดยเร่งขยายและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กบางประเภทที่มีความพิการทาง
ร่างกายหรือสมอง เพื่อให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสรับบริการทางการศึกษา เช่นเดียวกับเด็กปกติทั่วไป
ทั้งนี้รัฐบาลมีเป้าหมายให้ทั้งรัฐและเอกชนจัดการศึกษาพิเศษในระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล)
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

3) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) รัฐบาลได้กำหนด
วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาพิเศษ ไว้ว่า “รัฐจะจัดการศึกษาภาคบังคับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง
ประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ทั่วถึงทุกท้องถิ่น และครอบคลุมเด็กที่ด้อยโอกาสให้เข้ารับการศึกษาระดับนี้

ได้แก่ เด็กที่มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ภาษา และวัฒนธรรม ไกลการคมนาคม รวมทั้งเด็กพิการและเด็กที่อยู่ในสภาพที่ควรให้การสงเคราะห์ นอกจากนี้จะมุ่งพัฒนารูปแบบกับวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้ด้อยความสามารถทางร่างกาย สมอง และจิตใจ เพื่อเพิ่มความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา และรูปแบบความเสมอภาคทางคุณภาพทางการศึกษาตามแนวนโยบายที่กำหนดไว้

4) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) แก้ไขเพิ่มเติม (พ.ศ.2545) มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

5) พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ (2551) หมวด 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (2) เลือกรับบริการทางการศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น (3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบ ทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (4) การปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการใน **ทศวรรษที่ 21** คนพิการต้องได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาคได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

สรุปได้ว่า ความเป็นมาของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับประเทศไทยครั้งแรกได้จัดขึ้นให้กับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โดยจัดเรียนรวมแบบห้องเรียนคู่ขนาน ต่อมา มีการจัดเรียนรวมให้กับเด็กบกพร่องทางการมองเห็น โดยจัดให้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ในปัจจุบันการเรียนรวมสำหรับเด็กพิการได้จัดให้เด็กพิการทุกประเภทสามารถเข้าเรียนในระบบเรียนร่วมทุกโรงเรียนและทั่วประเทศ

2.2.1.2 ความสำคัญของการเรียนรวม

ศรียา นิยมธรรม (2546) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทยว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในประเทศไทยไว้ ดังนี้ 1) เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาตามสิทธิ

มนุษย์ชนว่าด้วยสิทธิที่จะได้รับการศึกษาตามควรแก่อัตภาพ 2) เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถที่จะประกอบอาชีพได้เพื่อมิให้เป็นภาระแก่สังคม 3) เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปกติอย่างมีความสุข 4) มีความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองดีของประเทศ

เอกราช ลือชา (2550, น.8-10) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการเรียนรวม คือ การจัดการเรียนรวม “Inclusion” แก่เด็กพิเศษที่เข้าเรียนรวมกับเพื่อนๆ ปกติแบบเคียงบ่าเคียงไหล่กัน ไปจะส่งผลให้เด็กเรียนรู้ที่จะยอมรับซึ่งกันและกัน เด็กจะเข้าใจถึงความเหมือนและความไม่เหมือนในการอยู่ร่วมกัน เด็กปกติก็จะยอมรับความพิการด้านความสามารถของเพื่อนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเขาได้ การยอมรับความพิการ การไร้ความสามารถ จึงเป็นเรื่องจำเป็น นอกจากนี้เด็กที่เรียนรวมนั้นจะได้รับประโยชน์จากการร่วมมือ และความรู้อีกที่รับผิดชอบที่จะพัฒนาไปด้วยกันในชั้นเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กันเช่นนี้ จะส่งผลให้มีการยอมรับซึ่งกันและกัน รู้สึกและตระหนักถึงความพิการได้ ซึ่งสิ่งนี้เป็นเรื่องสำคัญเมื่อเด็กเหล่านี้ย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตามเด็กที่เรียนในระบบ “Inclusion” ยังคงต้องได้รับการบริการศึกษาพิเศษไม่ว่าจะเป็นครูพิเศษ สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการทางการศึกษาพิเศษต่อเนื่องกันไป การเรียนในระบบนี้มิได้หมายความว่า จะลดบริการพิเศษต่างๆ ลง หากเพียงแต่มีการเปลี่ยนวิธีการจัดการและการให้บริการ

ผดุง อารยะวิญญู (2550, น.6-7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรวม คือ การจัดการศึกษาเรียนรวมที่เชื่อว่า เด็กทุกคนมีความเท่าเทียมกันทุกคน ควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันโดยมีปรัชญาการเรียนรวม ดังนี้ 1) โอกาสที่เท่าเทียมกัน (Equal Opportunity) บุคคลทุกคนควรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะมีความบกพร่อง มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับใดก็ตาม 2) ความหลากหลาย (Diversity) ในมวลหมู่มนุษย์ทั้งปวงย่อมมีความแตกต่างอย่างหลากหลายจะให้นมนุษย์เหมือนกันทุกคนไม่ได้ การให้การศึกษาจึงต้องยอมรับในความแตกต่างในหมู่มนุษย์ การศึกษาที่ให้อาจต้องแตกต่างกันแต่ทุกคนจะต้องเคารพในความหลากหลาย 3) ทุกคนมีความปกติอยู่ในตัว (Normalization) และต้องยอมรับในความปกตินั้น ในประเด็นนี้หมายถึง มนุษย์ทุกคนอยากมีความปกติเหมือนกับคนอื่น ไม่มีใครอยากผิดปกติ ดังนั้น ทุกคนจึงควรได้รับการศึกษาไปพร้อมๆ กันกับผู้อื่นโดยไม่มีแบ่งแยก 4) สังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Multicultural Society) ในแต่ละสังคมย่อมมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม คนในสังคมต้องยอมรับในความหลากหลายนั้น การให้การศึกษาจึงต้องคำนึงถึงความหลากหลายของคนหลายวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆ 5) ศักยภาพของบุคคล (Potential) มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นคนอย่างไรก็ตามย่อมมีศักยภาพทั้งนั้น เพียงมีศักยภาพไม่เท่ากัน ดังนั้น การให้การศึกษาต้องให้จนบรรลุศักยภาพของแต่ละคน ไม่ใช่ให้การศึกษาในปริมาณที่เท่ากัน คุณภาพเท่ากัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละคน

6) มนุษยนิยม (Humanism) มนุษย์ทุกคนมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี คนในสังคมควรมีความเข้าใจกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้ 7) การเป็นสังคม (Socialization) มนุษย์เป็นสัตว์สังคม เราไม่สามารถแยกมนุษย์ออกจากกันได้ เพราะธรรมชาติของมนุษย์ต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันช่วยเหลือพึ่งพากัน การให้การศึกษาโดยการแบ่งแยกจึงไม่สอดคล้องกับความเป็นมนุษย์ 8) ความเป็นส่วนบุคคล (Individualization) บุคคลแต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนผู้อื่น ดังนั้น ในการจัดการศึกษาควรคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคล 9) การพึ่งพาอาศัยกันและกัน (Dependency) มนุษย์มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การจัดการเรียนรวมทำให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และ 10) สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) การให้การศึกษาจะต้องในสภาพที่เด็กเรียนได้และจะต้องนำเขากลับสู่สังคมปกติโดยเร็วที่สุด การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมถือว่าเป็นแนวคิดใหม่ทางการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคน ไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กทั่วไป หรือเด็กคนใดที่มีความต้องการพิเศษ โดยโรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสม เพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีพในสังคมร่วมกันได้อย่างมีความสุขและยอมรับซึ่งกันและกัน การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเป็นการให้โอกาสเด็กพิการได้เรียนอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับเด็กทั่วไป ในสภาพห้องเรียนปกติ ซึ่งหากได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกวิธีแล้ว เด็กพิการสามารถประสบความสำเร็จได้ การเรียนรวมทำให้เด็กพิการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กทั่วไปและรอดพ้นจากการถูกตีตราว่าเป็นเด็กพิการ ทำให้เด็กทั้งสองกลุ่มยอมรับซึ่งกันและกัน การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ให้โอกาสแก่คนพิการได้พัฒนาศักยภาพทุกด้านในระบบโรงเรียน แม้ว่าการจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเป็นบุคคลส่วนน้อยของประเทศแต่ก็เป็นการจัดการศึกษาที่ต้องลงทุนสูงทั้งด้านการเงิน เวลา ทรัพยากร ทุกด้าน หลายคนอาจมองว่าเป็นภาระของประเทศแต่โดยสิทธิมนุษยชน เขาต้องได้รับการดูแลเพราะไม่ใช่ว่าเขาเลือกเกิดเองได้ รัฐ และนักการศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตลอดจนชุมชนในสังคม ต้องรับทราบปัญหาและให้โอกาสเขาได้เรียนรู้ตามศักยภาพที่มีอยู่ เพื่อสามารถพัฒนาตนเองได้ และไม่ให้เป็นภาระต่อส่วนรวมในสังคมต่อไป

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนรวม เป็นการรับเด็กเข้ารับการศึกษโดยไม่แบ่งแยกความบกพร่องของเด็ก หรือคัดแยกเด็กที่ด้อยกว่าเด็กส่วนใหญ่ออกจากชั้นเรียน แต่จะใช้การบริหารจัดการและวิธีการในการให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการตามความต้องการจำเป็นอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล ปรัชญาการเรียนรวมได้เน้นความสำคัญของการจัดการศึกษาบนความเท่าเทียม ความหลากหลาย การใช้ชีวิตด้วยการพึ่งพาอาศัยกัน เรียนด้วยกัน โดยไม่มีการแบ่งแยก ซึ่งนับว่า

เป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงที่มนุษย์ต้องใช้ชีวิตกับผู้อื่นในสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลาย

2.2.2 หลักการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมทั้งในและต่างประเทศ

2.2.2.1 หลักการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลหรือเด็กพิการในประเทศไทย เริ่มในปี พ.ศ.2484 โดยจัดในรูปแบบของ โรงเรียนเฉพาะความพิการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลกลุ่มนี้มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการพิเศษและสภาพเศรษฐกิจ สังคมของประเทศเด็กพิเศษ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ดังนี้ 1) เด็กที่มีความสามารถพิเศษ 2) เด็กที่มีความบกพร่อง 3) เด็กยากจนและด้อยโอกาส

สอดคล้องกับ ศรียา นิยมธรรม (2546) ได้กล่าวว่า หลักการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย เด็กแต่ละกลุ่มมีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษเหมือนกัน แต่ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละกลุ่มแต่ละคนจะกล่าวถึงขอบเขตของเด็กพิเศษ โดยแยกเป็นกลุ่ม ดังนี้

1) เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กกลุ่มนี้มักไม่ค่อยได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างจริงจัง เนื่องจากเรามักคิดว่าพวกเขาเก่งแล้ว สามารถเอาตัวรอดได้ บางครั้งกลับไปเพิ่มความกดดันให้มากยิ่งขึ้น เพราะคิดว่าพวกเขาน่าจะทำได้มากกว่าที่เป็นอยู่อีก วิธีการเรียนรู้ในแบบปกติทั่วไป ก็ไม่ตอบสนองความต้องการในเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ทำให้ความสามารถพิเศษที่มีอยู่ไม่ได้แสดงออกอย่างเต็มศักยภาพ เด็กที่มีความสามารถพิเศษเราสามารถแบ่งเด็กที่มีความสามารถพิเศษดังกล่าวนี้ออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ (1) เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง คือ กลุ่มเด็กที่มีระดับสติปัญญา (IQ) ตั้งแต่ 130 ขึ้นไป (2) เด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน อาจไม่ใช่เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงแต่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านโดดเด่นกว่าคนอื่นในวัยเดียวกัน อาจเป็นด้านคณิตศาสตร์และตรรกศาสตร์ การใช้ภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา การแสดง และ (3) เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์

2) เด็กที่มีความบกพร่อง มีการแบ่งหลายแบบ ในที่นี้จะยึดตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ ที่แบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม ดังนี้ 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 3) เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา 4) เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ 5) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Intellectual Deficiency) 6) เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) 7) เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ 8) เด็กออทิสติกซึ่งรวมถึงความบกพร่องของพัฒนาการแบบรอบด้านอื่นๆ และ 9) เด็กที่มีความพิการซ้อน

3) เด็กยากจนและด้อยโอกาส เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจน ขาดแคลนปัจจัยที่จำเป็นในการเจริญเติบโตและการเรียนรู้ของเด็ก และรวมถึงกลุ่มเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาจากสาเหตุอื่นๆ เช่น เด็กเร่ร่อน เด็กถูกใช้แรงงาน เด็กต่างด้าว เป็นต้น เด็กกลุ่มต่างๆ ที่กล่าวถึงเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับการดูแลเพิ่มเติมด้วยวิธีการพิเศษ ซึ่งต่างไปจากวิธีการตามปกติ เพื่อช่วยให้สามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ได้ เพื่อให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมและได้รับการยอมรับในสังคม

ศรียา นิยมธรรม (2546) ยังได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศไทยได้ดำเนินการในหลายรูปแบบในปัจจุบัน ดังนี้ 1) ศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention) ฟื้นฟูเตรียมความพร้อมเด็กพิการทุกประเภท เพื่อการส่งต่อไปยัง โรงเรียนหรือสถานบริการที่เหมาะสมกับเด็ก อีกทั้งบริการวิชาการ บริการและความช่วยเหลืออื่นๆ ซึ่งมีศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา จำนวน 13 แห่ง ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด จำนวน 63 แห่ง ครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ และมีศูนย์การศึกษาพิเศษของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 6 แห่งอยู่ในภูมิภาคต่างๆ 2) โรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการเป็น โรงเรียนสำหรับบริการแก่เด็กพิการอ่อนข้างรุนแรงไม่สามารถไปเรียนกับเด็กทั่วไปได้ ซึ่งมีโรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการของรัฐ จำนวน 43 แห่ง โรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 20 แห่ง โรงเรียนสำหรับเด็กบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 19 แห่ง โรงเรียนสำหรับเด็กบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ จำนวน 2 แห่ง และโรงเรียนสอนคนตาบอด 2 แห่ง นอกจากนี้ยังมีสถานศึกษาของเอกชนให้บริการอีกมากกว่า 10 แห่ง 3) โรงเรียนจัดการเรียนร่วมที่เป็น โรงเรียนปกติทั่วไปในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่จัดให้เด็กพิการมีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป ซึ่งได้ดำเนินการมาหลายปีแล้วและพัฒนาให้เป็นรูปแบบมากยิ่งขึ้น ภายใต้โครงการ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 จำนวน 390 โรงเรียน ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,000 โรงเรียน ซึ่งมีแนวโน้มจะดำเนินการให้มีโรงเรียนจัดการเรียนร่วมที่เข้มแข็งให้ครบทุกตำบล เพื่อบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้ทั่วและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น 4) การศึกษานอกระบบเพื่อคนพิการ มีหลักสูตรสายสามัญเรียนร่วม โดยศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนทุกจังหวัดเปิดสอน และหลักสูตรสายอาชีพ นอกจากนี้ยังมีสมาคมมูลนิธิ หน่วยงานเอกชนเข้าร่วมจัด หรืออาสาสมัครไปสอนที่บ้าน สำหรับผู้พิการที่ไม่สามารถเดินทางไปเรียนได้ 5) การอาชีวศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ก็จัดให้คนพิการได้เลือกเรียนร่วมกับคนทั่วไปตามสาขาที่ตนสนใจอย่างกว้างขวาง 6) การอุดมศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน จัดให้บริการ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งแบบเฉพาะความพิการที่มหาวิทยาลัยมหิดล และแบบเรียนร่วมในหลายสถาบันอย่างกว้างขวางทั่วทุกภูมิภาคในประเทศ

พิมพ์พรณ เมพสุเมธานนท์ (2555) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทยไว้ว่าอาจทำการจัดการศึกษาพิเศษได้ 2 รูปแบบ คือ 1) การเรียนร่วม เป็นการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ อาจทำได้ 2 ลักษณะ โดยเรียนร่วมชั้นเดียวกันกับเด็กปกติ เรียนร่วมชั้นเดียวกับเด็กปกติเต็มเวลาและเรียนร่วมชั้นเดียวกับเด็กปกติในบางวิชาหรือบางเวลา และเรียนร่วม โรงเรียนเดียวกับเด็กปกติ อาจทำได้โดยจัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เด็กพิการประเภทเดียวกันจะถูกจัดให้เรียนในชั้นเดียวกันในโรงเรียนสำหรับเด็กปกติ และเด็กจะเรียนอยู่ในชั้นที่จัดให้นี้ทุกวิชา ทุกชั่วโมง จัดอาคารเฉพาะสำหรับเด็กพิการ เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติ อาคารตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันกับโรงเรียนเด็กปกติ รับเด็กพิการหลายประเภทก็ได้ 2) การจัดตั้งโรงเรียนพิเศษเป็นการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กพิการแต่ละประเภทโดยเฉพาะ โรงเรียน 1 แห่ง รับเด็กพิการประเภทเดียว การจัดตั้งโรงเรียนในลักษณะดังกล่าว จะทำเมื่อไม่สามารถจัดการศึกษาในลักษณะการเรียนร่วมได้ โรงเรียนประเภทนี้ควรเป็นโรงเรียนประจำ เพราะให้บริการแก่เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน โดยได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทยต้องคำนึงถึงหลักการ ดังนี้คือ 1) ใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพิ่ม โอกาสและให้ความเสมอภาคในการเข้ารับการศึกษแก่คนพิการ 3) ส่งเสริมการพัฒนาวิชาการทางการศึกษาสำหรับคนพิการ 4) ส่งเสริมให้คนพิการมีโอกาสได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับคนปกติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดหลักการบริหารการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศไทยไว้ ทั้งในด้านกำหนดนโยบายและแผนการจัดสรรทรัพยากรและด้านบุคลากรทางการศึกษาเรียนรวมและเป็นเอกภาพกับการจัดการศึกษาระดับเดียวกัน

สรุปได้ว่า หลักการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย แบ่งการจัดการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มเด็กที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องและกลุ่มเด็กยากจนและด้อยโอกาส เด็กแต่ละกลุ่มมีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษเหมือนกัน แต่ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละกลุ่ม

2.2.2.2 การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในต่างประเทศ

1) การศึกษาพิเศษในประเทศสหรัฐอเมริกา การศึกษาพิเศษของสหรัฐอเมริกาในยุคเริ่มต้นที่เริ่มต้นที่ครอบครัว โดยพ่อแม่สอนเด็กที่บ้านหรือบางครั้งก็ไม่ได้สอนเพราะอายุที่มีบุตรพิการ ต่อมาพ่อแม่มีความจำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้าน จึงนำเด็กไปฝากเลี้ยงที่ศูนย์เลี้ยงเด็กเฉพาะกลางวัน (Day care center) ในยุคต่อมา มีการจัดสร้างโรงเรียนโดยเฉพาะขึ้น (Special

Schools) เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนสอนคนหูหนวก เพราะเชื่อว่าโรงเรียนเฉพาะเป็นโรงเรียนที่เหมาะสมและดีที่สุดสำหรับเด็กพิการแต่ละประเภท ต่อมาได้พบว่าโรงเรียนพิเศษ (Special Schools) ไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้องเพราะเป็นการแยกเด็กออกจากสังคม (segregation) เป็นการกระทำที่ขัดรัฐธรรมนูญอเมริกาจึงมีการส่งเด็กเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ (Integration Mainstreaming Programs) ทำให้เด็กปกติและเด็กพิการมีความเข้าใจในข้อจำกัดและความสามารถของกันและกัน และพบว่าการศึกษาในลักษณะนี้เป็นแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม รัฐจึงขยายการศึกษาพิเศษในลักษณะการเรียนร่วมให้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็ตัดงบประมาณสำหรับโรงเรียนพิเศษหรือโรงเรียนเฉพาะลง ทำให้โรงเรียนประเภทนี้ลดขนาดและจำนวนลงจนเหลือน้อยที่สุด การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองจะมีบทบาทมากขึ้นในการศึกษาพิเศษโดยผู้ปกครองมีบทบาทในการวินิจฉัยเบื้องต้นในฐานะที่เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่นักจิตวิทยาเกี่ยวกับบุตรของตน มีบทบาทในการส่งเด็กเข้าเรียนว่าจะให้เด็กเรียน ณ โรงเรียนใดเป็นโรงเรียนพิเศษหรือโรงเรียนเรียนร่วม มีส่วนร่วมในการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล มีส่วนในการวัดและประเมินผลเด็กในกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างๆ (พิมพ์พรรณ เมพสุเมธานนท์, 2555 และ สุวพิชชา ประสิทธิ์ชัยกิจ, 2555) การศึกษาพิเศษจึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาปกติ นั่นคือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสได้ศึกษาเรียนร่วมกับเด็กปกติ ดังนั้น ครูที่สอนเด็กปกติต้องเข้าใจความต้องการความสามารถข้อจำกัดของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย จึงจำเป็นต้องมีการอบรมครูปกติอย่างกว้างขวางเพื่อให้รู้เรื่องเด็กที่มีความต้องการพิเศษสำหรับการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ท้องถิ่นในสหรัฐอเมริกาซึ่งการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของ School board เมื่อกฎหมายกำหนดให้ School board รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพิ่มมากขึ้นและรัฐบาลของรัฐก็ปฏิบัติเช่นเดียวกันกับรัฐบาล ดังนั้น เมื่อโรงเรียนรับเด็กประเภทนี้มากขึ้นก็จะได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว นักการศึกษาพิเศษของสหรัฐอเมริกาเชื่อว่าการให้การช่วยเหลือเด็กเมื่อเด็กอายุยังน้อยจะสามารถจัดการความบกพร่องของเด็กได้มากกว่าการให้ความช่วยเหลือเมื่ออายุมากขึ้น ดังนั้น แนวโน้มทางการศึกษาพิเศษของสหรัฐอเมริกา นอกจากการให้ศึกษาแบบเรียนร่วมกับเด็กอายุ 3-21 ปีแล้วยังขยายไปถึงเด็กอายุ 0-3 ขวบอีกด้วย นอกจากนี้ในยุคสังคมข้อมูลเทคโนโลยียังเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาพิเศษมากขึ้น มีการนำคอมพิวเตอร์ตลอดจนโปรแกรมการเรียนการสอนและเครื่องมือใหม่ๆ ทางการสื่อสารเข้ามาช่วยในการสอนเด็กที่ด้อยความสามารถในปริมาณที่มากขึ้น ทำให้การศึกษาพิเศษก้าวหน้าไปมาก ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาพิเศษในอนาคตเป้าหมายคือ การอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคม สังคมในฝันในอนาคตเป็นสังคมที่ไม่มีการแบ่งแยกไม่มีชนชั้น ไม่มีคนพิการและคนไม่พิการ เพราะคนที่คิดว่าตน “ปกติ” ก็มีความพิการหรือ “ไม่ปกติ” แฝงอยู่ด้วยไม่มากก็น้อย สังคมในลักษณะนี้ทุกคนยอมรับความหลากหลาย (Diversity) ของกันและกัน แนวโน้มทางการ

ศึกษาพิเศษจึงมุ่งไปในแนวดังกล่าวข้างต้น การศึกษาในสหรัฐอเมริกาเป็นหน้าที่ของรัฐแต่ละรัฐ รัฐบาลกลางมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนเท่านั้น รัฐแต่ละรัฐส่วนมากให้ท้องถิ่นเป็นผู้จัดการศึกษาดังนั้น แต่ละอำเภอ (School district) จึงจัดการศึกษาไม่เหมือนกัน ทั้งในด้านหลักสูตรตำราเรียน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนแต่ส่วนใหญ่แล้ว มีระบบการศึกษาคล้ายกัน คือ ระดับประถมศึกษา 6 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และระดับมัธยมตอนปลาย 6 ปี โดยมีกฎหมายการศึกษาพิเศษอีกฉบับหนึ่งแยกออกไปจากกฎหมายการศึกษาสำหรับเด็กปกติ สหรัฐอเมริกาได้ประกาศกฎหมายการศึกษาพิเศษเป็นครั้งแรก เมื่อปี ค.ศ.1975 ชื่อ Education for All Handicapped Children Act of Public Law (1975, pp.97-142) ทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านต่างๆ ได้เรียนหนังสือ เป็นการศึกษาแบบให้เปล่าที่รัฐจัดให้ ก่อนประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่าหนึ่งล้านคน ในสหรัฐอเมริกาไม่มีที่เรียนหนังสือเนื่องจากโรงเรียนของรัฐปฏิเสธที่จะรับเด็กเข้าเรียน ส่วนที่เข้าเรียนแล้วซึ่งส่วนมากอยู่ในโรงเรียนพิเศษหรือสถานสงเคราะห์ต่างๆ ไม่ได้รับบริการที่ดีเท่าที่ควรตามสิทธิที่เขาพึงได้ ระบบกฎหมาย PL 94-142 จึงได้รับการต้อนรับอย่างกว้างขวางหลังประกาศใช้ แต่เดิมก่อนประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านต่างๆ จะถูกส่งเข้ารับบริการในสถานสงเคราะห์หรือโรงเรียนเฉพาะซึ่งส่วนมากเป็นโรงเรียนประจำ ขณะนี้สถานภาพเปลี่ยนไปมากเด็กเหล่านี้มีได้อยู่ในสถานสงเคราะห์หรือโรงเรียนพิเศษอีกต่อไป แต่จะเข้าโรงเรียนเรียนร่วมกับเด็กปกติตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมหาวิทยาลัย หลังจากใช้กฎหมายการศึกษาพิเศษฉบับนี้มาเป็นเวลา 22 ปี จึงมีการปรับปรุงกฎหมายการศึกษาพิเศษครั้งใหญ่ในปี พ.ศ.2540 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนไป และตั้งชื่อใหม่ว่าพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการศึกษาของผู้ด้อยความสามารถ (Individuals with Disability Education Act-IDEA, Amendment of 1997) การสนับสนุนเด็กที่ด้อยความสามารถ (Child with Disability) หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทางการได้ยินทางการพูดหรือทางภาษา ทางสายตา ทางอารมณ์ ทางร่างกาย ทางสุขภาพ รวมไปถึงเด็กออทิสติกเด็กที่ได้รับบาดเจ็บทางสมองเด็กที่ด้อยความสามารถในการเรียนรู้เฉพาะด้านหรือเด็กอื่นที่ต้องการการศึกษาพิเศษและบริการที่เกี่ยวข้อง เช่น เด็กที่ทางโรงเรียนให้ออกจากโรงเรียนระหว่าง 3-21 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของท้องถิ่นโดย School district สำหรับรัฐบาลของรัฐ และรัฐบาลกลางทำหน้าที่กำหนดนโยบายและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทางการเงิน ให้เด็กได้รับการศึกษาในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (Least Restrictive Environment) หมายถึง ให้เด็กด้อยความสามารถได้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ อาจจะเป็นการเรียนร่วมเต็มเวลาหรือเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ หากจำเป็นต้องแยกเด็กออกมาสอนต่างหากก็สามารถทำได้เมื่อความเป็นอุปสรรคต่อการเรียน และเมื่อคัดแยกเด็กแล้วรัฐจะต้องจัดบริการที่เกี่ยวข้องจำเป็นให้แก่เด็ก

กฎหมายกำหนดให้ทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan-IEP) สำหรับเด็กแต่ละคน แผนนี้เปรียบเสมือนหลักสูตรสำหรับเด็กซึ่งแตกต่างกันไปและเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็กแต่ละคน แผนนี้ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายซึ่งคล้ายกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่เรียนใน 1 เทอม และ 1 ปี วิธีสอนการวัดผลและประเมินผล แผนนี้จัดทำขึ้นก่อนเปิดเรียนโดยคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครูการศึกษาพิเศษ ครูสอนเด็กเรียนร่วมนักวิชาการด้านหลักสูตร นักจิตวิทยา ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้แทนโดยคณะกรรมการประจำ School district จะทำหน้าที่ตัดสินใจสภาพความพร้อมของเด็ก และวินิจฉัยว่าสมควรได้รับการศึกษาพิเศษหรือไม่อย่างไร หากผู้ปกครองไม่พอใจกับการตัดสินใจของคณะกรรมการสามารถอุทธรณ์ได้ จุดเด่นที่สำคัญประการหนึ่งของกฎหมาย คือ การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 3 ขวบซึ่งได้รับการผนวกเข้าไปในกฎหมาย เป็นหมวดที่ว่าด้วยทารกและเด็กที่ด้อยความสามารถ ตามคำจำกัดความ หมายถึง เด็ก 0-3 ขวบ ที่แสดงสัญญาณแห่งการด้อยความสามารถทางพัฒนาการด้านต่างๆ ได้แก่ 1) พัฒนาการทางร่างกาย 2) พัฒนาการด้านความคิดความจำ 3) พัฒนาการด้านการสื่อสาร/สื่อความหมาย 4) พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม 5) พัฒนาการด้านการปรับตัว ตามนัยแห่งกฎหมายนี้รัฐจะต้องจัดบริการการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กทุกคนที่สงสัยว่ามีปัญหาใดปัญหาหนึ่งหรือมากกว่าตั้งแต่ข้อ 1-5 ที่กล่าวข้างต้น การให้ความช่วยเหลือจะเหมือนกัน โดยขั้นต้นในการให้ศึกษาพิเศษ คือขั้นแรกเป็นการทดสอบเด็กต่อไปเป็นการจัดทำแผนเฉพาะบุคคล ซึ่งรวมจุดมุ่งหมายหลักสูตรวิธีการดำเนินงานและการวัดประเมินผลตามที่กำหนดไว้แล้ว แผนการให้บริการทางครอบครัวเฉพาะบุคคล (Individualized Family Service Plan-IFSP) มีลักษณะคล้ายแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นแผนการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็ก ซึ่งเริ่มต้นด้วยการทดสอบเด็กศึกษา และหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเด็กให้มากที่สุดแล้วนำข้อมูลมาประกอบในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดรายละเอียดของแผนการให้ความช่วยเหลือว่าจะให้ความช่วยเหลือแก่เด็กในลักษณะใดบ้าง และในตอนสุดท้ายเป็นการประเมินผลของแผนการดำเนินงานว่า ให้ช่วยเด็กให้มีการพัฒนาการเพิ่มขึ้นเพียงใด หลักสูตรและการเรียนการสอนของประเทศสหรัฐอเมริกา เด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่เรียนหลักสูตรเดียวกับเด็กปกติ เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความสามารถ และความต้องการแตกต่างกันมาก ทางโรงเรียนจึงต้องจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กแต่ละคน โดยบรรจุหลักสูตรไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

สรุปได้ว่า โดยภาพรวมของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศสหรัฐอเมริกา ขณะนี้นับว่ารัฐจัดบริการการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กทุกคนที่สงสัยว่ามีปัญหาใดให้เด็กได้รับการศึกษาในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (Least Restrictive Environment) คือ ให้เด็กด้อยความสามารถได้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ อาจจะเป็นการเรียนร่วมเต็มเวลาหรือเรียนร่วมใน

โรงเรียนปกติหากจำเป็นต้องแยกเด็กออกมาสอนต่างหากก็สามารถทำได้ เมื่อความพิการเป็นอุปสรรคต่อการเรียนและเมื่อคัดแยกเด็กแล้วรัฐจะต้องจัดบริการที่เกี่ยวข้องและจำเป็นให้แก่เด็ก มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กแต่ละคน โดยบรรจุหลักสูตรไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

2) การศึกษาพิเศษในประเทศนิวซีแลนด์ นิวซีแลนด์เป็นประเทศขนาดเล็ก มีประชากรราว 3.6 ล้านคน รัฐบาลจ่ายเงินประมาณ 4,400 ล้านดอลลาร์นิวซีแลนด์ ในแต่ละปีเพื่อการศึกษาของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 6 ของ Gross National Product (GDP) มีเด็กในอนุบาลประมาณ 130,000 คน (ปี 1993) การศึกษาภาคบังคับของนิวซีแลนด์ คือ เด็กอายุ 5-19 ปี ซึ่งมีจำนวนนักเรียนประมาณ 650,000 คน โดยมีเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากการให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กปกติประมาณ 10% รวมทั้งมีเด็กด้อยความสามารถประมาณ 2.5% ของประชากรในวัยเรียนหรือประมาณ 19,404 คน (พิมพ์พรรณ เมพสุเมธานนท์, 2555 และ สุวพิชชา ประสิทธิ์รัชฎกิจ, 2555) นโยบายการศึกษาพิเศษในประเทศนิวซีแลนด์ มีดังนี้ 1) รัฐให้การศึกษแก่เด็กทุกคนไม่มีการยกเว้นว่า เด็กคนนั้นพิการหรือไม่ เด็กทุกคนมีสิทธิในการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันในสภาพแวดล้อมที่เท่าเทียมกันกับเด็กปกติ และได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติ 2) เน้นการช่วยเหลือเบื้องต้น (Early Intervention) โดยรัฐให้ความสำคัญแก่การช่วยเหลือเบื้องต้นว่าเป็นความสำคัญและความจำเป็นในการให้บริการประเภทนี้ เพื่อเป็นพื้นฐานของการศึกษาและการให้การศึกษารัฐจะต้องรวมเด็กพิเศษเข้าในห้องเดียวกันกับเด็กปกติมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ 3) แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan-IEP) กฎหมายไม่ได้ระบุว่าให้ครูทุกคนจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แต่เป็นนโยบายของรัฐที่ระบุว่า การให้การศึกษแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นจะต้องเป็นการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล นิวซีแลนด์ไม่มีกฎหมายการศึกษาโดยเฉพาะ แต่ในกฎหมายการศึกษา ค.ศ.1987 ที่ปรับปรุงใหม่ (Education Act, 1987) ได้มีบทที่กำหนดเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษไว้ด้วย ซึ่งกำหนดให้เด็กที่มีอายุ 5-19 ปีต้องเข้าเรียนไม่ว่าจะเป็นเด็กพิการหรือไม่ก็ตามโดยไม่มีการยกเว้น สำหรับมาตราที่เกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ การบริหารงานการศึกษาพิเศษ คณะกรรมการการศึกษา คณะกรรมการโรงเรียน การส่งเด็กเข้าเรียนการบริหารบุคลากร การตรวจสอบโรงเรียน โรงเรียนการศึกษาพิเศษชั้นพิเศษและการบริการการศึกษาพิเศษ (Special education service) บริการการศึกษาพิเศษเป็นหน่วยงานที่ถูกจัดตั้งขึ้น เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาแนะแนวทางและจัดผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ปกครองครูและผู้สนใจ นอกจากนี้หน่วยงานยังจัดหาบุคลากรเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ปกครองที่บ้านที่มีบุตรอยู่ในวัยทารกด้วยการให้บริการของหน่วยงานนี้ครอบคลุมตั้งแต่เด็กก่อนวัยเรียนจนถึงวัยที่เด็กจบจากโรงเรียน

มัธยมศึกษาไปแล้ว บุคลากรส่วนมากเป็นนักจิตวิทยานักแก้ไขการพูดครูเดินสอนตลอดจนผู้เชี่ยวชาญ
ในด้านการช่วยเหลือเบื้องต้น (Early Intervention)

สรุปได้ว่าโดยภาพรวมของสภาพการศึกษาในประเทศนิวซีแลนด์ ขณะนี้
นับว่ารัฐให้การศึกษแก่เด็กทุกคนไม่มีการยกเว้นว่าเด็กคนนั้นพิการหรือไม่ เด็กทุกคนมีสิทธิใน
การศึกษาอย่างเท่าเทียมกันในสภาพแวดล้อมที่เท่าเทียมกันกับเด็กปกติ และได้มีโอกาสเรียนร่วมกับ
เด็กปกติ

3) การศึกษาพิเศษในประเทศญี่ปุ่น การศึกษาพิเศษเริ่มต้นขึ้นในประเทศ
ญี่ปุ่นเมื่อหนึ่งร้อยกว่าปีที่แล้ว มีการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับคนตาบอดและคนหูหนวกขึ้นก่อนโรงเรียน
ประเภทอื่น แต่ไม่มีการให้เด็กพิการเข้าเรียน การศึกษาพิเศษเริ่มเป็นการศึกษาบังคับในปี ค.ศ.1948
สำหรับเด็กตาบอดและหูหนวก ต่อมา มีการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กปัญญาอ่อนและโรงเรียนสำหรับเด็ก
ที่มีความบกพร่องทางร่างกายขึ้นในปี ค.ศ.1956 กฎหมายของญี่ปุ่นได้ประกาศใช้ครอบคลุม
การศึกษาของเด็กพิการด้วย โดยไม่มีการยกเว้นการเข้าโรงเรียนสำหรับเด็กพิการ เด็กพิการส่วนมากจึง
เข้าเรียนในโรงเรียนพิเศษที่จัดตั้งขึ้นสำหรับเด็กพิการแต่ละประเภท โดยเฉพาะในปี ค.ศ.1987 มีการ
จัดตั้งโรงเรียนเรียนร่วมตัวอย่างขึ้นเพื่อทดลองจัดการเรียนร่วมเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนอื่น ต่อมา
โรงเรียนประเภทนี้ได้ขยายตัวออกไปหลายแห่งทั่วประเทศ โดยโรงเรียนการศึกษาพิเศษในญี่ปุ่น
มีทั้งโรงเรียนพิเศษและโรงเรียนเรียนร่วมโรงเรียนพิเศษมี 3 ประเภท คือ 1) โรงเรียนสอนคนหูหนวก
(School for the deaf) 2) โรงเรียนสอนคนตาบอด (School for the blind) 3) โรงเรียนสอนคนพิการ
(School for the handicapped) โรงเรียนประเภทที่ 3 ยังจำแนกย่อยออกเป็น 3 ประเภท คือโรงเรียน
สำหรับเด็กปัญญาอ่อน โรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และโรงเรียนสำหรับเด็ก
เจ็บป่วยเรื้อรัง ซึ่งส่วนมากเป็นเด็กที่มีความบกพร่องขั้นรุนแรงเด็กที่มีความบกพร่องระดับปานกลาง
ได้รับการจัดเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ ซึ่งมีทั้งเรียนร่วมเต็มเวลาเรียนร่วมบางเวลาและชั้นพิเศษ เด็ก
เหล่านี้มี 7 ประเภท โดย 5 ประเภทได้กล่าวถึงขั้นต้นแล้ว อีก 2 ประเภท ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่อง
ทางการพูดและเด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์ เด็กที่จะถูกส่งเข้าโรงเรียนพิเศษต้องได้รับการ
คัดเลือก ซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด กฎหมายการศึกษาของญี่ปุ่นกำหนดให้ทุกจังหวัด
(Prefecture) จัดตั้งโรงเรียนพิเศษขึ้นหนึ่งโรงเรียนและรับเด็กในบริเวณเข้าเรียน อาจกล่าวได้ว่าเด็กที่มี
ความต้องการพิเศษที่ได้รับการทางการศึกษา ได้แก่ 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขั้น
เล็กน้อยถึงปานกลาง 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นรุนแรง 3) เด็กที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินขั้นเล็กน้อยถึงปานกลาง 4) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินขั้นรุนแรง 5) เด็กที่มี
ความบกพร่องทางการพูด 6) เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาสั้นเล็กน้อยถึงปานกลาง 7) เด็กที่มีความ

บกพร่องทางสายตาขั้นรุนแรง 8) เด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์ 9) เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย 10) เด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ (เจ็บป่วยเรื้อรัง) หลักสูตรและการสอนของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีหลักสูตรแห่งชาติสำหรับเด็กปกติ ขณะเดียวกันก็มีคู่มือการใช้หลักสูตรสำหรับเด็กพิการที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเฉพาะ ด้วยคู่มือเหล่านี้จะให้คำแนะนำและแนวทางในการสอนเด็กพิการ ตลอดจนเนื้อหาวิชาในหลักสูตรที่จะนำมาสอนเด็กพิการ การเข้าศึกษา เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจะทำการสำรวจเด็ก หากพบเด็กพิการเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาของท้องถิ่นจะให้คำแนะนำผู้ปกครองในการส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะความพิการและความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดระเบียบเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้โดยเด็กพิการส่วนใหญ่จะเรียนในโรงเรียนพิเศษหรือชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และจำนวนเด็กที่เรียนในโรงเรียนพิเศษมีประมาณร้อยละ 43 ขณะที่ร้อยละ 57 เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ (ผดุง อารยะวิญญู, 2541, น.46)

สรุปได้ว่า โดยภาพรวมของสภาพการศึกษาในประเทศไทยปัจจุบัน โรงเรียนการศึกษาพิเศษในปัจจุบันมีทั้งโรงเรียนพิเศษและโรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนพิเศษมี 3 ประเภท คือ 1) โรงเรียนสอนคนหูหนวก (School for the deaf) 2) โรงเรียนสอนคนตาบอด (School for the blind) 3) โรงเรียนสอนคนพิการ (School for the handicapped) โดยโรงเรียนประเภทที่ 3 ยังจำแนกย่อยออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) โรงเรียนสำหรับเด็กปัญญาอ่อน 2) โรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย 3) โรงเรียนสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง ซึ่งส่วนมากเป็นเด็กที่มีความบกพร่องขั้นรุนแรง เด็กที่มีความบกพร่องระดับปานกลางได้รับการจัดเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ ซึ่งมีทั้งเรียนร่วมเต็มเวลาเรียนร่วมบางเวลาและชั้นพิเศษ

4) การศึกษาพิเศษในประเทศออสเตรเลีย นโยบายและการบริหารการศึกษาพิเศษ รัฐบาลออสเตรเลียมีนโยบายในการส่งเสริมระบบการเรียนร่วม (mainstream) ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ หน่วยงานการศึกษาพิเศษที่มีอยู่จะยุบให้เหลือน้อยที่สุดจนไม่มีเลย หน่วยงานการศึกษาพิเศษนี้เกือบทุกรัฐในประเทศออสเตรเลียที่จัดอยู่ คือ 1) โรงเรียนการศึกษาพิเศษทุกประเภทตั้งแต่ประเภทหนัก (seven) จนถึงประเภทเล็กน้อย 2) หน่วยงานการศึกษาพิเศษ (special unit) ครูการศึกษาพิเศษและผู้ที่ทำงานในสถาบันการศึกษาพิเศษ มีความเห็นว่าหน่วยงานการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษบางระดับยังจำเป็นต้องมีอยู่ ในขณะที่มหาวิทยาลัยหลายแห่งในออสเตรเลียได้ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวซึ่งผลของการวิจัยนั้นสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล เพราะได้จัดทำโปรแกรมการเรียนร่วมของเด็ก down system หรือ deaf-blind โดยใช้เทคนิคในการฝึกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและใช้เครื่องมือที่เหมาะสม ซึ่งสามารถช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งประเภทมีอาการน้อยจนถึงอาการหนักให้สามารถเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี และมีหนทางที่จะเข้า

อยู่ในโครงการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ (พิมพ์พรรณ เมพสุเมธานนท์, 2555 และ สุวพิชชา ประสิทธิ์ชัยกิจ, 2555) โดยรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศออสเตรเลีย แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) การจัดโรงเรียนปกติ เกือบทุกรัฐจะจัดตามประเภทของความพิการ เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนสอนคนหูหนวก โรงเรียนสอนบุคคลปัญญาอ่อน โรงเรียนสอนบุคคลที่มีร่างกายพิการ โรงเรียนสอนเด็กมีปัญหาทางพฤติกรรมและสังคม โรงเรียนสอนเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ โดยลักษณะของโรงเรียนทั่วไปจะเป็นโรงเรียนที่มีจำนวนเด็ก 50-80 คน จนถึงขนาด 100 กว่าคน ถือว่าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เช่น โรงเรียน Glen Waverly สำหรับโรงเรียนสอนคนที่มีร่างกายพิการมีเด็ก 180 คน โรงเรียนการศึกษาพิเศษจะพยายามสร้างกระจายไปตามชุมชน จะขอยกตัวเลขให้เห็นชัดเจนถึงจำนวนโรงเรียนที่ได้จัดขึ้นในรัฐนิวเซาท์เวลส์ มีประชากรประมาณ 6 ล้านคน ซึ่งมีเด็กพิการในวัยเรียนประมาณร้อยละ 3.273 (30,419 คน) โรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษทั่วนิวเซาท์เวลส์มีกว่า 300 โรงเรียน
- 2) การจัดโรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนในประเทศออสเตรเลียปกติส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการรับเด็กพิการเข้าเรียนร่วมเพราะจะได้รับบริการเพิ่มเติมจากรัฐ อาทิ Resource teacher ครูเดินสอนและอุปกรณ์บางอย่างที่จำเป็น เนื่องจากโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษามีกระจายอยู่เต็มพื้นที่และมีบริเวณเพียงพอกับประชากร ดังนั้น หากเด็กที่มีความต้องการพิเศษคนใดพร้อมก็ไม่มีปัญหาที่จะเข้ามาเรียนอยู่ในโรงเรียนปกติในทุกระดับ ตั้งแต่อนุบาลก่อนวัยเรียนประถมมัธยม วิทยาลัยเทคนิคหรือแม้แต่มหาวิทยาลัย
- 3) การจัดการศึกษานอกระบบ เป็นการ จัดเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นและเป็นประเภทของการศึกษาที่ไม่มีอยู่ทั้งในโรงเรียนพิเศษและเรียนร่วม แต่ในบางครั้งก็เข้าไปจัดอยู่ในบริเวณอาคารเรียนหรือบริเวณ โรงเรียน เพื่อช่วยโรงเรียนแก้ปัญหาเรียกว่า “special unit” นอกจากนี้ยังมีการจัดการศึกษาตามเตียงในโรงพยาบาล ตามบ้านของผู้พิการ ซึ่งเป็นการช่วยกระจายบริการทางการศึกษาออกไปให้ทั่วถึง การจัดโปรแกรมสำหรับเด็กที่เล็กมากตั้งแต่อายุ 0 ปีขึ้นไปนั้น แบ่งการจัดออกได้ 2 รูปแบบ คือ 1) การจัดโดยบุคลากรทางการแพทย์จะเรียกว่า early intervention เพราะเน้นในด้านการพัฒนาทางร่างกายในเชิงการแพทย์ และการพัฒนาการของเด็ก
- 2) การจัดโดยบุคลากรทางการศึกษา เช่น ที่ทัสเมเนียกรมการศึกษาของรัฐได้จัดโปรแกรมช่วยพัฒนาเด็กในระดับอายุเดียวกันแต่พัฒนาในเชิงการศึกษาโดยร่วมมือกับคณะแพทย์ เรียกว่า early education รัฐบาลออสเตรเลียจะเน้นการให้ศึกษาผู้ปกครอง และการพัฒนาเด็กที่แพทย์วินิจฉัยแล้วว่าสามารถพัฒนาได้ทุกด้านเช่นเดียวกับเด็กปกติ ดิจจะมีทั้งการฝึกอบรมผู้ปกครอง เชื่อมบ้านสาธิต ติดตามผล เพราะจากผลของการทดลองแล้วพบว่า เด็กพิการไม่ว่ามากหรือน้อยไม่ว่าจะเป็นเด็กพิการประเภทใดก็ตามจะสามารถเรียนรู้ได้เร็วหรือช้า ขึ้นอยู่กับว่าเด็กคนนั้นจะได้รับการฝึกฝนในอายุหรือวัยขนาดใด ยิ่งได้รับการฝึกฝนตั้งแต่อายุน้อยจะมีโอกาสลดสภาพของความรู้อีกว่า พิการลงอย่างแน่นอนและ

สามารถเข้าอยู่ในสังคมได้ในที่สุด 3) การค้นคว้ามหาวิทยาลัยหลายแห่งในออสเตรเลียให้ความสนใจเด็กพิการและได้ทำการศึกษาค้นคว้าทดลองและนำผลนั้นมาเผยแพร่ให้ทั้งทางฝ่ายนโยบายแผนงานโรงเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบ เพื่อขยายโครงการให้กว้างขวางขึ้น โครงการที่น่าสนใจ คือโครงการศึกษาเรื่องการสอนเด็กที่มีความผิดปกติทางการได้ยินของมหาวิทยาลัยโมนาช โดยมี Dr.Stewart Sykes เป็นหัวหน้าทีมเครื่องมือที่ใช้อยู่ในชั้นก้วหน้า และยังเป็นคลินิกสอนพูดด้วยโครงการศึกษาประชากรคนพิการของมหาวิทยาลัยควีนส์แลนด์ ซึ่งได้พิมพ์ออกเผยแพร่แล้วโครงการศึกษาเรื่อง การทำโปรแกรม soft ware หรือ Brisbane College of Advanced Education เกี่ยวกับคนตาบอด โครงการศึกษาเรื่อง การเรียนร่วมของเด็กประเภท Down's syndrome ของมหาวิทยาลัยแมคไควรี โครงการศึกษาเรื่อง การพัฒนาภาษาของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยแมคไควรี โครงการพัฒนาการสอนเด็กพิการซ้ำซ้อน เช่น deaf-blind, deaf-physically ; impaired ในด้านการสร้างภาษาและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยแมคไควรี โครงการ Distar ของมหาวิทยาลัยแมคไควรี โครงการ Distar เป็นโครงการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนเด็กปัญญาอ่อน ซึ่งอยู่ในแผนงานของ SRA Project ของสหรัฐอเมริกา โครงการนี้มี Dr.Alex เป็นผู้อำนวยการโครงการ ได้ผลิตชุดการเรียน 4 วิชา คือ คณิตศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ และสังคม ชุดการเรียน 4 ชุดนี้ มีรูปแบบที่แน่นอน ประกอบด้วย หนังสือโครงการสอนแบบฝึกหัดและคู่มือครู นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์ประกอบด้วย จุดเน้นของโครงการ Distar คือ การกำหนดรูปแบบของการเรียนและการสอนที่ตายตัวครูและนักเรียนจะต้องเดินตามกฎเกณฑ์ ซึ่งอาจจะเป็นการดีสำหรับครูที่ยังไม่มีความชำนาญในการสอน ขณะนี้โครงการนี้ได้รับความร่วมมือจากองค์การเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ช่วยเหลือในการอบรมครูในประเทศปาปัวนิวกินี ในโรบี และอีกหลายประเทศในแอฟริกา วิธีการอบรมเป็นแบบก้วหน้า Dr.Alex ได้ยืนยันว่า ในช่วงเวลา 4 สัปดาห์เขาสามารถให้การฝึกอบรมครูได้ถึง 4 รุ่นๆ ละ 50 คน โครงการพัฒนาภาษาของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยคัมเบอร์แลนด์ โครงการพัฒนาเครื่องมือช่วยคนพิการของมหาวิทยาลัยทัสเมเนีย 4) การใช้สื่อการเรียน โรงเรียนเกือบทุกประเภทในประเทศออสเตรเลียมีความตื่นตัวในการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในด้านการเรียนการสอน ทั้งในรูปของเครือข่ายคอมพิวเตอร์และมีการพัฒนาทั้ง Soft ware และ Hard ware มาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งน่าจะเป็นการคุ้มค่ากับการลงทุน เช่น เด็กที่มีความพิการประเภท C.P. ที่ค่อนข้างจะรุนแรงไม่สามารถจะใช้แขนมือแม้แต่ขาที่เป็นประโยชน์ในการทำงานมากนัก ทั้งที่มีความสามารถทางสมองดีในอดีตจะใช้เครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้าหรือการบังคับสวิตซ์ด้วยศีรษะให้มอเตอร์ทำงานมาใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้ ราคาของการลงทุนอยู่ที่ชุดละ 20,000 บาทเศษ ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ขนาดปานกลางก็มี ถ้าหากจะนำมาทดลองใช้ทดแทนเครื่องพิมพ์ดีดก็น่าจะคุ้มค่า

และสะดวกกว่า นอกจากคอมพิวเตอร์แล้วยังได้นำเครื่องอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เข้ามาช่วยในการเรียนการสอน กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งศูนย์คอมพิวเตอร์ขึ้นใช้งานเอง พร้อมทั้งร่วมมือกับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในท้องถิ่นนั้นพัฒนาโปรแกรมขึ้นมาใช้ให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กจะเห็นได้ว่า จากการศึกษาพิเศษในประเทศออสเตรเลีย มีการจัดการก่อนข้างทั่วถึง มีบุคลากรที่ค่อนข้างสมบูรณ์ สื่อการสอนที่พร้อมและก้าวหน้า สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กฉลาดและเด็กที่มีความสามารถเฉพาะทางนั้น ประเทศออสเตรเลียดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้ชัดเจนว่าจะพัฒนาเด็กไปเพื่ออะไรเป็นระยะเวลาานเท่าใด 2) ไม่แยกเด็กออกมาโดยเฉพาะ 3) ไม่มีการเลื่อนชั้นเป็นกรณีพิเศษ 4) การทำกิจกรรมควรทำเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิด interaction จะได้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันและทำงานร่วมกันได้ 5) การดูแลเด็กฉลาดอย่าดูที่ผลสัมฤทธิ์อย่างเดียว ควรดูผลิตผลและการแก้ปัญหาด้วย (ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย, 2529, น.39)

สรุปได้ว่า ประเทศออสเตรเลียมีการส่งเสริมระบบการเรียนร่วม (mainstream) ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ หน่วยงานการศึกษาพิเศษที่มีอยู่จะยุบให้เหลือน้อยที่สุดจนไม่มีเลย หน่วยงานการศึกษาพิเศษนี้เกือบทุกรัฐในประเทศออสเตรเลียที่จัดการศึกษาพิเศษในประเทศออสเตรเลีย แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ การจัดโรงเรียนปกติ การจัดโรงเรียนเรียนร่วม และการจัดการศึกษานอกระบบ

5) การศึกษาในประเทศสวีเดน สวีเดนมีการดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการได้จัดโรงเรียนสำหรับคนพิการขึ้นเช่นเดียวกับโรงเรียนเด็กปกติ และมีโครงการพิเศษที่จะนำเด็กพิการเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติทุกแห่งเท่าที่จะทำได้ โดยรัฐเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ระบบการศึกษาครอบคลุมถึงโรงเรียนภาคบังคับ 9 ปี โรงเรียนเตรียมเข้ามหาวิทยาลัย (Gymnasium) โรงเรียนชั้นสูง (Continuation school) และโรงเรียนอาชีพ (Vocational school) มีสภาการศึกษาระหว่างชาติเป็นผู้รับผิดชอบ สภาการศึกษาแห่งแวงและสภาการศึกษาแห่งท้องถิ่นรับผิดชอบย่อยลงไป (พิมพ์พรรณ เมพสุเมธานนท์, 2555 และ สุวพิชชา ประสิทธิ์ชัยกิจ, 2555) การศึกษาพิเศษในประเทศสวีเดนมีการสอน 3 แบบ คือ 1) การสอนภายในระบบโรงเรียนปกติ จัดในรูปแบบของชั้นพิเศษและการสอนแยกเป็นพิเศษ การสอนในคลินิก และการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องโดยได้รับความสนับสนุนทางเทคนิคการสอนการแพทย์และทางสังคม 2) การสอนพิเศษแก่เด็กซึ่งสูญเสียการได้ยินหรือทางสายตารุนแรง (หูหนวก - ตาบอด) จะจัดขึ้นในโรงเรียนสำหรับเด็กหูหนวกและตาบอดของรัฐ 3) การสอนเด็กที่ผิดปกติทางสมอง (Mentally retard) จะจัดการสอนในโรงเรียนสำหรับเด็กปัญญาอ่อนโดยเฉพาะ มีกฎหมายต่างๆ กำหนดลักษณะเด็กพิการ ดังนี้ เด็กเรียนช้า (Slow learners) เด็กมีวุฒิภาวะช้า (Retarded maturity) เด็กผิดปกติทางการอ่านเขียน (Reading and writing disorder)

เด็กมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ (difficulties with mathematics) เด็กที่มีปัญหาทางการพูด (Speech difficulties) เด็กที่มีปัญหาในการปรับตัว (emotionally disturbed) เด็กที่มีปัญหาทางการได้ยิน (hearing impaired) เด็กที่เห็นเพียงบางส่วน (part sighted) และเด็กผิดปกติทางกล้ามเนื้อ (motor handicapped) กฎหมายนี้จะครอบคลุมถึงเด็กทุกคนรวมทั้งเด็กที่หูหนวกและตาบอด นอกจากนั้นจะมีกฎหมายโรงเรียนซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติและกฎหมายโรงเรียนพิเศษเกี่ยวข้องกับโรงเรียนพิเศษสำหรับเด็กหูหนวกและตาบอด แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนโรงเรียนในปัจจุบันมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้รับสิ่งที่เขาต้องการ ในแง่เกี่ยวกับการสอนการเลี้ยงดูและการระวังรักษาและให้โอกาสแก่เด็ก เพื่อจะได้เรียนวิชาที่เหมาะสมแก่ความถนัดของเด็กแต่ละคนพร้อมทั้งที่ให้โอกาสที่เหมาะสมแก่ความสามารถและความพอใจในความสำเร็จ การสอนทุกอย่างในโรงเรียนภาคบังคับ 9 ปี พยายามที่จะสร้างเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของเด็ก ครูผู้สอนต้องอาศัยทักษะในการสอนและใช้จิตวิทยาเข้าช่วย ครูต้องมีความรู้พื้นฐานที่จะเผชิญกับปัญหาความพิการของเด็กในระดับขั้นต้นของโรงเรียนภาคบังคับ ครูประจำชั้นทุกคนจะต้องสละเวลาเพื่อสอนพิเศษคนละ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในช่วงเวลานี้ครูจะต้องสอนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มให้แก่เด็กทำงานซ้ำแล้วซ้ำอีก เด็กไม่มีวุฒิภาวะหรือพัฒนาช้ากว่าที่ควร ครูต้องแก้ไขการอ่านและเขียนที่ผิดปกติและให้เน้นในเรื่องจำนวน ส่วนเด็กที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือเพียงพอในช่วงเวลาเหล่านี้ ครูควรให้ความช่วยเหลือโดยการสอนพิเศษในรูปแบบอื่น การจัดเด็กเข้าเรียนชั้นพิเศษเป็นแนวโน้มเพิ่มเสริมการสอนในชั้นเรียนให้ดีขึ้น ครูที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษหลายๆ ทางมีโอกาสช่วยเหลือการสอนพิเศษได้มากทั้งสอนเป็นรายบุคคลและชุมชน และยังได้มีโอกาสเป็นผู้ช่วยเหลือครูและนักเรียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มย่อยๆ อีกมาก เป็นการช่วยแก้ปัญหาเด็กพิการได้อย่างมาก (พิมพ์พรรณ เมพสุเมธานนท์, 2555 และ สุวพิชชา ประสิทธิ์ธัญกิจ, 2555)

สรุปได้ว่า ประเทศสวีเดนมีการจัดโรงเรียนสำหรับคนพิการขึ้นเช่นเดียวกับโรงเรียนเด็กปกติ มีโครงการพิเศษที่จะนำเด็กพิการเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติทุกแห่งเท่าที่จะทำได้โดยรัฐเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ระบบการศึกษาครอบคลุมถึงโรงเรียนภาคบังคับ 9 ปี โรงเรียนเตรียมเข้ามหาวิทยาลัย (Gymnasium) โรงเรียนชั้นสูง (Continuation school) และโรงเรียนอาชีพ (Vocational school) มีสภาการศึกษาระหว่างชาติเป็นผู้รับผิดชอบสภาการศึกษาแห่งชาติและสภาการศึกษาแห่งท้องถิ่นรับผิดชอบย่อยลงไป กฎหมายโรงเรียนซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติและกฎหมายโรงเรียนพิเศษเกี่ยวข้องกับโรงเรียนพิเศษสำหรับเด็กหูหนวก และตาบอด

สรุปได้ว่า ภาพรวมของสภาพการศึกษาการเรียนรวมในต่างประเทศนั้น รัฐบาลให้การสนับสนุนการศึกษาแก่เด็กทุกคนโดยไม่มีข้อยกเว้นว่าเด็กคนนั้นพิการหรือไม่ เด็กทุกคนมีสิทธิในการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันในสภาพแวดล้อมที่เท่าเทียมกันกับเด็กปกติ และให้มีโอกาสได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ มีการจัดโรงเรียนสำหรับคนพิการขึ้นเช่นเดียวกับโรงเรียนเด็กปกติ มีการคัดกรองนักเรียนโดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีการให้โอกาสแก่เด็กเพื่อจะได้เรียนวิชาที่เหมาะสมแก่ความถนัดของเด็กแต่ละบุคคลเช่นเดียวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย

2.3 สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เป็นหน่วยงานภาครัฐอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีภารกิจจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสถานศึกษาซึ่งเป็นสถานศึกษาเรียนรวมทั้งหมด 126 โรงเรียน คือ มีผู้บริหารสถานศึกษา 478 คน ครูผู้สอน 2,906 คน รวมทั้งสิ้น 3,384 คน ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนผู้บริหารและครูผู้สอน

ประเภทสถานศึกษา	สถานศึกษาเรียนรวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี	126	478	2,906
รวม	126	478	2,906

จากสภาพปัญหาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในการดำเนินการ พบว่า

1) สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนและตามประเภทความพิการ ควรจะมีจำนวนให้เพียงพอต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ บรรยากาศและสิ่งแวดลอมที่เป็นรูปธรรม เช่น อาคารเรียน บริเวณสถานศึกษา ยังไม่เอื้อต่อนักเรียนพิการ บางโรงเรียนยังไม่มีทางลาด ราวจับบันได ลิฟท์สำหรับนักเรียนพิการ ห้องสุขาส่วนใหญ่ยังไม่สะอาดถูกสุขลักษณะ ไม่มีราวจับ มีทางลาดไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน สถานที่

คับแคบไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2558)

1) ด้านภูมิทัศน์ พื้นที่ภายนอกอาคารมีการปรับแต่งพื้นที่ให้มีประโยชน์ใช้สอยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ความร่มรื่นสวยงามและมีเอกลักษณ์ ส่วนใหญ่ยังไม่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งองค์ประกอบพื้นฐาน เช่น การให้แสงสว่าง ระบบน้ำต้นไม้ ความร่มรื่น และระบบการป้องกันน้ำท่วมยังต้องปรับปรุง เนื่องจากส่วนใหญ่ในพื้นที่โรงเรียนในจังหวัดปทุมธานียังคงมีน้ำท่วมขังและมียูงในที่อับ

2) ด้านอาคารสถานที่ ความสำคัญต่อการกำหนดแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้เป็นรูปธรรมโดยเฉพาะแผนการก่อสร้างอาคารเรียน ห้องแหล่งเรียนรู้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการและความเหมาะสมของจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้น้อย

3) ด้านความปลอดภัย ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นพิเศษที่เน้นความปลอดภัย ป้องกันภัย เช่น สัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความ สัญลักษณ์เพื่อเตือน สิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภท ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ในจังหวัดปทุมธานี ยังไม่มีอย่างเห็นได้ชัด

2) สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม สภาพแวดล้อมที่เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการอยู่และปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา

(2.1) ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษามีงบประมาณจากภายในและภายนอกไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้พัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล ซึ่งปัจจุบันยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนแต่ละประเภท

(2.2) ด้านการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนอื่นๆ ยังไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และยังไม่เกิดประโยชน์กับเด็กที่แท้จริง

(2.3) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในโรงเรียน แต่ละโรงเรียนมอบหมายกำหนดแผนการจัดกิจกรรมภายในไม่มีความเหมาะสมชัดเจน ทั้งในเรื่องของสถานที่และช่วงเวลาที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

จากการศึกษาสภาพปัญหาที่ได้จากการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้การบริหารจัดการ

ตามภารกิจของเขตพื้นที่ มีคุณภาพสูง ขระดับสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันทั่วทั้งนักเรียนที่มีความพิการและนักเรียนปกติ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาเรียนรวมต่อไป (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายพุมธานี เขต 2, 2558)

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สถานศึกษาเรียนรวม ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายพุมธานี พบว่า มีน้อยซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการสำรวจความคิดเห็นหรือทัศนคติของครูและผู้บริหารที่มีต่อการจัดการศึกษาการเรียนรวมมากกว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยที่ใกล้เคียง ผู้วิจัยจึงรวบรวมไว้ดังนี้

เบญญา ชลธารันนท์ (2544, น.7-48) กล่าวถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพ โรงเรียนควรจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารเรียนและภายในอาคารเรียน ต่างก็มีกำหนดมาตรฐานไว้อย่างชัดเจน

สุพล หงษาชาติ (2546, น.40-64) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายพุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายพุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับ คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านบริหารจัดการ ด้านปัจจัย และและด้านคุณภาพนักเรียน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายพุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบการศึกษาพิเศษ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านการเรียนการสอนและด้านบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านปัจจัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อมรพงศ์ พันธุ์โกชน (2556, น.40-54) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มล้า-บางนาถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายพุมธานี

เขต 1 พบว่า การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา อันดับหนึ่ง ด้านการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.06 รองลงมาเป็นด้านการใช้แหล่งเรียนรู้และสัมพันธ์ชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.02 อันดับสาม ด้านบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย 4.01

มงคล ประเสริฐสังข์ (2553) ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ของโรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านกายภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านบุคลากรและด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

สุกฤษฎี อัญบุตร (2555) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักชั้นต้นของกองทัพอากาศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน รองลงมา ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านกายภาพ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักชั้นต้นของกองทัพอากาศจำแนกตามประเภทของบุคคลพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักชั้นต้นของกองทัพอากาศ อยู่ในระดับมาก และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักชั้นต้นของกองทัพอากาศ อยู่ในระดับมาก

ภูวนัย สุวรรณธารา (2555) ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมที่สำคัญ คือ ผู้เรียนขาดความสนใจใฝ่รู้ด้านการเรียน ความสะอาดและความเป็นระเบียบ ภายในห้องเรียนมีสถานที่และแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนไม่เพียงพอ อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ส่วนข้อเสนอแนะมีดังนี้ ควรจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มรณรงค์ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด ควรเพิ่มสถานที่สำหรับพักผ่อน และจัดแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียนให้เพียงพอ ควรหากิจกรรมใหม่ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมอยู่เสมอ

นงลักษณ์ เรือนทอง (2550, น.177-188) ได้ศึกษาวิจัยองค์ประกอบของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ได้แก่ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารและครู การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือได้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกันเน้นการเรียนการสอน การเรียนการสอนอย่างมีวัตถุประสงค์และมีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง

2.4.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

Peterson (2007) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทั้งโรงเรียน การปฏิรูปโรงเรียนเพื่อการก้าวไปข้างหน้า ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาโรงเรียนวิธีหนึ่ง คือ โรงเรียนใช้การสอนตามสภาพจริงและ

การปรับวิธีสอนสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยใช้วิธีการหลากหลายในการจัดการศึกษาเรียนรวม

Sally Kendall (2007) ได้ศึกษาถึงการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อเชื่อมโยงสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างองค์กร หน่วยงาน โรงเรียน และครอบครัว เพื่อสร้างโอกาสทางการเรียนรู้เพิ่มคุณค่าให้กับชีวิต และส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นปัจจัยพื้นฐานอันสำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และมีความสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในทุกๆ ด้าน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียน การสอน การพัฒนาความคิด การพัฒนาจิตใจตลอดจนการพัฒนาคุณธรรมต่างๆ ที่พึงประสงค์ และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมของระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เป็น 2 หัวข้อ ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) สภาพแวดล้อมทางสังคม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานปัจจุบัน และสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี และนำเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจากสถานศึกษา เรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีจำนวนประชากรทั้งหมด 3,384 คน แบ่งออกเป็น ผู้บริหาร 478 คน ครูผู้สอน 2,906 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ระดับค่าความเชื่อมั่น 95% ค่าเฉลี่ย $\pm 10\%$ (ศิริชัย กาญจนวาสี; ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ ดิเรก ศรีสุขโขทัย, 2551) ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 359 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 51 คน และครูผู้สอน 308 คน โดยการใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ปรากฏดังตารางที่ 3.1 และกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้แบบเลือกเจาะจง จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการแบ่งตามขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
478	2,906	51	308
3,384		359	

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (ข้อมูล ณ 31 มีนาคม 2560)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนปัจจุบัน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาเรียนรวม เป็นแบบสอบถามแบบตอบสนองคู่ (Duel-response format) ชนิด 5 ระดับ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านอาคารสถานที่ 3) ด้านความปลอดภัย 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการเรียนการสอน 6) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ Likert (Likert Five 's Rating Scale) และ บุญชม ศรีสะอาด (2553, น.100) ได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ / อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ / อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ / อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ / อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ / อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านอาคารสถานที่ 3) ด้านความปลอดภัย 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการเรียนการสอน 6) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

3.3 การสร้างเครื่องมือ

3.3.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ที่ส่งผลกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อม

3.3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลกำหนดขอบเขตของเนื้อหา เพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาและกรอบแนวคิดของการวิจัย

3.3.3 วิเคราะห์ข้อคำถาม เพื่อสร้างแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบสอบถามตอบสนองคู่ (Duel-response format)

3.3.4 เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไปเพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือต่อไป

3.3.5 สร้างแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยพัฒนามาจากการจัดลำดับความสำคัญจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยเลือกข้อที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุดสามลำดับแรกในแต่ละประเด็นมาเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์

3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

เครื่องมือเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content/validity) ของเครื่องมือและนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาโดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม
	R	หมายถึง	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	$\sum R$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การให้คะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

+1	เมื่อ	ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา
0	เมื่อ	ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา
-1	เมื่อ	ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในคำถามนั้นไม่มีความตรงตามเนื้อหา

เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกข้อคำถาม พิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.60 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือพบว่าทุกข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ .60–1.00 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

มีค่า	.20	จำนวน	3	ข้อ	ได้แก่	ตอนที่ 2	ข้อที่	20,31,33
มีค่า	.60	จำนวน	7	ข้อ	ได้แก่	ตอนที่ 2	ข้อที่	4,8,10,16,19,29,36
มีค่า	.80	จำนวน	4	ข้อ	ได้แก่	ตอนที่ 2	ข้อที่	12,15,18,32
มีค่า	1.00	จำนวน	46	ข้อ	ได้แก่	ตอนที่ 2	ข้อที่	1-3,5-7,9,11,13-14,17,21-28,30, 34-35 และ 37-60

แล้วจึงปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดลองใช้ (Try-Out)

3.4.2 นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลทั้งหมด จึงได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีบริบทใกล้เคียง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนวัดอัยยการาม และโรงเรียนวัดศรีคณางค์

3.4.3 นำแบบสอบถามจากการทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach 's Alpha Coefficient) คือ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมตามสภาพการดำเนินงานปัจจุบัน และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา

เรียนรวมตามสภาพที่พึงประสงค์ โดยได้ค่าความเชื่อมั่นในส่วนของสภาพการดำเนินงานปัจจุบัน เท่ากับ 0.90 และมีค่าความเชื่อมั่นในส่วนสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.89

3.4.4 ดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ได้เครื่องมือในการวิจัยที่มีความสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินผลการทำโครงการของผู้เรียน มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.4.5 ผู้วิจัยตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งมีโครงสร้างโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมประเด็นวิจัย

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.5.1 ติดต่อประสานงานกับงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 นำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 359 ฉบับ พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลาเพื่อเก็บแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.5.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับ ได้คืนร้อยละ 100 ที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5.4 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง จากผู้บริหารสถานศึกษา เรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน ใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ตั้งแต่ต้นเดือนเมษายนจนถึงสิ้นเดือนพฤษภาคม เป็นระยะเวลา 2 เดือน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.6.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และลงรหัส เพื่อนำข้อมูลมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการวิจัย

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านอาคารสถานที่ 3) ด้านความปลอดภัย 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการเรียนการสอน 6) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และให้ความหมายของคะแนนเฉลี่ยซึ่งกำหนดตามแนวทางของ Rating Scale (อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น.69-71) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์/ อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์/ อยู่ในระดับ “มาก”

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์/ อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์/ อยู่ในระดับ “น้อย”

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์/ อยู่ในระดับ “น้อยที่สุด”

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ใช้สูตร Modified Priority Needs Index $PNI_{Modified}$ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550, น.279) ดังนี้

$$\text{ความต้องการจำเป็น } PNI_{Modified} = \frac{\text{สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์(I) - สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน(D)}}{\text{สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน (D)}}$$

เมื่อ $PNI_{Modified}$ หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่คาดหวังคือระดับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต้องการพัฒนา

D หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่คาดหวังคือระดับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีในปัจจุบัน

ตอนที่ 4 การนำเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี การวิเคราะห์สรุปเนื้อหา

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ

2) ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแบบตอบสองคู่ (Duel-Response Format) พัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างโดยพัฒนามาจากการจัดลำดับความสำคัญจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยเลือกข้อที่มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุดสามลำดับแรกในแต่ละประเด็นมาเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์

2) ผู้วิจัยตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมประเด็นวิจัย

3) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จากผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานปัจจุบัน และสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการ

จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยผู้วิจัยนำมาออกแบบการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอสาระสำคัญตามลำดับดังนี้

- 4.1 ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ราชการ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในโรงเรียนปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นด้านสภาพการดำเนินงานปัจจุบันกับสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยใช้แบบการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล Modified Priority Need Index (PNI_{Modified})

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์แทนค่าสถิติในการวิจัย ดังนี้

\bar{X}	หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)
I	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์
D	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินงานปัจจุบัน
$PNI_{Modified}$	หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.3.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุราชการ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในโรงเรียนปัจจุบัน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวนทั้งสิ้น 126 แห่ง ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 51 ชุด และครู จำนวน 308 ชุด รวม 359 ชุด ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา 359 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ ชาย		79	22.0
	หญิง	280	78.0
	รวม	359	100.0
2. อายุราชการ (6 เดือนขึ้นไป นับเป็น 1 ปี)	น้อยกว่า 5 ปี	171	47.6
	5-10 ปี	79	22.0
	มากกว่า 10 ปี	109	30.4
	รวม	359	100.0

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	225	62.7
ปริญญาโท	132	36.8
ปริญญาเอก	2	0.6
รวม	359	100.0
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา)	51	14.2
ครูผู้สอน	308	85.8
รวม	359	100.0

จากตารางที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 อายุราชการ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 และตำแหน่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 85.8 ตามลำดับ

4.3.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์การ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกเป็นด้านๆ และภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน			สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านภูมิทัศน์	3.29	0.91	ปานกลาง	4.54	0.68	มากที่สุด
ด้านอาคารสถานที่	3.38	0.77	ปานกลาง	4.54	0.68	มากที่สุด
ด้านความปลอดภัย	3.37	0.98	ปานกลาง	4.57	0.69	มากที่สุด
ด้านการบริหารจัดการ	3.63	0.96	มาก	4.60	0.64	มากที่สุด
ด้านการเรียนการสอน	3.70	0.94	มาก	4.61	0.60	มากที่สุด
ด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล	3.75	0.95	มาก	4.66	0.57	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	3.52	0.92	มาก	4.59	0.64	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพที่การดำเนินงานปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$, S.D.=0.92) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$, S.D.=0.95) สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.57) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าสภาพการดำเนินงานปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ทุกด้านเป็นความต้องการจำเป็นทุกข้อ ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในแต่ละด้านจะได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.3 – 4.14

ตารางที่ 4.3 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านภูมิทัศน์

ด้านภูมิทัศน์	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. จัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ	3.10	0.84	ปานกลาง	3
2. จัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	2.94	0.91	ปานกลาง	1
3. จัดทางระบายน้ำที่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีพื้นที่น้ำขังที่ก่อให้เกิดการแพร่พันธุ์ของยุงลาย ท่อระบายน้ำควรมีฝาปิด	3.36	0.90	ปานกลาง	5
4. กำหนดและวางแนวเขตการสัญจรที่สะดวกต่อการใช้สอย	3.44	0.88	ปานกลาง	7
5. สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม	3.09	0.99	ปานกลาง	2
6. จัดพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.17	0.91	ปานกลาง	4
7. จัดตกแต่งบริเวณสถานที่ต่างๆ ให้ดูสวยงาม	3.64	0.86	มาก	9
8. จัดทำรั้วกันที่เป็นสัดส่วน ซึ่งเป็นรั้วโปร่งที่ให้ความรู้สึกปลอดโปร่งแก่จิตใจ	3.38	0.98	ปานกลาง	6
9. จัดหาที่ทิ้งขยะมูลฝอยให้เพียงพอมีการจัดถังขยะแยกขยะชนิดต่างๆ	3.54	0.92	มาก	8
รวมเฉลี่ย	3.29	0.91	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าสภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านภูมิทัศน์ เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.94-3.64 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$, S.D.=0.91) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ ระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

สถานศึกษาของท่านจัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ($\bar{X}=2.94$, S.D.=0.91) สถานศึกษาของท่านสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.09$, S.D.=0.99) และสถานศึกษาของท่านจัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ ($\bar{X}=3.10$, S.D.=0.84) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านภูมิทัศน์

ด้านภูมิทัศน์	สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. จัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ	4.53	0.68	มากที่สุด	5
2. จัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.47	0.72	มาก	8
3. จัดทางระบายน้ำที่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีพื้นที่น้ำขังที่ก่อให้เกิดการแพร่พันธุ์ของยุงลาย ท่อระบายน้ำควรมีฝาปิด	4.54	0.73	มากที่สุด	5
4. กำหนดและวางแนวเขตการสัญจรที่สะดวกต่อการใช้สอย	4.53	0.70	มากที่สุด	4
5. สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม	4.43	0.78	มาก	9
6. จัดพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.50	0.70	มาก	7
7. จัดตกแต่งบริเวณสถานที่ต่างๆให้ดูสวยงาม	4.63	0.59	มากที่สุด	2
8. จัดทำรั้วกั้นที่เป็นสัดส่วน ซึ่งเป็นรั้วโปร่งที่ให้ความรู้สึกปลอดโปร่งแก่จิตใจ	4.58	0.69	มากที่สุด	3
9. จัดหาที่ทิ้งขยะมูลฝอยให้เพียงพอมีการจัดถังขยะแยกขยะชนิดต่างๆ	4.69	0.57	มากที่สุด	1
เฉลี่ยรวม	4.54	0.68	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านภูมิทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.43–4.69 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.54, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษาของท่านจัดหาที่ทิ้งขยะมูลฝอยให้เพียงพอ มีการจัดถังขยะแยกขยะชนิดต่างๆ (\bar{X} =4.69, S.D.=0.57) รองลงมาคือ สถานศึกษาของท่านจัดตกแต่งบริเวณสถานที่ต่างๆ ให้ดูสวยงาม (\bar{X} =4.63, S.D.=0.59) สถานศึกษาของท่านจัดทำรั้วกันที่เป็นสัดส่วนซึ่งเป็นรั้วโปร่งที่ให้ความรู้สึกปลอดโปร่งแก่จิตใจ (\bar{X} =4.58, S.D.=0.69) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 สภาพที่การดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านอาคารสถานที่

ด้านอาคารสถานที่	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน			
	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับ
1. การจัดทำแผนภูมิแสดงบริเวณสถานศึกษาและผังแสดงรายละเอียดของอาคารเรียน	3.52	0.96	ปานกลาง	7
2. การจัดอาคาร ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเพียงพอตามลักษณะการใช้งานที่เหมาะสม	3.43	0.89	ปานกลาง	5
3. การจัดทำเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.06	1.00	ปานกลาง	2
4. ภายในสถานศึกษามีการจัดทำประตู บันได ทางเดินที่เหมาะสมแก่นักเรียน	3.58	0.87	มาก	8
5. การแสดงแผนภูมิภายในอาคาร ที่ตั้ง แผนภูมิที่สะดวกต่อการพบเห็น	3.37	0.97	ปานกลาง	4
6. การจัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร	3.34	0.96	ปานกลาง	3
7. การมอบหมายผู้รับผิดชอบและผู้ดูแลด้านอาคารสถานที่	3.72	0.97	มาก	10
8. การตรวจสอบมาตรฐานอาคาร ตรวจสอบการใช้อาคารการใช้ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ	3.46	0.95	ปานกลาง	6

ตารางที่ 4.5 สภาพที่การดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับ
สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านอาคารสถานที่ (ต่อ)

ด้านอาคารสถานที่	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน			
	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับ
9. การจัดทำกรซ่อมแซมอาคารเรียนอาคารสถานที่ให้ ใช้งานได้เป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ	3.62	1.00	มาก	9
10. การสนับสนุนห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับ อาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	2.72	1.11	ปานกลาง	1
เฉลี่ยรวม	3.38	0.77	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าสภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพ
แวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
ในด้านอาคารสถานที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.72–3.72 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
(\bar{X} =3.38, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในด้านอาคารสถานที่
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษาของ
ท่านสนับสนุนห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น
พิเศษ (\bar{X} =2.72, S.D.=0.95) รองลงมาคือ สถานศึกษาของท่านจัดทำทางเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่
เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (\bar{X} = 3.02, S.D. = 1.00) สถานศึกษาของท่านจัดทำ
แผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร (\bar{X} =3.34, S.D.=0.96) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านอาคารสถานที่

ด้านอาคารสถานที่	สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับ
1. การจัดทำแผนภูมิแสดงบริเวณสถานศึกษา และผังแสดงรายละเอียดของอาคารเรียน	4.57	0.63	มากที่สุด	4
2. การจัดอาคาร ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเพียงพอตามลักษณะการใช้งานที่เหมาะสม	4.60	0.61	มากที่สุด	2
3. การจัดทางเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.39	0.82	มาก	9
4. สถานศึกษามีการจัดทำประตู บันได ทางเดินที่เหมาะสมแก่นักเรียน	4.55	0.68	มากที่สุด	7
5. การแสดงแผนภูมิภายในอาคาร ที่ตั้ง แผนภูมิที่สะดวกต่อการพบเห็น	4.54	0.68	มากที่สุด	5
6. การจัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร	4.54	0.67	มากที่สุด	5
7. การมอบหมายผู้รับผิดชอบและผู้ดูแลด้านอาคารสถานที่	4.59	0.61	มากที่สุด	3
8. การตรวจสอบมาตรฐานอาคาร ตรวจสอบการใช้อาคารการใช้ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ	4.55	0.71	มากที่สุด	7
9. การจัดทำการซ่อมแซมอาคารเรียนอาคารสถานที่ให้ใช้งานได้เป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ	4.66	0.59	มากที่สุด	1
10. การสนับสนุนห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	4.38	0.83	มาก	10
เฉลี่ยรวม	4.54	0.68	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.6 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านอาคารสถานที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.38-4.66 มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.54, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ ระดับมาก 2 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาของท่านจัดทำการซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารสถานที่ให้ใช้งานได้

เป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.59) รองลงมาคือ สถานศึกษาของท่านจัดอาคาร ห้องเรียน และห้อง ปฏิบัติการเพียงพอตามลักษณะการใช้งานที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.61) สถานศึกษาของท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบและผู้ดูแลด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านความปลอดภัย

ด้านความปลอดภัย	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน			
	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับ
1. การจัดการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษา	3.39	0.95	ปานกลาง	5
2. การใช้มาตรการป้องกันความปลอดภัยและแนวปฏิบัติร่วมกันสำหรับนักเรียนซึ่งอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก	3.47	0.91	ปานกลาง	8
3. การส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟ	3.31	0.99	ปานกลาง	3
4. การมีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความ สัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.09	1.02	ปานกลาง	1
5. การจัดการแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน	3.13	1.02	ปานกลาง	2
6. การจัดการป้องกันภัยจากการจัดระบบการจราจร เช่น ทางเท้า ถนน สำหรับรถยนต์จักรยานยนต์ รถจักรยาน	3.36	0.98	ปานกลาง	4
7. การจัดการแยกแวนอนที่จอดรถและที่ขนส่งเป็นสัดส่วนเหมาะสมและเพียงพอ	3.40	0.89	ปานกลาง	6
8. การจัดการวางแผนป้องกันภัยจากจราจร เช่น การให้ความรู้แก่นักเรียนเมื่อต้องข้ามถนนหรือการเดินทางไป-กลับบ้าน	3.49	1.00	ปานกลาง	9

ตารางที่ 4.7 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านความปลอดภัย (ต่อ)

ด้านความปลอดภัย	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน			
	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับ
9. การสนับสนุนการให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน ในด้านการป้องกันและช่วยดูแลจุดที่จะเป็นเชื้อเพลิง เช่น กล้องกระจาย กองขยะ สายไฟฟ้า	3.45	0.97	ปานกลาง	7
10. การจัดการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุภายในโรงเรียน เข้าไปในเขตก่อสร้างอาคารเรียน	3.60	1.05	มาก	1
เฉลี่ยรวม	3.37	0.98	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.49-3.60 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.37, S.D.=0.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ระดับปานกลาง 9 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาของท่านมีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (\bar{X} =3.08, S.D.=1.03) รองลงมาคือ สถานศึกษาของท่านจัดการแบ่งเขตภายในบริเวณโรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน (\bar{X} =3.12, S.D.=0.02) สถานศึกษาของท่านส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟ (\bar{X} =3.29, S.D.=0.98) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านความปลอดภัย

ด้านความปลอดภัย	สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับ
1. การจัดการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษา	4.58	0.64	มากที่สุด	3
2. การใช้มาตรการป้องกันความปลอดภัยและแนวปฏิบัติร่วมกันสำหรับนักเรียนซึ่งอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก	4.64	0.57	มากที่สุด	2
3. การส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์	4.58	0.62	มากที่สุด	3
4. การมีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความ สัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	4.52	0.74	มากที่สุด	9
5. การจัดการแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน	4.50	0.75	มาก	10
6. การจัดการป้องกันภัยจากการจัดระบบการจราจร เช่น ทางเท้า ถนน สำหรับรถยนต์จักรยานยนต์ รถจักรยาน	4.55	0.73	มากที่สุด	7
7. การจัดการแยกแวนอนที่จอดรถและที่ขนส่งเป็นสัดส่วนเหมาะสมและเพียงพอ	4.57	0.68	มากที่สุด	6
8. การจัดการวางแผนป้องกันภัยจากรถจักรยาน เช่น การให้ความรู้แก่นักเรียนเมื่อต้องข้ามถนน หรือการเดินทางไป-กลับบ้าน	4.53	0.76	มากที่สุด	8
9. การสนับสนุนการให้ความรู้แก่ครูและนักเรียนในด้านการป้องกันและช่วยดูแลจุดที่จะเป็นเชื้อเพลิง เช่น ถังแก๊ส ถังน้ำมัน สายไฟฟ้า	4.58	0.73	มากที่สุด	3

ตารางที่ 4.8 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านความปลอดภัย (ต่อ)

ด้านความปลอดภัย	สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับ
10. การจัดการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุในโรงเรียน เข้าไปในเขตก่อสร้างอาคารเรียน	4.67	0.66	มากที่สุด	1
เฉลี่ยรวม	4.57	0.69	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 - 4.67 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.57, S.D.=0.69) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ ระดับมาก 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สถานศึกษาของท่านจัดการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุในโรงเรียนเข้าไปในเขตก่อสร้างอาคารเรียน (\bar{X} =4.67, S.D.=0.66) รองลงมาคือ สถานศึกษาของท่านใช้มาตรการป้องกันความปลอดภัยและแนวปฏิบัติร่วมกันสำหรับนักเรียนซึ่งอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก (\bar{X} =4.64, S.D.=0.57) สถานศึกษาของท่านสนับสนุนการให้ความรู้แก่ครูและนักเรียนในด้านการป้องกันและช่วยเหลือจุดที่จะเป็นเชื้อเพลิง เช่น ถังแก๊ส ถังน้ำมัน สายไฟฟ้า (\bar{X} =4.58, S.D.=0.73) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับ
สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการ	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน			
	\bar{X}	S.D	ระดับ	ลำดับ
1. การจัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจของบุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนา ศักยภาพตนเอง	3.55	0.95	มาก	2
2. การจัดบรรยากาศองค์กรให้น่าอยู่ และมีความสัมพันธ์ ของบุคคลในองค์กรที่ดี	3.64	0.90	มาก	4
3. การสนับสนุนการทำงานแบบร่วมมือในการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	3.71	0.96	มาก	6
4. ความพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการ พัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา	3.57	0.95	มาก	3
5. การจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ	3.45	1.01	ปานกลาง	1
6. การมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาอยู่เสมอ	3.74	1.03	มาก	8
7. การสนับสนุนการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อกำหนด จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเรียนรวม	3.73	0.94	มาก	7
8. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดบริเวณโรงเรียน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้	3.65	0.91	มาก	5
เฉลี่ยรวม	3.63	0.96	มาก	-

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.45–3.74 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาของท่านจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ ($\bar{X}=3.45$, S.D.=1.01) รองลงมาคือ สถานศึกษาของท่านจัดการวางแผน

พัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนาศักยภาพตนเอง ($\bar{X}=3.55$, S.D.=0.95) ท่านพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.95) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการ	สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การจัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนาศักยภาพตนเอง	4.57	0.65	มากที่สุด	6
2. การจัดบรรยากาศองค์กรให้น่าอยู่และมีความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรที่ดี	4.57	0.67	มากที่สุด	6
3. การสนับสนุนการทำงานแบบร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	4.60	0.60	มากที่สุด	3
4. ความพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา	4.57	0.69	มากที่สุด	6
5. การจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ	4.59	0.67	มากที่สุด	5
6. การมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาอยู่เสมอ	4.65	0.60	มากที่สุด	1
7. การสนับสนุนการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเรียนรวม	4.60	0.65	มากที่สุด	3
8. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้	4.63	0.59	มากที่สุด	2
เฉลี่ยรวม	4.60	0.64	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการ

บริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.57–4.65 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.60) รองลงมาคือ สถานศึกษาของท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดบริเวณ โรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.64) สถานศึกษาของท่านสนับสนุนการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเรียนรวม ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.65) และสถานศึกษาของท่านสนับสนุนการทำงานแบบร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.60) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การมีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ	3.74	0.98	มาก	7
2. การมีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพคอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง	3.66	0.91	มาก	3
3. การมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IIP)	3.80	1.00	มาก	10
4. การสนับสนุนการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.77	0.97	มาก	8
5. การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน	3.78	0.92	มาก	9
6. การจัดครูที่อบรมการสอนแบบเรียนรวมเข้าสอนตามความรู้ความสามารถและความถนัดในแต่ละกลุ่มวิชา	3.73	0.92	มาก	6
7. การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.66	0.93	มาก	3
8. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	3.60	0.92	มาก	1

ตารางที่ 4.11 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการเรียนการสอน (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอน	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
9. การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามศักยภาพ	3.67	0.93	มาก	5
10. การส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า	3.62	0.94	มาก	2
เฉลี่ยรวม	3.70	0.94	มาก	-

จากตารางที่ 4.11 พบว่า สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.60–3.80 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.92) รองลงมาคือ สถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.94) สถานศึกษาของท่านมีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพคอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง ($\bar{X}=3.66$, S.D.=0.91) และสถานศึกษาของท่านมีการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.66$, S.D.= 0.92) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน	สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การมีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ	4.58	0.65	มากที่สุด	8
2. การมีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพคอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง	4.64	0.61	มากที่สุด	3
3. การมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IIP)	4.65	0.58	มากที่สุด	1
4. การสนับสนุนการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.62	0.57	มากที่สุด	5
5. การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.61	0.60	มากที่สุด	6
6. การจัดครูที่อบรมการสอนแบบเรียนรวมเข้าสอนตามความรู้ความสามารถและความถนัดในแต่ละกลุ่มวิชา	4.65	0.58	มากที่สุด	1
7. การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.63	0.58	มากที่สุด	4
8. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	4.58	0.61	มากที่สุด	8
9. การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามศักยภาพ	4.58	0.58	มากที่สุด	7
10. การส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า	4.60	0.61	มากที่สุด	6
เฉลี่ยรวม	4.61	0.60	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.12 สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย

อยู่ระหว่าง 4.58–4.65 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สถานศึกษาของท่าน มีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IIP) ($\bar{X}=4.65$, S.D.= 0.59) และสถานศึกษาของท่านมีการจัดครูที่อบรมการสอนแบบเรียนรวมเข้าสอนตามความรู้ความสามารถและความถนัดในแต่ละกลุ่มวิชา ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.59) รองลงมาคือ สถานศึกษาของท่าน มีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพคอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.62) สถานศึกษาของท่านมีการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.59) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.ครูผู้สอนในสถานศึกษายิ้มแย้มแจ่มใสสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ร่าเริงแจ่มใส นักเรียนเรียนด้วยความสบายใจ	3.90	0.89	มาก	10
2.ครูผู้สอนในสถานศึกษามีท่าทางกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ทำให้นักเรียนรู้สึกกระปรี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา	3.86	0.87	มาก	9
3.ครูผู้สอนในสถานศึกษาใช้น้ำเสียงและคำพูดที่นุ่มนวล อ่อนหวาน และแสดงความเป็นมิตรให้แก่นักเรียน	3.74	0.98	มาก	6
4.ครูผู้สอนในสถานศึกษาควบคุมอารมณ์และมีอารมณ์ขันที่จะทำให้นักเรียนไม่เกรียติ รู้สึกเป็นมิตรและเป็นกันเอง	3.73	0.92	มาก	5
5.สถานศึกษามีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.79	0.93	มาก	8
6.สถานศึกษามีการวางแผนงานให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	3.74	0.96	มาก	6

ตารางที่ 4.13 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล (ต่อ)

ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
7. สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนการอบรมพัฒนาครูด้านการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียน	3.72	1.01	มาก	3
8. สถานศึกษามีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.63	0.99	มาก	1
9. ครูผู้สอนในสถานศึกษาแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	3.67	0.95	มาก	2
10. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา	3.72	1.01	มาก	3
เฉลี่ยรวม	3.75	0.95	มาก	-

จากตารางที่ 4.13 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.63–3.90 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$, S.D.=0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาของท่านมีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ($\bar{X}=3.63$, S.D.= 0.99) รองลงมาคือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.95) สถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนการอบรมพัฒนาครูด้านการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษใน

โรงเรียน ($\bar{X}=3.72$, S.D.=1.01) และสถานศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความ
ถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา ($\bar{X}=3.72$, S.D.=1.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับ
สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการปฏิสัมพันธ์
ของบุคคล

ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ครูผู้สอนในสถานศึกษาเข้มแข็งมีไหวพริบบรรยากาศ ในชั้นเรียนให้รางวัล แจ่มใส นักเรียนเรียนด้วยความ สบายใจ	4.73	0.49	มากที่สุด	1
2. ครูผู้สอนในสถานศึกษามีท่าทางกระตือรือร้น กระฉับ กระเฉง ทำให้นักเรียนรู้สึกกระปรี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา	4.69	0.56	มากที่สุด	2
3. ครูผู้สอนในสถานศึกษาใช้น้ำเสียงและคำพูดที่นุ่มนวล อ่อนหวานและแสดงความเป็นมิตรให้แก่นักเรียน	4.66	0.53	มากที่สุด	4
4. ครูผู้สอนในสถานศึกษาควบคุมอารมณ์และมีอารมณ์ ขันที่จะทำให้บรรยากาศไม่เครียด รู้สึกเป็นมิตรและ เป็นกันเอง	4.64	0.56	มากที่สุด	9
5.สถานศึกษามีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างนักเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.65	0.56	มากที่สุด	5
6.สถานศึกษามีการวางแผนงานให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.65	0.60	มากที่สุด	5
7.สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนการอบรม พัฒนาครูด้านการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษใน โรงเรียน	4.65	0.59	มากที่สุด	5
8.สถานศึกษามีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอน นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.61	0.60	มากที่สุด	10

ตารางที่ 4.14 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล (ต่อ)

ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
9. ครูผู้สอนในสถานศึกษาแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.65	0.59	มากที่สุด	5
10. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา	4.67	0.58	มากที่สุด	3
เฉลี่ยรวม	4.66	0.57	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.14 สภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.60 - 4.72 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านยิ้มแย้มแจ่มใสสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ร่าเริง แจ่มใส นักเรียนเรียนด้วยความสบายใจ ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.49) รองลงมาคือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านมีท่าทางกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ทำให้นักเรียนรู้สึกกระปรี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา ($\bar{X}=4.69$, S.D.= 0.56) สถานศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.58) ตามลำดับ

4.3.3 ตอนที่ 3 การเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยวิธี Modified Priority Need Index (PNI_{Modified}) ซึ่งเป็นดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักการประเมิน

ความแตกต่างและปรับสูตรคำนวณมาจากค่าดัชนี PNI โดยการนำผลต่างของค่าสภาพที่พึงประสงค์ (I) และค่าสภาพการดำเนินงานปัจจุบัน (D)หารด้วยค่าสภาพการดำเนินงานปัจจุบัน เพื่อนำผลที่ได้มาจัดลำดับความสำคัญ มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{\text{Modified}} = (I-D) / D$$

เมื่อ PNI_{Modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินงานปัจจุบัน

ตารางที่ 4.15 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในแต่ละด้าน

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	ค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานปัจจุบัน	ค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์	PNI	ลำดับ
ด้านภูมิทัศน์	3.29	4.54	0.37	1
ด้านอาคารสถานที่	3.38	4.54	0.34	3
ด้านความปลอดภัย	3.37	4.57	0.36	2
ด้านการบริหารจัดการ	3.63	4.60	0.27	4
ด้านการเรียนการสอน	3.70	4.61	0.25	5
ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	3.75	4.66	0.24	6

จากตารางที่ 4.15 พบว่า การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมรายด้านพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็น Modified Priority Need Index (PNI_{Modified}) โดยจัดลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านความปลอดภัย 3) ด้านอาคารสถานที่ 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการเรียนการสอน 6) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในแต่ละด้านจะได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.16 – 4.21

ตารางที่ 4.16 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
รายด้านภูมิทัศน์

ด้านภูมิทัศน์	สภาพการ ดำเนินงาน ปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึง ประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
1. การจัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ	3.10	4.53	0.46	2
2. จัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	2.94	4.47	0.52	1
3. จัดทางระบายน้ำที่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีพื้นที่น้ำขังที่ก่อให้เกิดการแพร่พันธุ์ของยุงลาย ท่อระบายน้ำควรมีฝาปิด	3.36	4.54	0.35	6
4. การกำหนดและวางแนวเขตการสัญจรที่สะดวกต่อการใช้สอย	3.44	4.53	0.32	7
5. การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม	3.09	4.43	0.43	3
6. การจัดพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการ และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.17	4.50	0.42	4
7. การจัดตกแต่งบริเวณสถานที่ต่างๆ ให้ดูสวยงาม	3.64	4.63	0.27	9
8. การจัดทำรั้วกันที่เป็นสัดส่วน ซึ่งเป็นรั้วโปร่งที่ให้ความรู้สีกลบลดโปร่งแก่จิตใจ	3.38	4.58	0.36	5
9. การจัดหาที่ทิ้งขยะมูลฝอยให้เพียงพอมีการจัดถังขยะแยกขยะชนิดต่างๆ	3.54	4.69	0.32	7

จากตารางที่ 4.16 แสดงผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านภูมิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.27-0.52 ข้อที่มีความต้องการจำเป็นที่พบว่า มีค่า PNI_{Modified} สูงสุด มีความสำคัญลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษาของท่านจัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (0.52) ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษาของท่านจัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ (0.46) ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษาของท่านสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความ (0.43) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านความปลอดภัย

ด้านความปลอดภัย	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
1. การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษา	3.39	4.58	0.35	4
2. การใช้มาตรการป้องกันความปลอดภัยและแนวปฏิบัติร่วมกันสำหรับนักเรียนซึ่งอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก	3.47	4.64	0.34	6
3. การส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟมีความเชื่อตรงต่อการปฏิบัติงาน	3.31	4.58	0.38	3
4. การมีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความ สัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	3.09	4.52	0.46	1
5. การจัดการแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน	3.13	4.50	0.44	2

ตารางที่ 4.17 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
รายด้านความปลอดภัย (ต่อ)

ด้านความปลอดภัย	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
6. การจัดการป้องกันภัยจากการจัดระบบการจราจร เช่น ทางเท้า ถนน สำหรับรถยนต์จักรยานยนต์ จักรยาน	3.36	4.55	0.35	4
7. การจัดการแยกแวนอนที่จอดรถและที่ขนส่งเป็นสัดส่วนเหมาะสมและเพียงพอ	3.40	4.57	0.34	6
8. การจัดการวางแผนป้องกันภัยจากรถร เช่น การให้ความรู้แก่นักเรียนเมื่อต้องข้ามถนน หรือการเดินทางไป-กลับบ้าน	3.49	4.53	0.30	9
9. การสนับสนุนการให้ความรู้แก่ครูและนักเรียนในด้านการป้องกันและช่วยดูแลจุดที่จะเป็นเชื้อเพลิง เช่น กล่องกระดาษ กองขยะ สายไฟฟ้า	3.45	4.58	0.33	8
10. สถานศึกษาของท่านจัดการป้องกันไม่ให้บุคคลภายในโรงเรียนเข้าไปในเขตก่อสร้างอาคารเรียน	3.60	4.67	0.30	9

จากตารางที่ 4.17 แสดงผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี รายด้านความปลอดภัย กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.30-0.46 ข้อที่มีความต้องการจำเป็นที่ พบว่า มีค่า PNI_{Modified} สูงสุด มีความสำคัญลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษาของท่านมีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (0.46) ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษาของท่านจัดการแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน (0.44) ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษาของท่านส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้

ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟมีความเชื่อถือตรงต่อการปฏิบัติงาน (0.38) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
รายด้านอาคารสถานที่

ด้านอาคารสถานที่	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
1. จัดทำแผนภูมิแสดงบริเวณสถานศึกษา และผังแสดงรายละเอียดของอาคารเรียน	3.52	4.57	0.30	6
2. จัดอาคาร ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเพียงพอตามลักษณะการใช้งานที่เหมาะสม	3.43	4.60	0.34	4
3. จัดทางเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.06	4.39	0.43	1
4. ภายในสถานศึกษาจัดทำประตู บันได ทางเดินที่เหมาะสมแก่นักเรียน	3.58	4.55	0.27	8
5. จัดแสดงแผนภูมิภายในอาคาร ที่ตั้ง แผนภูมิที่สะดวกต่อการพบเห็น	3.37	4.54	0.35	3
6. จัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร	3.34	4.54	0.36	2
7. การมอบหมายผู้รับผิดชอบและผู้ดูแลด้านอาคารสถานที่	3.72	4.59	0.23	9
8. การตรวจสอบมาตรฐานอาคาร ตรวจสอบการใช้อาคาร การใช้ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ	3.46	4.55	0.32	5
9. จัดทำการซ่อมแซมอาคารเรียนอาคารสถานที่ให้ใช้งานได้เป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ	3.62	4.66	0.29	7
10. การสนับสนุนห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	2.72	4.38	0.61	1

จากตารางที่ 4.18 แสดงผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี รายด้านอาคารสถานที่ กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยค่า PNI Modified อยู่ระหว่าง 0.24-0.45 ข้อที่มีความต้องการจำเป็นที่พบว่า มีค่า PNI Modified สูงสุด มีความสำคัญลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษาของท่านจัดทางเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (0.43) ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษาของท่านจัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร (0.36) ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษาของท่านแสดงแผนภูมิภายในอาคารที่ตั้งแผนภูมิที่สะดวกต่อการพบเห็น (0.35) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
รายด้านการบริหารจัดการ

ด้านการเรียนการสอน	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
1. จัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนาศักยภาพตนเอง	3.55	4.57	0.29	2
2. จัดบรรยากาศขององค์กรให้น่าอยู่และมีความสัมพันธ์ ของบุคคลในองค์กรที่ดี	3.64	4.57	0.26	5
3. การสนับสนุนการทำงานแบบร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	3.71	4.60	0.24	6
4. ความพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา	3.57	4.57	0.28	3
5. จัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ	3.45	4.59	0.33	1
6. การมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาอยู่เสมอ	3.74	4.65	0.24	6

ตารางที่ 4.19 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
รายด้านการบริหารจัดการ (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอน	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
7. การสนับสนุนการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเรียนรวม	3.73	4.60	0.23	8
8. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้	3.65	4.63	0.27	4

จากตารางที่ 4.19 แสดงผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี รายด้านการบริหารจัดการ กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อโดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.23-0.33 ข้อที่มีความสำคัญลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษาของท่านจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ (0.33) ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษาของท่านจัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนาศักยภาพตนเอง (0.29) ลำดับที่ 3 คือ ท่านพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา (0.28) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
รายด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
1. การมีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ	3.74	4.58	0.22	8
2. การมีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง	3.66	4.64	0.27	1
3. การมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IIP)	3.80	4.65	0.22	8
4. การสนับสนุนการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.77	4.62	0.23	7
5. การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน	3.78	4.61	0.22	10
6. การจัดครูที่อบรมการสอนแบบเรียนรวมเข้าสอนตามความรู้ความสามารถและความถนัดในแต่ละกลุ่มวิชา	3.73	4.65	0.25	5
7. การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.66	4.63	0.27	1
8. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	3.60	4.58	0.27	1
9. การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนา นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามศักยภาพ	3.67	4.58	0.25	5

ตารางที่ 4.20 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
รายด้านการเรียนการสอน (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอน	สภาพการ ดำเนินงาน ปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึง ประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
10. สถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมให้มีการสอน ซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า	3.62	4.60	0.27	1

จากตารางที่ 4.20 แสดงผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี รายด้านการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อโดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.22-0.27 ข้อที่มีความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า PNI_{Modified} สูงสุด มีความสำคัญลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษาของท่านมีการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (0.27) และสถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า (0.27) และสถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (0.27) และสถานศึกษาของท่านมีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง (0.27) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
รายด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล

ด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล	สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
1. ครูผู้สอนในสถานศึกษายิ้มแย้มแจ่มใส สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ร่าเริง แจ่มใส	3.90	4.73	0.21	10
2. ครูผู้สอนในสถานศึกษามีท่าทางกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ทำให้นักเรียนรู้สึกกระปรี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา	3.86	4.69	0.22	9
3. ครูผู้สอนในสถานศึกษาใช้น้ำเสียงและคำพูดที่นุ่มนวล อ่อนหวานและแสดงความเป็นมิตรให้นักเรียน	3.74	4.66	0.25	4
4. ครูผู้สอนในสถานศึกษาควบคุมอารมณ์และมีอารมณ์ขันที่จะทำให้บรรยากาศไม่เครียด รู้สึกเป็นมิตรและเป็นกันเอง	3.73	4.64	0.24	6
5. สถานศึกษามีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.79	4.65	0.23	8
6. สถานศึกษามีการวางแผนงานให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	3.74	4.65	0.24	6
7. สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนการอบรมพัฒนาครูด้านการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียน	3.72	4.65	0.25	4
8. สถานศึกษามีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	3.63	4.61	0.27	1

ตารางที่ 4.21 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
รายด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล (ต่อ)

ด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล	สภาพการ ดำเนินงาน ปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึง ประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
9. ครูผู้สอนในสถานศึกษาแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	3.67	4.65	0.27	1
10. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา	3.72	4.67	0.26	3

จากตารางที่ 4.21 แสดงผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี รายด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกข้อโดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.21 - 0.27 ข้อที่มีความต้องการจำเป็นที่พบว่า มีค่า PNI_{Modified} สูงสุด มีความสำคัญลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษาของท่านมีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (0.27) และครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน (0.27) ลำดับที่ 3 สถานศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา (0.26) ตามลำดับ

4.3.4 ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี การวิเคราะห์ความจำเป็นและแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัด

ปทุมธานี จำนวน 10 คน โดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปวิเคราะห์ความจำเป็นและแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 6 ด้าน ตามลำดับความจำเป็นดังต่อไปนี้

4.3.4.1 ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 ด้านภูมิทัศน์ การวิเคราะห์แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า คือ สถานศึกษาจัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (0.52) ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษาจัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ (0.46) และลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม (0.43) โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ในประเด็นที่เป็นแนวทางการพัฒนาในด้านภูมิทัศน์ ซึ่งมีรายละเอียดขบถการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ประเด็นแนวทางการพัฒนาลำดับที่ 1 สถานศึกษาจัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

“สนามกีฬาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคนถึงแม้จะพิการหรือไม่พิการก็ตาม หากต้องการเน้นนักเรียนพิการหรือมีความต้องการพิเศษจะแยกออกมาเป็นการเฉพาะก็จะดีมาก ๆ แต่ควรจัดรวมกันเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเจอเพื่อนๆ ที่หลากหลายและไม่เป็นปมด้อยต่อตนเอง ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“จัดให้มีสนามกีฬาทุกโรงเรียน เพื่อจะได้ฝึกทั้งร่างกายและจิตใจ ให้ความบริบทของโรงเรียน จัดตั้งโครงการของงบประมาณ หาสปอนเซอร์ ขอบริจาค ให้ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ชุมชน ครู ผู้ปกครองได้รับทราบ ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“จัดให้มีสนามกีฬาและสนามเด็กเล่นที่ร่วมกับเด็กปกติได้ ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“จัดสนามกีฬาและสนามเด็กเล่นต้องให้มีความปลอดภัยสูงมาก เครื่องเล่นควรมีหลากหลายให้เด็กได้บริหารกล้ามเนื้อแต่ละส่วนที่สำคัญ เครื่องเล่นบางชนิดจะต้องมีขั้นบันไดเล็กๆ ให้เด็กที่มีปัญหาในการเดินสามารถก้าวขึ้นไปได้ง่ายขึ้น ขณะเดียวกันควรมีทางลาดเชื่อมต่อ สำหรับเด็กที่นั่งรถเข็น นอกจากนี้ยังต้องมีเครื่องเล่นที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการมองเห็นบางส่วนและคนตาบอดโดยสมบูรณ์ ซึ่งต้องมีความปลอดภัยและให้ความเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กันด้วย ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“จัดให้มีสนามกีฬา สนามเด็กเล่นและแบ่งพื้นที่บางส่วนในการจัดทำ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“จัดให้มีสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่มีความยืดหยุ่น มีความพิเศษแต่ละด้านที่แตกต่างกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“จัดให้มีสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“จัดให้มีสนามกีฬา สนามเด็กเล่นนอกเหนือจากเด็กปกติที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ใช้ร่วมกันได้และมีความปลอดภัย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“ให้นักเรียนใช้สนามร่วมกันกับเด็กปกติแต่ดูแลการเล่นเป็นพิเศษ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

2) ประเด็นแนวทางการพัฒนาลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ

“สวนหย่อมเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสนามกีฬา สนามเด็กเล่น แต่ถ้ามีก็จะเป็นการดีช่วยสร้างอารมณ์จิตใจเบิกบานแจ่มใส”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“ควรจะมี อยู่ในดุลพินิจของผู้บริหารดูความเหมาะสม ควรวางแผนระยะยาวในการจัดพื้นที่พักผ่อน มีการทำให้ผู้บริหารตระหนัก มีมาตรการและทีมงานที่สำคัญ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“มีความจำเป็น ควรจัดสวนหย่อมที่พักผ่อนให้เพียงพอเพื่อให้มีความรู้สึกผ่อนคลาย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“จัดให้มีบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อม เช่น จัดให้มีบริเวณผ่อนคลาย อาจจะเป็นสวนดอกไม้ กระบะทราย ของเล่นสำหรับเด็กหรืออาจจะเป็นเนอริสเซอร์รี่ที่ประกอบไปด้วยเสียงเพลง แสง สี เสียง เบาะที่นุ่ม เพื่อให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายไม่ตึงเครียด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“จัดทำโครงการเกี่ยวกับการดูแลรักษาสวนหย่อม จัดให้มีการประกวดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“จัดตั้งโครงการให้นักเรียนนำต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับมาตกแต่งวางตามทางเดินห้องเรียน สร้างความร่มรื่น ดึงดูดนักเรียนที่รับผิดชอบนำมาและดูแลรักษา”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“บริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมยังไม่เพียงพอ ควรดำเนินการจัดให้มีบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมอย่างเพียงพอ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“จัดให้มีและพัฒนาสวนหย่อมที่มีต้นไม้สวยๆ มีสัตว์หรือตุ๊กตาจำลองมาไว้ในสถานที่ ให้มีสวนไม้ดอกไม้ประดับหรือไม้ในวรรณคดีในโรงเรียนเป็นการวางไว้ในมุมที่เหมาะสม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“พัฒนาบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมตามศักยภาพของทางโรงเรียน ถ้ามีโอกาสในอนาคตต้องเพิ่มเติมอีก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

3) ประเด็นแนวทางการพัฒนาลำดับที่ 3 สถานศึกษานับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม

“ถ้านักเรียนไม่เยอะมากก็ควรดูสิ่งจำเป็นว่าควรมีหรือไม่ ควรเน้นให้ใช้ชั้นล่างเพราะยังไม่มีคนจำเป็นมาก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“ควรจัดให้มีแต่ต้องมาดูว่าแบบการก่อสร้างนั้นมีแบบอย่างไร”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“จำเป็น เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน สำหรับการจัดทำควรคำนึงถึงหลักความปลอดภัยสำหรับเด็กพิเศษ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“ควรสร้างพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับเด็กพิเศษจะได้เดินทางสะดวก ทางลาดควรมีพื้นผิวที่ไม่ลื่น จัดต่อต้องเรียบไม่สะดุด ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ควรปรับปรุงทางต่างระดับ ทำให้เป็นพื้นผิวต่างสัมผัสเหมาะกับนักเรียนพิการใช้รถเข็น”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“ควรจะมี พื้นผิวต่างสัมผัสทางลาดชั้นล่างเพื่อให้นักเรียนพิการได้ใช้อำนวยความสะดวก ควรถามความพึงพอใจผู้ปกครองด้วยว่ามีความพึงพอใจหรือไม่ ทางข้ามควรมีในโรงเรียนใหญ่ๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“ในอนาคต เมื่อมีอาคารเรียนที่สมบูรณ์เพียงพอต่อการเรียนของผู้เรียน ควรจะมีทางเชื่อม ทางลาด พื้นผิวต่างสัมผัสทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“ควรมีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร เช่น ทางเชื่อมต่ออาคาร ทางเข้า ทางเดิน ลานจอดรถพื้นผิวต่างสัมผัส เพื่ออำนวยความสะดวก ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“รัฐควรจัดเตรียมมาให้ ทางโรงเรียนไม่มีงบจึงไม่ได้ทำเพราะนักเรียนเราสามารถใช้งบได้ตามปกติ ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

ตารางที่ 4.22 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม รายด้านภูมิทัศน์

ด้านภูมิทัศน์	แนวทางการพัฒนา
1. สถานศึกษาจัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	- จัดให้มีสนามกีฬาทุกโรงเรียน เพื่อจะได้ฝึกทั้งร่างกายและจิตใจ ให้ผู้บริหารของโรงเรียน จัดตั้งโครงการของงบประมาณหาสปอนเซอร์ ขอบริจาค ให้ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ชุมชน ครู ผู้ปกครองได้รับทราบ - จัดให้มีสนามกีฬา สนามเด็กเล่นนอกเหนือจากเด็กปกติที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ใช้ร่วมกันได้และมีความปลอดภัย - สนามกีฬา สนามเด็กเล่นต้องมีความปลอดภัยสูงมาก เครื่องเล่นควรมีหลากหลายให้เด็กได้บริหารกล้ามเนื้อแต่ละส่วน

ตารางที่ 4.22 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม รายด้านภูมิทัศน์ (ต่อ)

ด้านภูมิทัศน์	แนวทางการพัฒนา
2. สถานศึกษาจัดบริเวณที่ พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ	<p>ที่สำคัญเครื่องเล่นบางชนิดจะต้องมีขึ้นบันไดเล็กๆ ให้เด็กที่มีปัญหาในการเดินสามารถก้าวขึ้นไปได้ง่ายขึ้น ขณะเดียวกันควรมีทางลาดเชื่อมต่อ สำหรับเด็กที่นั่งรถเข็น นอกจากนี้ยังต้องมีเครื่องเล่นที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการมองเห็นบางส่วนและคนตาบอดโดยสมบูรณ์ซึ่งต้องมีความปลอดภัยและให้ความเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กันด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ ดูความเหมาะสมวางแผนระยะยาวในการจัดพื้นที่พักผ่อน มีการทำให้ผู้บริหารตระหนัก มีมาตรการและทีมงานที่สำคัญ - จัดที่พักผ่อนสวนหย่อมแต่ไม่จำเป็นต้องพื้นหญ้า อาจมีโครงการให้นักเรียนนำต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับมาตกแต่งวางตามทางเดิน ห้องเรียน สร้างความร่มรื่น ดึงดูดนักเรียนที่รับผิดชอบนำมาและดูแลรักษา - จัดให้มีและพัฒนาสวนหย่อมที่มีต้นไม้สวยๆ มีสัตว์หรือตุ๊กตาจำลองมาไว้ในสถานที่ ให้มีสวนไม้ดอกไม้ประดับหรือไม้ในวรรณคดีในโรงเรียนเป็นการวางไว้ในมุมที่เหมาะสม
3. สถานศึกษาสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิว ต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น อย่างเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> - ดูว่าแบบการก่อสร้างนั้นมีแบบอย่างไร มีนโยบายมาจากระดับประเทศมีการกำหนดมาจากกระทรวงศึกษาธิการ - สร้างสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสมทางลาดควรมีพื้นผิวที่ไม่ลื่น จัดต่อต้องเรียบไม่สะดุด ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง - จัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสเพื่อให้นักเรียนพิการได้ใช้อำนวยความสะดวก ควรถามความพึงพอใจผู้ปกครองด้วยว่ามีความพึงพอใจหรือไม่

จากตารางที่ 4.22 พบว่า แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ด้านภูมิทัศน์ มีดังนี้

สถานศึกษาจัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ จัดให้มีสนามกีฬาทุกโรงเรียน เพื่อจะได้ฝึกทั้งร่างกายและจิตใจ ให้ผู้บริหารของโรงเรียน จัดตั้งโครงการของงบประมาณ หาสปอนเซอร์ ขอบริจาคให้ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ชุมชน ครู ผู้ปกครองได้รับทราบ รองลงมาคือ จัดให้มีสนามกีฬา สนามเด็กเล่นนอกเหนือจากเด็กปกติที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ใช้ร่วมกันได้ และมีความปลอดภัยสนามกีฬา สนามเด็กเล่นต้องมีความปลอดภัยสูงมาก เครื่องเล่นมีหลากหลายให้เด็กได้บริหารกล้ามเนื้อแต่ละส่วน ที่สำคัญเครื่องเล่นบางชนิดจะต้องมีชั้นบันไดเล็กๆ ให้เด็กที่มีปัญหาในการเดินสามารถก้าวขึ้นไปได้ง่ายขึ้น ขณะเดียวกันควรมีทางลาดเชื่อมต่อสำหรับเด็กที่นั่งรถเข็น นอกจากนี้ยังต้องมีเครื่องเล่นที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการมองเห็นบางส่วนและคนตาบอดโดยสมบูรณ์ ซึ่งต้องมีความปลอดภัยและให้ความเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กันด้วย ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้ แนวทางการพัฒนาความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ควรจะมีที่พักผ่อนสวนหย่อมให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บริหารดูความเหมาะสม ควรวางแผนระยะยาวในการจัดพื้นที่ที่พักผ่อน มีการทำให้ผู้บริหารตระหนัก มีมาตรการและทีมงานที่สำคัญ สำคัญรองลงมา คือ ที่พักผ่อนสวนหย่อมไม่จำเป็นต้องพื้นหญ้า อาจมีโครงการให้นักเรียนนำต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับมาตกแต่งวางตามทางเดินห้องเรียน สร้างความร่มรื่น ดึงชื่อนักเรียนที่รับผิดชอบนำมาและดูแลรักษา ตามลำดับ

สถานศึกษาสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนาความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ดูว่าแบบการก่อสร้างนั้นมีแบบอย่างไร มีนโยบายมาจากระดับประเทศ มีการกำหนดมาจากกระทรวงศึกษาธิการ สร้างสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม ทางลาดควรมีพื้นผิวที่ไม่ลื่น จัดต่อต้องเรียบไม่สะดุด ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง ควรจะมีพื้นผิวต่างสัมผัสเพื่อให้นักเรียนพิการได้ใช้อำนวยความสะดวก ควรถามความพึงพอใจผู้ปกครองด้วยว่ามีความพึงพอใจหรือไม่ ตามลำดับ

4.3.4.2 ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 ด้านความปลอดภัยผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาความจำเป็นของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่าเรื่อง สถานศึกษามีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความ

สัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นแนวทางที่สำคัญลำดับแรก รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดการแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน และสาเหตุลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้น้ำดับไฟ โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ในประเด็นที่เป็นแนวทางการพัฒนาในด้านความปลอดภัย ซึ่งมีรายละเอียดบทสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ประเด็นแนวทางการพัฒนาลำดับแรก สถานศึกษามีสัญญาณไฟสัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

“เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้พิการ เพราะผู้พิการอาจจะบกพร่องในเรื่องการสื่อสารและเมื่อสื่อสารไม่ชัดเจนพอ อาจเป็นอุปสรรคในเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต บางครั้งอาจถึงแก่ชีวิตได้ ซึ่งควรทำตามหลักสากลที่จำเป็นสำหรับผู้พิการ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง” (ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“จัดการแข่งขัน ประกวด โครงการต่างๆ ให้มีสัญญาณต่างๆ แบ่งหน้าที่ในการจัดการ ติดตามผล สร้างความตระหนักให้ผู้บริหาร ผู้บริหารควรมีนโยบายด้านความปลอดภัย” (ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“ควรมีแนวทางจัดหาและให้ความรู้ วิธีใช้กับคุณครูและนักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“ควรจัดให้มีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์ โดยภายในอาคารนอกจากจะมีลิฟท์ ทางลาด และยังจำเป็นต้องมีป้ายข้อความสัญลักษณ์ เช่น มีสัญลักษณ์ผู้พิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ สัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นป้ายควรเป็นสีน้ำเงิน ตัวหนังสือสีขาว ป้ายต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่ายคิดในตำแหน่งที่เหมาะสม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ให้ความสำคัญ จัดงบประมาณให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาอบรม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“ควรมีทางโรงเรียนต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาช่วย
อบรมจัดทำสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ ป้ายข้อความเพื่อตักเตือน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“ควรจัดให้มีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือน
สิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ต่อไปในอนาคต”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“จัดให้มีสัญญาณกริ่งและป้ายข้อความเพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตรายให้เด็ก
พิเศษเข้าใจอย่างชัดเจน เข้าใจง่ายและอาจทำความเข้าใจ ส่วนนักเรียนปกติให้ช่วยเหลือแนะนำเด็ก
นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษนั้นด้วย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“เน้นเรื่องความปลอดภัยแต่ปัจจัยบางอย่างก็ไม่มี”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

2) ประเด็นแนวทางการพัฒนา ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดการแบ่งเขตภายใน
บริเวณโรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน

“สนามกีฬาคควรเล่นรวมด้วยกัน ได้แยกได้แต่ไม่มุงเน้นมากนัก แต่ควรจะมี
มีสัก 1-2 อย่าง โรงเรียนใหญ่ควรมีถ้ามีงบประมาณก็ควรมี”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“ในส่วน โรงเรียนมีพื้นที่จำกัด ผู้บริหารควรมีแผนแก้ไขในระยะยาว อาจ
ซื้อที่ดินเพิ่ม สร้างอาคารใหม่ให้สูงขึ้น มีการกำหนดวางผังรับนักเรียน ได้ก็คน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“จัดให้มีและสามารถใช้ร่วมกับนักเรียนปกติได้ด้วย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“จัดแบ่งบริเวณ โรงเรียนให้เป็นสัดส่วน เช่น บริเวณสนามกีฬา บริเวณที่
เป็นสวนหย่อมหรือสนามเด็กเล่นเพื่อให้เด็กพิเศษไม่สับสนและเกิดความปลอดภัย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ใช้ป้ายเตือนสัญลักษณ์ให้ระวัง เช่น กระจกโค้งจุดที่อันตราย ทางเดิน
ต่างระดับต่างๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“ควรแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียน จัดโซนให้มีระบบและบอกนักเรียนให้ทราบถึงกัน ถึงเขตพื้นที่ในโรงเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“ดำเนินการจัดแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“หากเป็นไปได้ ควรกำหนดอาณาเขตพื้นที่ดังกล่าวอย่างชัดเจน หากแบ่งพื้นที่ไม่ได้ พื้นที่จำกัดก็ควรจัดทำป้ายคำแนะนำเพิ่มเติมถึงวิธีการใช้สอยของเด็กพิเศษและเด็กปกติ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“จัดเขตแบ่งพื้นที่แยกออกกันชัดเจนภายในบริเวณ โรงเรียนตามศักยภาพพื้นที่ของโรงเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

3) ประเด็นแนวทางการพัฒนา ลำดับที่ 3 สถานศึกษาส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้น้ำมันไฟ มีความเชื่อตรงต่อการปฏิบัติงาน

“เป็นสิ่งสำคัญมาก ควรเชิญผู้ที่มีความรู้ความชำนาญมาอบรมการใช้ถังดับเพลิง ให้นักเรียนปกติได้ช่วยเหลือนักเรียนพิการ ควรฝึกซ้อมอย่างน้อย 1-2 ครั้งต่อปีการศึกษา”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างสถานการณ์สมมติให้นักเรียน ได้ปฏิบัติจริงและให้ความรู้แก่นักเรียนถึงวิธีการใช้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“มีความจำเป็น ควรมีการให้ความรู้อย่างน้อยๆภาคเรียนละ 1 ครั้ง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียน ในด้านการป้องกันอันตราย เช่น วิธีการใช้ถังดับเพลิง การใช้น้ำมันไฟ มีการสอดแทรกเข้าไปในหลักสูตรเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันอันตรายและฝึกนักเรียนให้มีการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการใช้ถังดับเพลิง การใช้น้ำมันไฟ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“มีการให้ความรู้ เชิญหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ที่ถูกต้อง มีการตรวจสอบถึงดับเพลิง มีการฝึกซ้อมหนีไฟ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแล มีคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรดูแล ด้าน อาคารสถานที่ และมีการประเมินดูแล ติดตามผล”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“มีแผนป้องกันภัยของโรงเรียน ทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษเรียนรวม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“ควรมีการฝึกซ้อมป้องกันอุบัติภัยประจำปี มีการสร้างสถานการณ์ ซักซ้อมการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความคล่องแคล่วอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“ให้ความรู้แก่ผู้เรียนทั้งเด็กปกติ เด็กพิเศษเรียนรวม โดยการสาธิตและฝึก เด็กได้ปฏิบัติจริงบ้างเป็นบางครั้ง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

ตารางที่ 4.23 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับ สถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านความปลอดภัย

ด้านความปลอดภัย	แนวทางการพัฒนา
1. สถานศึกษามีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความ สัญญาณเพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	- จัดให้มีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความ สัญญาณโดยภายในอาคารนอกจากจะมีลิฟท์ ทางลาด และยังจำเป็นต้องมีป้ายข้อความสัญญาณ เช่น มีสัญญาณผู้พิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ สัญญาณหรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นป้ายควรเป็นสีน้ำเงิน ตัวหนังสือสีขาว ป้ายต้องมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่ายติดในตำแหน่งที่เหมาะสม - เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้พิการ เพราะผู้พิการอาจจะบกพร่องในเรื่องการสื่อสารและเมื่อสื่อสาร

ตารางที่ 4.23 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านความปลอดภัย (ต่อ)

ด้านความปลอดภัย	แนวทางการพัฒนา
	<p>ไม่ชัดเจนพออาจเป็นอุปสรรคในเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตบางครั้งอาจถึงแก่ชีวิตได้ ซึ่งควรทำตามหลักสากลที่จำเป็นสำหรับผู้พิการ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ความสำคัญ จัดงบประมาณให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาอบรม
<p>2. สถานศึกษาจัดการแบ่งเขตภายในบริเวณโรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ในส่วนโรงเรียนมีพื้นที่จำกัด ผู้บริหารควรมีแผนแก้ไขในระยะยาว อาจซื้อที่ดินเพิ่ม สร้างอาคารใหม่ให้สูงขึ้น มีการกำหนดวางผังรับนักเรียนได้ก็คน - สนามกีฬาควรเล่นรวมด้วยกันได้ แยกได้ แต่ไม่มุงเน้นมากนัก แต่ควรมีสัก 1-2 อย่าง โรงเรียนใหญ่ควรมีถ้ามีงบประมาณก็ควรมี - ดำเนินการจัดแบ่งเขตภายในบริเวณโรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน
<p>3. สถานศึกษาส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เชิญผู้ที่มีความรู้ความชำนาญมาอบรมการใช้ถังดับเพลิง ให้นักเรียนปกติได้ช่วยเหลือนักเรียนพิการ (ฝึกซ้อมอย่างน้อย 1-2 ครั้งต่อปีการศึกษา) - มีแผนป้องกันภัยของโรงเรียน

จากตารางที่ 4.23 พบว่า แนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านความปลอดภัย มีดังนี้

สถานศึกษามีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้าม เพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ จัดให้มีสัญญาณไฟ

สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์ โดยภายในอาคารนอกจากจะมีลิฟท์ ทางลาดและยังจำเป็นต้องมีป้ายข้อความสัญลักษณ์ เช่น มีสัญลักษณ์ผู้พิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ สัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นป้ายควรเป็นสีน้ำเงิน ตัวหนังสือสีขาว ป้ายต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่ายคิดในตำแหน่งที่เหมาะสม รองลงมาคือ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้พิการ เพราะผู้พิการอาจจะบกร่องในเรื่องการสื่อสารและเมื่อสื่อสารไม่ชัดเจนพออาจเป็นอุปสรรคในเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตบางครั้งอาจถึงแก่ชีวิตได้ ซึ่งควรทำตามหลักสากลที่จำเป็นสำหรับผู้พิการ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองให้ความสำคัญ จัดงบประมาณให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาอบรม ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดการแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจนโดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ในส่วนโรงเรียนมีพื้นที่จำกัด ผู้บริหารควรมีแผนแก้ไขในระยะยาว อาจซื้อที่ดินเพิ่ม สร้างอาคารใหม่ให้สูงขึ้น มีการกำหนดวางผังรับนักเรียนได้กี่คน รองลงมาคือ สนามกีฬาควรเล่นรวมด้วยกันได้ แยกได้ แต่ไม่มุงเน้นมากนัก แต่ควรจะมีสัก 1-2 อย่าง โรงเรียนใหญ่ควรมีถ้ามีงบประมาณก็ควรจะมี ดำเนินการจัดแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน มีคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรดูแล ด้านอาคารสถานที่ และมีการประเมินดูแล ติดตามผลตามลำดับ

สถานศึกษาส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟมีความเชื่อตรงต่อการปฏิบัติงาน โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้ แนวทางการพัฒนาความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ควรเชิญผู้ที่มีความรู้ความชำนาญมาอบรมการใช้ถังดับเพลิง ให้นักเรียนปกติได้ช่วยเหลือนักเรียนพิการ (ควรฝึกซ้อมอย่างน้อย 1-2 ครั้งต่อปีการศึกษา) สำคัญรองลงมาคือ มีแผนป้องกันภัยของโรงเรียน ทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษเรียนรวม ตามลำดับ

4.3.4.3 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาความจำเป็นของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า สถานศึกษาสนับสนุนห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นสาเหตุที่สำคัญลำดับแรก รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดทางเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

และสาเหตุลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาจัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร ซึ่งมีรายละเอียดบทการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ประเด็นแนวทางการพัฒนา ลำดับแรก สถานศึกษานับสนุนห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

“การให้มีห้องน้ำและลิฟท์สำหรับนักเรียนที่มีความพิการเป็นสิ่งจำเป็น แต่ทางโรงเรียนควรคำนึงถึงค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณเป็นการลงทุนค่อนข้างสูง ส่วนลิฟท์อาจขอให้มีความพร้อมก่อน ซึ่งทางโรงเรียนอาจแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เรียนชั้นล่าง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“ควรมีจัดให้มีห้องน้ำคนพิการ มีมาตรการที่ให้นักเรียนรับผิดชอบ มีรางวัล มีการประกวดพื้นที่ดูแลทำความสะอาด มีการชมเชยนักเรียนหน้าเสาธง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“เนื่องจากห้องน้ำคนพิการมีความจำเป็น ควรจัดสรรงบประมาณ ลิฟท์ยังไม่มีมีความจำเป็นสามารถใช้ห้องเรียนที่อยู่ชั้นล่างได้ และทำห้องน้ำสำหรับผู้พิการโดยเฉพาะ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“จัดสร้างห้องน้ำที่มีขนาดใหญ่สำหรับคนพิการทุกประเภท ประตูควรเป็นบานเลื่อน มีราวจับจากประตูเพื่ออำนวยความสะดวก ให้มีการจัดทำลิฟท์ต้องมีราวจับจากประตู มีสัญลักษณ์ต่างๆ และควรมีอักษรเบรลล์ตรงปุ่มกด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ในอนาคตแบบแปลนอาคารตึกชั้นเรียนใหม่มีห้องน้ำสำหรับคนพิการหนึ่งห้อง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“ห้องน้ำสำหรับคนพิการทำให้เกิดความแตกต่างเลยคิดว่าไม่มีความจำเป็นมากนัก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“ควรมีความคิดริเริ่มให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการภายในโรงเรียน ที่จอดรถสำหรับคนพิการ ควรจัดสรรงบประมาณ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคาร เช่น ห้องน้ำและลิฟท์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ได้เกณฑ์มาตรฐานและคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นสำคัญ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“ปัจจุบันนี้ทางโรงเรียนยังไม่มีห้องน้ำสำหรับคนพิการและไม่มีทางลาดสำหรับคนพิการเพราะไม่มีงบประมาณสนับสนุน ถ้ามีงบประมาณคงต้องจัดทำและขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานอื่นมาช่วยเหลือ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

“มีความจำเป็นในทุกด้านที่สถานศึกษาต้องจัดและวางแผนการปฏิบัติ เพื่อใช้พัฒนานักเรียนเรียนร่วมแต่ปัจจัยที่โรงเรียนไม่สามารถจัดให้ได้ คือ ปัจจัยด้านงบประมาณที่จะมาสนับสนุนการจัดสร้าง ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 10)

2) ประเด็นแนวทางการพัฒนา ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดทางเชื่อมอาคารทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

“ถ้านักเรียนไม่เยอะมากก็ควรดูสิ่งจำเป็นว่าควรมีหรือไม่ ควรเน้นให้ใช้ชั้นล่างเพราะยังไม่มีความจำเป็นมาก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“ควรมี แต่ต้องมาดูว่าแบบการก่อสร้างนั้นมีแบบอย่างไร มีนโยบายมาจากระดับประเทศมีการกำหนดมาจากกระทรวงศึกษาธิการ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“จำเป็น เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน สำหรับการจัดทำควรคำนึงถึงหลักความปลอดภัยสำหรับเด็กพิเศษ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“ควรสร้างทางเชื่อมอาคารเพื่อเด็กพิเศษจะได้เดินทางสะดวก สร้างทางลาดระดับพื้นทางเดินภายนอกอาคาร ทางลาดควรมีพื้นผิวที่ไม่ลื่น จัดต่อต้องเรียบไม่สะดุด ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ควรปรับปรุงทางต่างระดับ ทำให้เป็นทางลาดเหมาะกับนักเรียนพิการใช้รถเข็น”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“จัดให้มีทางลาดชั้นล่างเพื่อให้นักเรียนพิการได้ใช้อำนวยความสะดวก
ควรถามความพึงพอใจผู้ปกครองด้วยว่ามีความพึงพอใจหรือไม่ ทางข้ามควรมีในโรงเรียนใหญ่ๆ”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“ในอนาคต เมื่อมีอาคารเรียนที่สมบูรณ์เพียงพอต่อการเรียนของผู้เรียน
ควรจะมีทางเชื่อม ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“ควรมีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร เช่น ทางเชื่อมต่ออาคาร
ทางเข้า ทางเดิน ลานจอดรถ เพื่ออำนวยความสะดวก”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“รัฐควรจัดเตรียมมาให้ ทางโรงเรียนไม่มีงบจึงไม่ได้ทำเพราะนักเรียน
เราสามารถใช้จ่ายได้ตามปกติ”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

3) ประเด็นแนวทางการพัฒนา ลำดับที่ 3 สถานศึกษาจัดทำแผนการควบคุม
ตรวจสอบอาคาร

“เป็นสิ่งจำเป็นให้มีแผนการควบคุม จัดสรรงบประมาณ มีการควบคุม
ให้ใช้ได้อย่างปลอดภัย ไม่ละเลยหรือส่อไปในทางที่จะเกิดอันตราย จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแล
อาคารมีการแก้ไขปรับปรุง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“ให้นโยบายจากหน่วยงานที่สูงกว่าสั่งการลงมา”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“จำเป็น แต่งตั้งผู้รับผิดชอบตรวจสอบอาคาร”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“จัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร จัดเจ้าหน้าที่ดูแลเรื่อง การจัดทำ
แผนควบคุมตรวจสอบอาคาร ควรมีการตรวจสอบได้ะ แก้อาคารเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ
1 ครั้ง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ดูจากประวัติตัวตึก สภาพปูน-เหล็ก(ประตู-หน้าต่าง) ให้ครูประจำชั้น
ดูแล มีการควบคุมดูแลให้พร้อมใช้สม่ำเสมอ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“ควรมีแผนการควบคุมตรวจสอบอาคารเรียน วัสดุอุปกรณ์ที่ตรวจสอบ
ให้มีมาตรฐาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“จัดทำแผนควบคุมตรวจสอบอาคารเรียน อาคารประกอบ ให้เหมาะสม
กับสภาพของนักเรียนพิเศษเรียนรวม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“โรงเรียนควรมีแผนการตรวจสอบสภาพอาคารในด้านความปลอดภัย
ความคงทนของวัสดุอุปกรณ์ การใช้ประโยชน์ได้ในปัจจุบันอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยแต่งตั้ง
คณะกรรมการผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน เมื่อมีผลอย่างไรจะได้ปรับปรุง ป้องกันเพื่อความปลอดภัย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“จัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร มีการจัดทำแผนเพื่อ
ความปลอดภัยต่อผู้เรียนและเพื่อการพัฒนาอาคารสถานที่”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

ตารางที่ 4.24 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี รายด้านอาคารสถานที่

ด้านอาคารสถานที่	แนวทางการพัฒนา
1. สถานศึกษาสนับสนุนห้องน้ำสำหรับ คนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	- จัดสรรงบประมาณให้มีห้องน้ำและลิฟท์สำหรับ นักเรียนที่มีความพิการเป็นสิ่งจำเป็น - จัดสร้างห้องน้ำที่มีขนาดใหญ่สำหรับคนพิการทุก ประเภท ประตูควรเป็นบานเลื่อน มีราวจับจากประตูเพื่อ กันการลื่น ให้มีการจัดทำลิฟท์ต้องมีราวจับจากประตู มี สัญลักษณ์ต่างๆ และควรมีอักษรเบรลล์ตรงปุ่มกด - พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคาร เช่น ห้องน้ำและลิฟท์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ได้เกณฑ์ มาตรฐานและคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็น สำคัญ

ตารางที่ 4.24 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชดำเนินอาคารสถานที่ (ต่อ)

ด้านอาคารสถานที่	แนวทางการพัฒนา
2. สถานศึกษาจัดทางเชื่อมอาคารทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - คู่มือแบบการก่อสร้างนั้นว่ามีแบบอย่างไร มีนโยบายมาจากระดับประเทศมีการกำหนดมาจากกระทรวงศึกษาธิการ - สร้างทางเชื่อมอาคารเพื่อเด็กพิเศษจะได้เดินทางสะดวก - สร้างทางลาดระดับพื้นทางเดินภายนอกอาคาร ทางลาดควรมีพื้นผิวที่ไม่ลื่น ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง - ควรจะมีทางลาดชั้นล่างเพื่อให้นักเรียนพิการได้ใช้อำนวยความสะดวก ทางข้ามควรมีในโรงเรียนใหญ่ๆ
3. สถานศึกษาจัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีแผนการควบคุม จัดสรรงบประมาณ มีการควบคุมให้ใช้ได้อย่างปลอดภัย ไม่ละเลยหรือส่อไปในทางที่จะเกิดอันตราย จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแลอาคารมีการแก้ไขปรับปรุง - จัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร จัดเจ้าหน้าที่ดูแลเรื่อง การจัดทำแผนควบคุมตรวจสอบอาคาร - ดูจากประวัติตัวตึก สภาพปูน-เหล็ก(ประตู-หน้าต่าง) ให้ครูประจำชั้นดูแล มีการควบคุมดูแลให้พร้อมใช้สม่ำเสมอ

จากตารางที่ 4.24 พบว่า แนวทางของความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ด้านอาคารสถานที่ มีดังนี้

สถานศึกษาสนับสนุนให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ จัดสรรงบประมาณให้มีห้องน้ำและลิฟท์สำหรับนักเรียนที่มีความพิการเป็นสิ่งจำเป็น จัดสร้างห้องน้ำที่มีขนาดใหญ่สำหรับคนพิการทุกประเภท ประตูควรเป็นบานเลื่อน มีราวจับจากประตูเพื่อถ่วงการลิ้น ให้มีการจัดทำลิฟท์ต้องมีราวจับจากประตู มีสัญลักษณ์ต่างๆและควรมีอักษรเบรลล์ตรงปุ่มกด รองลงมาคือ พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ภายในอาคาร เช่น ห้องน้ำและลิฟท์เพื่ออำนวยความสะดวกให้ได้เกณฑ์มาตรฐาน และคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดทางเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ คว้าแบบการก่อสร้างนั้นว่ามีแบบอย่างไร มีนโยบายมาจากระดับประเทศ มีการกำหนดมาจากกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมาคือ สร้างทางเชื่อมอาคารเพื่อเด็กพิเศษจะได้เดินทางสะดวก สร้างทางลาดระดับพื้นทางเดินภายนอกอาคาร ทางลาดควรมีพื้นผิวที่ไม่ลื่น จัดต่อต้องเรียบไม่สะดุด ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง ควรมีทางลาดชันล่างเพื่อให้เด็กพิการได้ใช้อำนวยความสะดวก ควรถามความพึงพอใจผู้ปกครองด้วยว่ามีความพึงพอใจหรือไม่ ทางข้ามควรมีในโรงเรียนใหญ่ๆ ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ให้มีแผนการควบคุม จัดสรรงบประมาณ มีการควบคุมให้ใช้ได้อย่างปลอดภัย ไม่ละเลยหรือส่อไปในทางที่จะเกิดอันตราย จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแลอาคาร มีการแก้ไขปรับปรุง รองลงมาคือ จัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร จัดเจ้าหน้าที่ดูแลเรื่อง การจัดทำแผนควบคุมตรวจสอบอาคาร ควรมีการตรวจสอบได้แก่ แก้ว อาคารเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ดูจากประวัติตัวตึก สภาพปูน-เหล็ก (ประตู-หน้าต่าง) ให้ครูประจำชั้นดูแล มีการควบคุมดูแลให้พร้อมใช้สม่ำเสมอ ตามลำดับ

4.3.4.4 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 4 ด้านการบริหารจัดการ การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า เรื่อง สถานศึกษาจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ เป็นสาเหตุสำคัญลำดับแรก รองลงมาคือ สถานศึกษาของท่านจัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนาศักยภาพตนเองและสาเหตุลำดับสุดท้าย คือ ท่านพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ในประเด็นที่เป็นแนวทางการพัฒนาในด้านการบริหารจัดการ ซึ่งมีรายละเอียดบทสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ประเด็นแนวทางการพัฒนาลำดับแรก สถานศึกษาจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ

“ทำความเข้าใจกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น กำหนดวิธีการ จัดกิจกรรมให้กับผู้ปกครองให้มีส่วนร่วม เช่น มีการประชุมผู้ปกครอง ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“สร้างความตระหนักให้สร้างทีมงานที่เข้มแข็งและมองไปในทิศทางเดียวกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“บุคลากรจะเห็นความสำคัญและสามารถประสานงานร่วมมือกันในการให้ความช่วยเหลือ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“จัดประชุมทุกเดือน เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหาร จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้คณะครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชั้นเรียนรวม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ให้บุคลากรนำเสนอโครงการต่างๆ ปีละครั้ง เสริมนโยบายต่างๆ ให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“มีหลักการกระจายอำนาจให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มอบหมายงานให้มีโครงการเกี่ยวกับนักเรียนเรียนรวม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“จัดให้มีการอบรมพัฒนาครูบุคลากรในโรงเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“โรงเรียนควรมีการกระจายงานให้กับบุคลากรต่างๆ ให้มีอำนาจในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมขยายมีส่วนเกี่ยวข้องในงานนั้นๆ โดยเริ่มจากส่วนเล็กๆ ไปสู่ส่วนใหญ่ๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“มีเพื่อพัฒนาตัวบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้าต่ออาชีพของตนเอง ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

2) ประเด็นแนวทางการพัฒนา ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนาศักยภาพตนเอง

“จัดเวลาสำหรับการประชุมแบ่งเวลาให้ครูได้มีการพบปะพูดคุยเพื่อทำ
ให้เกิดนวัตกรรม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“มีระบบนิเทศภายใน เรื่อง การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ของครูผู้สอน จัดให้
มีการอบรม มีการพูดคุยกับผู้บริหารและมอบนโยบายให้ไปนิเทศติดตามครูผู้สอน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“ในการจัดการเรียนรวมต้องให้ความสนใจกับนักเรียนทุกคน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนางานร่วมกัน มีการ
ปรึกษาหารือกันในการวางแผนงาน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร ได้ซักถาม จัดหาสถานที่ วัน เวลา
ในการวางแผนร่วมกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ส่งเสริมการอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัด ส่งเข้ารับการอบรมให้
เข้มข้นขึ้น ควรมีเครือข่ายที่เข้าร่วม หาโรงเรียนเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมมือกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“จัดการอบรมให้ความรู้อย่างจริงจัง เช่น มีการจัดสถานการณ์ตัวอย่าง
จริงจังมาให้ครูทดลองคัดกรองว่ามีความถูกต้องหรือไม่”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“มีการวางแผนพัฒนาที่เกิดจาก ความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร มีการ
จัดวางแผนร่วมกัน ในการพัฒนาศักยภาพตนเอง เพื่อความสะดวกในการทำงาน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“มีการกระจายงานให้กับบุคลากรต่างๆ ให้มีอำนาจในการตัดสินใจการมี
ส่วนร่วมขยายมีส่วนเกี่ยวข้องในงานนั้นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ โรงเรียนและนักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“มีการวางแผนการจัดทำ IEP การทำแผน IIP มีการแบ่งหน้าที่
รับผิดชอบงานด้านต่างๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

3) ประเด็นแนวทางการพัฒนา ลำดับที่ 3 มีความพึงพอใจในงานที่ได้รับ
มอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

“จัด โชน ให้มีการประกวดในเรื่องของสิ่งแวดล้อมให้มีความสำคัญ มีการให้รางวัล ความดีความชอบ มีการพิจารณาในเรื่องความดีความชอบให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งแบ่งความรับผิดชอบ มีระบบติดตามและการประเมินผล”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“ในการบริหารงานจะต้องมีการมอบหมายงานที่ชัดเจนเพื่อให้ทุกๆ คน มีบทบาท หน้าที่”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“อธิบายนโยบายด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้ครูและบุคลากรรับทราบ ซึ่งแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้ครูและบุคลากรรับทราบ จัดอบรมการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา มอบหมายงานให้ตรงความสามารถของบุคคลนั้นๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“มีการพัฒนาอย่างชัดเจน มีกรรมการชุดใหญ่ มีอนุกรรมการที่ร่วมดูแลพัฒนาสิ่งแวดล้อม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“มีการแบ่งฝ่ายอาคารสถานที่และมีการจัดตั้งโครงการจิตสำนึก โครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม แต่โครงการที่ทำได้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วย เช่น อาจมีข้อพิพาทไม่หลากหลายภาษา มีการดูแลรักษา รับผิดชอบ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“มีแผนพัฒนา มีคำสั่งมอบหมายงานอย่างชัดเจน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“โรงเรียนต้องออกคำสั่งแบ่งงานให้ชัดเจน มีการเขียนโครงการพัฒนาของตนเอง มีการอำนวยการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเหมาะสม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“จัดให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานตามความถนัดตามศักยภาพของบุคลากรนั้นๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

ตารางที่ 4.25 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการ	แนวทางการพัฒนา
1. สถานศึกษาจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ	<ul style="list-style-type: none"> - ทำความเข้าใจกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น กำหนดวิธีการ จัดกิจกรรมให้กับผู้ปกครองให้มีส่วนร่วม เช่น มีการประชุมผู้ปกครอง - สร้างความตระหนักให้สร้างทีมงานที่เข้มแข็งและมองไปในทิศทางเดียวกัน - โรงเรียนควรมีการกระจายงานให้กับบุคลากรต่างๆ ให้มีอำนาจในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมขยายมีส่วนเกี่ยวข้องในงานนั้นๆ โดยเริ่มจากส่วนเล็กๆ ไปสู่ส่วนใหญ่ๆ
2. สถานศึกษาจัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนาศักยภาพตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเวลาสำหรับการประชุมแบ่งเวลาให้ครูได้มีการพบปะพูดคุยเพื่อทำให้เกิดนวัตกรรม - มีระบบนิเทศภายในของครูผู้สอน จัดให้มีการอบรม มีการพูดคุยกับผู้บริหารและมอบนโยบายให้ไปนิเทศติดตามครูผู้สอน - มีการวางแผนการจัดทำ IEP การทำแผน IIP มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานด้านต่างๆ
3. มีความพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - จัดโซน ให้มีการประกวดในเรื่องของสิ่งแวดล้อมให้มีความสำคัญ มีการพิจารณาในเรื่องความดีความชอบให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

ตารางที่ 4.25 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านการบริหารจัดการ (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ	แนวทางการพัฒนา
	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งแบ่งความรับผิดชอบ มีระบบติดตามและการประเมินผล - จัดให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานตามความถนัดตามศักยภาพของบุคลากรนั้นๆ

จากตารางที่ 4.25 พบว่า แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ด้านบริหารจัดการ มีดังนี้

สถานศึกษาจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ทำความเข้าใจกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น กำหนดวิธีการ จัดกิจกรรมให้กับผู้ปกครองให้มีส่วนร่วม เช่น มีการประชุมผู้ปกครอง รองลงมาคือ สร้างความตระหนักให้สร้างทีมงานที่เข้มแข็งและมองไปในทิศทางเดียวกัน โรงเรียนควรมีการกระจายงานให้กับบุคลากรต่างๆ ให้มีอำนาจในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมขยายมีส่วนเกี่ยวข้องในงานนั้นๆ โดยเริ่มจากส่วนเล็กๆ ไปสู่ส่วนใหญ่ๆ ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนาศักยภาพตนเอง โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ จัดเวลาสำหรับการประชุมแบ่งเวลาให้ครูได้มีการพบปะพูดคุยเพื่อทำให้เกิดนวัตกรรม รองลงมาคือ มีระบบนิเทศภายใน เรื่อง การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ของครูผู้สอน จัดให้มีการอบรม มีการพูดคุยกับผู้บริหารและมอบนโยบายให้ไปนิเทศติดตามครูผู้สอน มีการวางแผนการจัดทำ IEP การทำแผน IPP มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานด้านต่างๆ ตามลำดับ

ครูมีความพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนาความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ จัดโซน ให้มีการประกวดในเรื่องของสิ่งแวดล้อมให้มีความสำคัญ มีการให้รางวัล ความดีความชอบ มีการพิจารณาในเรื่องความดีความชอบให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการ

รับผิดชอบ สำคัญรองลงมาคือ การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งแบ่งความรับผิดชอบ มีระบบติดตามและการประเมินผล จัดให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานตามความถนัดตามศักยภาพของบุคลากรนั้นๆ ตามลำดับ

4.3.4.5 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 5 ด้านการเรียนการสอน การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาความจำเป็นของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ระดับระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า เรื่องสถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง เป็นสาเหตุสำคัญลำดับแรก สถานศึกษามีการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสาเหตุลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ในประเด็นที่เป็นแนวทางการพัฒนาในด้านการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียดบทสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ประเด็นแนวทางการพัฒนาลำดับแรก สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง

“ต้องหาแนวทางจัดหาสื่อเหล่านี้ให้ครบทุกคนที่มีความพิการ ไม่ควรจะมี การหยิบยืม ตอนเรียนก็ควรมีสื่อหนึ่งอย่างต่อนักเรียนหนึ่งคน ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“ต้องมีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลว่านักเรียนเป็นอย่างไรแล้วมาจับว่านักเรียนสนใจอะไร มีการพัฒนาเป็นแบบขั้นตอน ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“โรงเรียนควรมีห้องที่จัดเป็นพิเศษสำหรับอุปกรณ์เหล่านี้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“สำรวจสื่อการเรียนการสอนแต่ละชั้นเรียน ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสื่อการเรียนการสอน จัดสรรให้มีงบประมาณด้านการทำสื่อการเรียนการสอน จัดทำแผน IEP เพื่อจะได้จัดสื่อการเรียนให้ตรงความต้องการจำเป็นสำหรับเด็กพิเศษ ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“จัดห้องพิเศษให้ ให้เครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ใช้ในส่วนนี้เป็นรายบุคคล”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“ควรจะมี แต่โรงเรียนก็ยังไม่ได้ให้ความสำคัญ เพราะว่าโรงเรียนยังไม่มีนักเรียนพิการมาก มีนักเรียนพิการเป็นส่วนน้อย อุปกรณ์ค่อนข้างแพง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“ต้องมีการช่วยเหลือ ดังนี้ ตำราเรียนสำหรับนักเรียนด้านสติปัญญา สิ่งจำลองสำหรับนักเรียนด้านสติปัญญา ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟังสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านร่างกาย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“โรงเรียนมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบด้านนักเรียนพิเศษ วางแผน การจัดหา สื่อดังกล่าวมาเพื่อตอบสนองการเรียนและพัฒนาทักษะทางด้านร่างกายและปัญญาให้พอเพียง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอเหมาะสมกับผู้เรียน มีครูผู้ใส่ใจ ต่อผู้เรียนมีตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ สื่ออื่นๆ เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างมีความสุข สนุกต่อการเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

2) ประเด็นแนวทางการพัฒนาลำดับที่ 2 สถานศึกษามีการจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

“จัดกิจกรรมที่สนองความต้องการ การเรียนรู้ในการทำงาน ส่งเสริมแนะแนวให้อยู่ในสถานการณ์จริงๆ สอดแทรกจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง ให้การสนับสนุน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“จัดให้มีการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมต่อนักเรียนเรียนรู้กับครูเฉพาะวิชา”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“เพราะเป็นการสนองความต้องการส่วนบุคคลเหมาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษควรจัดให้มี”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“ทำการประเมินความสามารถของเด็กพิเศษ ประชุมร่วมกันกับผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตร จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP มีการคัดกรองเด็ก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“จัดให้มีแผนพัฒนาพิเศษเป็นรายบุคคล”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“จัดให้มีการแข่งขัน เวที สำหรับเด็กพิเศษ ใช้ประสบการณ์ครูในการค้นหาความสนใจของนักเรียนตามความถนัด และส่งเสริมจัดแยกตามความถนัด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนพิเศษเรียนร่วม เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพยนตร์จากคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนพิเศษเรียนร่วม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“ต้องออกแบบหน่วยการเรียนรู้ แผนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนด้านนี้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“มีการคัดกรองผู้เรียนจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน มีการประเมินตามจุดประสงค์ตามตัวชี้วัดที่ตั้งไว้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

3) ประเด็นแนวทางการพัฒนา ลำดับที่ 3 สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

“ส่งเสริมบรรยากาศให้เพื่อนช่วยเพื่อน จัดกิจกรรมจับคู่ สร้างความตระหนักให้ทุกคนได้ช่วยเหลือกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“สร้างมาตรฐานกลาง ดูจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดูความเหมาะสมของแต่ละบุคคล”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“ศึกษาหาแนวคิดในการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมและนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“จัด โต๊ะ เก้าอี้ให้นักเรียนให้เหมาะสม มองเห็นกระดาน อากาศถ่ายเทสะดวกและมีแสงสว่างที่พอเหมาะ จัดโต๊ะครูให้อยู่ด้านหลังห้องเพื่อมองเห็นนักเรียนทุกคน ตกแต่งห้องเรียนให้สวยงาม จัดมุมผ่อนคลาย มุมหนังสือ มุมของเล่นให้เป็นระเบียบเรียบร้อย”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักให้เกียรติเพื่อน ดูแลเพื่อนและเข้าใจเพื่อน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“มีการจัดงบประมาณโครงการให้สำหรับเด็กพิเศษ ซึ่งนะเปิดโลกทัศน์
หาแนวทางการจัดการเรียนการสอน จัดบรรยากาศให้เหมาะสม ศึกษาตัวอย่างจากโรงเรียนต้นแบบ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“ทางโรงเรียนจัดสิ่งแวดล้อม เช่น อาคารเรียน ห้องน้ำห้องส้วมให้เอื้อต่อ
การเรียนรู้ของนักเรียนพิเศษเรียนรวม มีครูพี่เลี้ยงเด็กพิการคอยดูแลอย่างใกล้ชิด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“จัดหาแนวทางให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและ
ภายนอกห้องเรียนให้เหมาะสม สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับนักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“มีการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เรียนอย่างมีความสุข กล้าแสดงออก
ตามความสามารถของผู้เรียน เน้นจุดเด่นพัฒนาจุดด้อยให้ดีขึ้น เอาใจใส่ต่อผู้เรียน ครูต้องรักเอาใจใส่
เช่นกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

4) ประเด็นแนวทางการพัฒนา ลำดับที่ 4 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการ
สอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า

“จัดหลักสูตรพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีการเรียนรู้ช้ามาเป็นพิเศษ จัดตั้ง
โครงการต่างๆ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“มอบนโยบายของผู้บริหารให้กับครูผู้สอนที่รับผิดชอบและมีระบบ
ติดตามผล มีการให้รางวัลสำหรับผู้รับผิดชอบ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“ใช้หลักสูตรของแต่ละบุคคลเพราะนักเรียนมีความต้องการทั่วไปไม่
เหมือนกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“แยกเด็กเรียนช้าออกมาสอนเสริม จัดทำวิจัยในชั้นเรียน มีการสอนซ้ำย่ำ
ทวน แยกเนื้อหาการสอนออกเป็นส่วนย่อยๆ สอนเสริมหลังเลิกเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“แบ่งกลุ่ม ใช้คาบลดเวลาเรียนลดเวลาครูในการสอนเสริม”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“หาอุปกรณ์ตัวช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เราตั้งไว้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“จัดการสอนให้นักเรียนตามการคัดกรองนักเรียนพิเศษเรียนร่วมตามแผนการคัดกรองแยกประเภท พร้อมจัดการเรียนการสอนตามคุณลักษณะที่คัดกรอง พร้อมมีแผนการจัดการเรียนรู้แผน IEP และมีพี่เลี้ยงเด็กพิเศษเรียนรวมดูแลอย่างใกล้ชิด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“จัดทำแผนการสอน ย้ำคิดย้ำทำให้นักเรียนส่วนนี้อย่างต่อเนื่อง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“ส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำๆ สำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ เนื่องจากมีการเรียนรู้ช้ากว่านักเรียนปกติ ครูต้องเข้าใจใส่ใจเป็นเพื่อนที่ดี มีน้ำใจต่อผู้เรียน มีหัวใจต่อการพัฒนาผู้เรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

ตารางที่ 4.26 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน	แนวทางการพัฒนา
1. สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง	- ต้องหาแนวทางจัดหาสื่อเหล่านี้ให้ครบทุกคนที่มีความพิการ ไม่ควรจะมีการหยิบยืมตอนเรียนก็ควรมีสื่อหนึ่งอย่างต่อนักเรียนหนึ่งคน - ต้องมีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลว่านักเรียนเป็นอย่างไรแล้วมาจับว่า นักเรียนสนใจอะไร มีการพัฒนาเป็นแบบขั้นตอน - สืบหาสื่อการเรียนการสอนแต่ละชั้นเรียน ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสื่อการเรียนการสอน จัดสรรให้มีงบประมาณด้านการ

ตารางที่ 4.26 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านการเรียน การสอน (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอน	แนวทางการพัฒนา
<p>2. สถานศึกษามีการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ</p>	<p>ทำสื่อการเรียนการสอน จัดทำแผน IEP เพื่อจะได้จัดสื่อการเรียนให้ตรงความต้องการจำเป็นสำหรับเด็กพิเศษ</p> <p>- จัดกิจกรรมที่สนองความต้องการการเรียนรู้ในการทำงาน ส่งเสริมแนะแนวให้อยู่ในสถานการณ์จริงๆ สอดแทรกจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองให้การสนับสนุน</p> <p>- ทำการประเมินความสามารถของเด็กพิเศษ ประชุมร่วมกันกับผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตรจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP มีการคัดกรอง</p> <p>- จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนพิเศษเรียนร่วม เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพยนตร์จากคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนพิเศษเรียนรวม</p>
<p>3. สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม</p>	<p>- ส่งเสริมบรรยากาศให้เพื่อนช่วยเพื่อน จัดกิจกรรมจับคู่ สร้างความตระหนักให้ทุกคนได้ช่วยเหลือกัน</p> <p>- สร้างมาตรฐานกลาง ดูจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดูความเหมาะสมของแต่ละบุคคล</p> <p>- ศึกษาหาแนวคิดในการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมและนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียน</p>

ตารางที่ 4.26 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านการเรียน การสอน (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอน	แนวทางการพัฒนา
4. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำ สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ซ้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดหลักสูตรพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีการเรียนรู้ซ้ำมาเป็นพิเศษ จัดตั้งโครงการต่างๆ - มอบนโยบายของผู้บริหารให้กับครูผู้สอนที่รับผิดชอบและมีระบบติดตามผล มีการให้รางวัลสำหรับผู้ดูแล - ส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำๆ สำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษเนื่องจากมีการเรียนรู้ซ้ำกว่านักเรียนปกติ ครูต้องเข้าใจใส่ใจเป็นเพื่อนที่ดี มีน้ำใจต่อผู้เรียน

จากตารางที่ 4.26 พบว่า แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ด้านการเรียนการสอน มีดังนี้

สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ หาแนวทางจัดหาสื่อเหล่านี้ให้ครบทุกคนที่มีความพิการ ไม่ควรจะมีการหยีบยืม ตอนเรียนก็ควรมีสื่อหนึ่งอย่างต่อนักเรียนหนึ่งคน รองลงมาคือ มีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลว่านักเรียนเป็นอย่างไรแล้วมาจับว่านักเรียนสนใจอะไร มีการพัฒนาเป็นแบบขั้นตอน สํารวจสื่อการเรียนการสอนแต่ละชั้นเรียน ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสื่อการเรียนการสอน จัดสรรให้มีงบประมาณด้านการทำสื่อการเรียนการสอน จัดทำแผน IEP เพื่อจะได้จัดสื่อการเรียนให้ตรงความต้องการจำเป็นสำหรับเด็กพิเศษ จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนพิเศษเรียนร่วม เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพยนตร์จากคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนพิเศษเรียนรวม ตามลำดับ

สถานศึกษามีการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ จัดกิจกรรมที่สนองความต้องการ การ

เรียนรู้ในการทำงาน ส่งเสริมแนะแนวให้อยู่ในสถานการณ์จริงๆ สอดแทรกจัดกิจกรรมประชุม ผู้ปกครอง ให้นักเรียน ร้องลงมามีระบบนิเทศภายใน เรื่อง การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน จัดให้มีการอบรม มีการพูดคุยกับผู้บริหารและมอบนโยบายให้ไปนิเทศติดตามครูผู้สอน มีการวางแผนการจัดทำ IEP การทำแผน IIP มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานด้านต่างๆ จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนพิเศษเรียนร่วม เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพยนตร์จากคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนพิเศษเรียนร่วม ตามลำดับ

สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนาความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ส่งเสริมบรรยากาศให้เพื่อนช่วยเพื่อน จัดกิจกรรมจับคู่ สร้างความตระหนักให้ทุกคนได้ช่วยเหลือกัน สำคัญรองลงมามี สร้างมาตรฐานกลาง จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุณภาพเหมาะสมของแต่ละบุคคล ศึกษาหาแนวคิดในการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมและนำมาประยุกต์ใช้ กับโรงเรียน ตามลำดับ

สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษเนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการ พัฒนาความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ จัดหลักสูตรพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีการเรียนรู้ช้ามา เป็นพิเศษ จัดตั้งโครงการต่างๆ สำคัญรองลงมามี มอบนโยบายของผู้บริหารให้กับครูผู้สอนที่ รับผิดชอบและมีระบบติดตามผล มีการให้รางวัลสำหรับผู้รับผิดชอบ ส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำๆ สำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษเนื่องจากมีการเรียนรู้ช้ากว่านักเรียนปกติ ครูต้องเข้าใจใส่ใจเป็น เพื่อนที่ดี มีน้ำใจต่อผู้เรียน มีหัวใจต่อการพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ

4.3.4.6 ความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 6 ด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล ผลการวิเคราะห์ แนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียน รวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า เรื่อง สถานศึกษามีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอน นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นสาเหตุสำคัญลำดับแรก ครูผู้สอนในสถานศึกษาแสดง บทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำ เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และสาเหตุลำดับสุดท้าย สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ในประเด็นที่เป็นแนวทางการพัฒนาในด้านการ ปฏิสัมพันธ์บุคคล ซึ่งมีรายละเอียดบทสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ประเด็นแนวทางการพัฒนาลำดับแรก สถานศึกษามีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

“มีความจำเป็นมาก โดยสร้างพื้นฐานให้ครูทุกคนได้รับการพัฒนาในด้านการเรียนการสอน ตำรวจครุณาให้ความรู้สอนนักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“ให้ใช้ระบบนิเทศภายในให้มีการปฏิบัติจริง”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“จำเป็น เป็นการพัฒนาครูให้สามารถประสานงานร่วมมือกัน ให้ความช่วยเหลือดูแลนักเรียน ทำให้ดูแลได้อย่างทั่วถึงและเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“จัดอบรมครูและบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการประเมินการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีงบประมาณในการพัฒนาการเรียนการสอนของผู้สอน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ให้ความรู้ที่ถูกต้อง จัดอบรมครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“ตราบใดที่ครูยังไม่มีความรู้เพียงพอในการคัดกรองก็ควรส่งเสริมครูให้มีการอบรมคัดกรอง ต้องใช้สื่อการเรียนการสอน มีกระบวนการตามขั้นตอน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“ทางโรงเรียนให้ความร่วมมือกับสถาบันต่างๆ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการสอนนักเรียนที่มีความต้องการและความจำเป็นพิเศษ โดยส่งครูเข้ารับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอน การดูแลเด็กพิเศษ การคัดกรองและรายงานผลต่างๆเกี่ยวกับเด็กพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษา ทางโรงเรียนมีพี่เลี้ยงเด็กพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษาซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาจัดสรรอัตราให้มายังโรงเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“ให้ความรู้พื้นฐานกับเด็กประเภทนี้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้รับผิดชอบโดยตรง ครูที่ได้รับการอบรมสามารถถ่ายทอดให้ความรู้แก่ครูได้ การจัดอบรมให้เป็นที่ไปตามความเหมาะสม เช่น โรงเรียนดำเนินงานเองหรือเข้าอบรมกับหน่วยงานอื่นๆที่จัดให้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“ให้ผู้บริหารมีใจเปิดรับสภาพนักเรียนกลุ่มนี้ก่อน ต้องมีใจรับเด็กกลุ่มนี้ แต่ถ้าไม่มีใจรับเด็กกลุ่มนี้ก็ไม่ประสบผลสำเร็จแน่นอน การทำงานกับเด็กกลุ่มนี้คือการทำด้วยใจจริงๆ ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

2) ประเด็นแนวทางการพัฒนาลำดับที่ 2 ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน แสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

“ครูต้องมีความรู้ทักษะและแสดงบทบาทให้ความรู้แก่ครู สร้างบรรยากาศในห้องเรียน ต้องสร้างครูเพื่อให้ครูไปสร้างนักเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“ให้ครูมีความรู้ในการแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“จัดอบรมเพิ่มทักษะความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอน ลักษณะการเป็นผู้นำในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“สอบถามความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม เปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองได้ประเมินการสอนของครูผู้สอน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีกิจกรรมให้เด็กกลุ่มนี้ได้แสดงออก”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“ให้ครูตระหนักใส่ใจกับนักเรียนพิเศษมากขึ้น”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“ครูผู้สอนเด็กพิเศษเรียนร่วมแต่ละชั้นเรียนมีการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนพิเศษเรียนร่วมในสถานศึกษา โดยครูผู้ดูแลเด็กพิเศษที่มีความรู้ได้มาให้ความรู้และความเข้าใจในการเรียนการสอนและแนะนำวิชาการสอน การทำแผนการสอนนักเรียนที่เป็นเด็กนักเรียนพิเศษเรียนร่วมในสถานศึกษา ทั้งวิธีการคัดกรอง วิธีการสอน การทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ IEP ในการสอนนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษเรียนร่วม ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“ผู้บริหารใจกว้างเป็นการให้ครูได้แสดงบทบาทและความสามารถของตนเอง มีการชื่นชมให้กำลังใจ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“ครูผู้สอนบางคนไม่มีใจกับเด็กกลุ่มนี้ บางคนมีใจตั้งใจสอนอย่างจริงจัง ทำให้ได้รับผลงานระดับภูมิภาค”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

3) ประเด็นแนวทางการพัฒนา ลำดับที่ 3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา

“ฝึกนักเรียนให้มีความสามารถพิเศษให้ตนเองอย่างน้อย 1 อย่าง ให้มีความรู้ ทางโรงเรียนต้องมีข้อมูลนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

“จัดเวทีการแข่งขัน มิวสิคสโตร์กิจกรรมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

“ควรจัดกิจกรรมที่เป็นทักษะความสามารถเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาและมีวุฒิภาวะพร้อมในการเข้าสังคมได้อย่างมีความสุข”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

“ครูประจำชั้นสำรวจความสามารถของนักเรียน วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย
ของนักเรียน จัดกิจกรรมชมรม ชุมนุม ส่งเสริมความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน โดย
จัดเป็นกิจกรรม ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมแข่งขันศิลปหัตถกรรม จัดกิจกรรมกีฬาภายใน โรงเรียน”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

“ให้ครูหาความสามารถเด็กและส่งเสริมเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความ
ต้องการจำเป็นพิเศษ ได้แสดงความสามารถ”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

“ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้นักเรียนฝึกซ้อม มีงานมีส่วนร่วม
ส่งเสริมให้กล้าแสดงออกมากขึ้น หาเวทีประกวด หาแนวทาง สร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองได้
ค้นหาลูกตนเอง อบรมผู้ปกครองให้ความรู้ด้านนี้มากขึ้น”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

“โรงเรียนควรจัดให้มีดนตรี โดยการจัดให้นักเรียนเข้าชุมนุมและกลุ่มที่
สนใจในช่วงโมงลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ด้านศิลปะมีการจัดเข้ากลุ่มที่สนใจ ด้านศิลปะด้านการวาดภาพ
สำหรับเด็กพิเศษเรียนรวม ในสถานศึกษาในช่วงโมงลดเวลาเพิ่มเวลารู้”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

“โรงเรียนมีการจัดเวทีให้มีการแสดงความสามารถในโอกาสต่างๆ
ภายในโรงเรียน ส่งไปแข่งขันในเวทีระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติ เช่น งานศิลปหัตถกรรม”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

“จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถของผู้เรียน
เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬาจนประสบความสำเร็จ เช่น โรงเรียนได้รับรางวัลระดับภาคมาแล้ว”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

ตารางที่ 4.27 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านการ ปฏิสัมพันธ์บุคคล

ด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล	แนวทางการพัฒนา
1. สถานศึกษามีการอบรมพัฒนาการเรียน การสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ	<p>- จัดอบรมครูและบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียน การสอนของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ มีการประเมินการเรียนการสอนของ ครูผู้สอน มีงบประมาณในการพัฒนาการเรียนการสอน ของผู้สอน</p> <p>- ให้ผู้บริหารมีใจเปิดรับสภาพนักเรียนกลุ่มนี้ก่อน ต้อง มีใจรับเด็กกลุ่มนี้แต่ถ้าไม่มีใจรับเด็กกลุ่มนี้ก็ไม่ ประสบผลสำเร็จแน่นอน</p> <p>- ให้ความร่วมมือกับสถาบันต่างๆ เช่น สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการ สอนนักเรียนที่มีความต้องการและความจำเป็นพิเศษ โดยส่งครูเข้ารับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียน การสอน การดูแลเด็กพิเศษ การคัดกรองและรายงาน ผลต่างๆ เกี่ยวกับเด็กพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษา ทาง โรงเรียนมีพี่เลี้ยงเด็กพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษาซึ่ง เขตพื้นที่การศึกษาจัดสรรอัตราให้มายังโรงเรียน</p>
2. ครูผู้สอนในสถานศึกษาแสดงบทบาท ของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะ เป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอน	<p>- ครูต้องมีความรู้ทักษะและแสดงบทบาทให้ความรู้ แก่ครู สร้างบรรยากาศในห้องเรียน ต้องสร้างครู เพื่อให้ครูไปสร้างนักเรียน</p> <p>- สอบถามความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ซักถาม เปิดโอกาสให้นักเรียนและ ผู้ปกครองได้ประเมินการสอนของครูผู้สอน จัด</p>

ตารางที่ 4.27 สรุปแนวทางการพัฒนาความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ราชด้านการ ปฏิสัมพันธ์บุคคล (ต่อ)

ด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล	แนวทางการพัฒนา
	<p>กิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ</p> <p>- ครูผู้สอนเด็กพิเศษเรียนร่วมแต่ละชั้นเรียนมีการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนพิเศษเรียนร่วมในสถานศึกษา โดยครูผู้ดูแลเด็กพิเศษที่มีความรู้ได้มาให้ความรู้และความเข้าใจในการเรียนการสอนและแนะนำวิชาการสอน การทำแผนการสอนนักเรียนที่เป็นเด็กนักเรียนพิเศษเรียนร่วมในสถานศึกษา ทั้งวิธีการคัดกรอง วิธีการสอน การทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ IEP ในการสอนนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษเรียนร่วม</p>
<p>3. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะ ความถนัด และความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา</p>	<p>- จัดเวทีการแข่งขัน มีงานศิลปหัตถกรรมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ</p> <p>- โรงเรียนควรจัดให้มีดนตรี โดยการจัดให้นักเรียนเข้าชุมนุมและกลุ่มที่สนใจในช่วงโมฆเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ด้านศิลปะมีการจัดเข้ากลุ่มที่สนใจ ด้านศิลปะด้านการวาดภาพสำหรับเด็กพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษาในช่วงโมฆเวลาเพิ่มเวลารู้</p> <p>- ฝึกนักเรียนให้มีความสามารถพิเศษให้ตนเองอย่างน้อย 1 อย่างให้มีความรู้ ทางโรงเรียนต้องมีข้อมูลนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ</p>

จากตารางที่ 4.27 พบว่า แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล มีดังนี้

สถานศึกษามีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ จัดอบรมครูและบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการประเมินการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีงบประมาณในการพัฒนาการเรียนการสอนของผู้สอน ความสำคัญรองลงมาคือ ให้ผู้บริหารมีใจเปิดรับสภาพนักเรียนกลุ่มนี้ก่อน ต้องมีใจรับเด็กกลุ่มนี้แต่ถ้าไม่มีใจรับเด็กกลุ่มนี้ก็ไม่ประสบความสำเร็จแน่นอน การทำงานกับเด็กกลุ่มนี้คือการทำด้วยใจจริงๆ ให้ความร่วมมือกับสถาบันต่างๆ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการสอนนักเรียนที่มีความต้องการและความจำเป็นพิเศษ โดยส่งครูเข้ารับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอน การดูแลเด็กพิเศษ การคัดกรองและรายงานผลต่างๆ เกี่ยวกับเด็กพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษา ทางโรงเรียนมีพี่เลี้ยงเด็กพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษาซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาจัดสรรอัตราให้มายังโรงเรียนตามลำดับ

ครูผู้สอนในสถานศึกษาแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนาของความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ครูต้องมีความรู้ทักษะและแสดงบทบาทให้ความรู้แก่ครู สร้างบรรยากาศในห้องเรียน ต้องสร้างครูเพื่อให้ครูไปสร้างนักเรียน ความสำคัญรองลงมาคือ สอบถามความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม เปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองได้ประเมินการสอนของครูผู้สอน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษครูผู้สอนเด็กพิเศษเรียนรวมแต่ละชั้นเรียนมีการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษา โดยครูผู้ดูแลเด็กพิเศษที่มีความรู้ได้มาให้ความรู้และความเข้าใจในการเรียนการสอน และแนะนำวิชาการสอน การทำแผนการสอนนักเรียนที่เป็นเด็กนักเรียนพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษา ทั้งวิธีการคัดกรองวิธีการสอน การทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ IEP ในการสอนนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษเรียนรวมตามลำดับ

สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา โดยสามารถวิเคราะห์ได้ข้อมูลตามลำดับดังนี้ แนวทางการพัฒนา

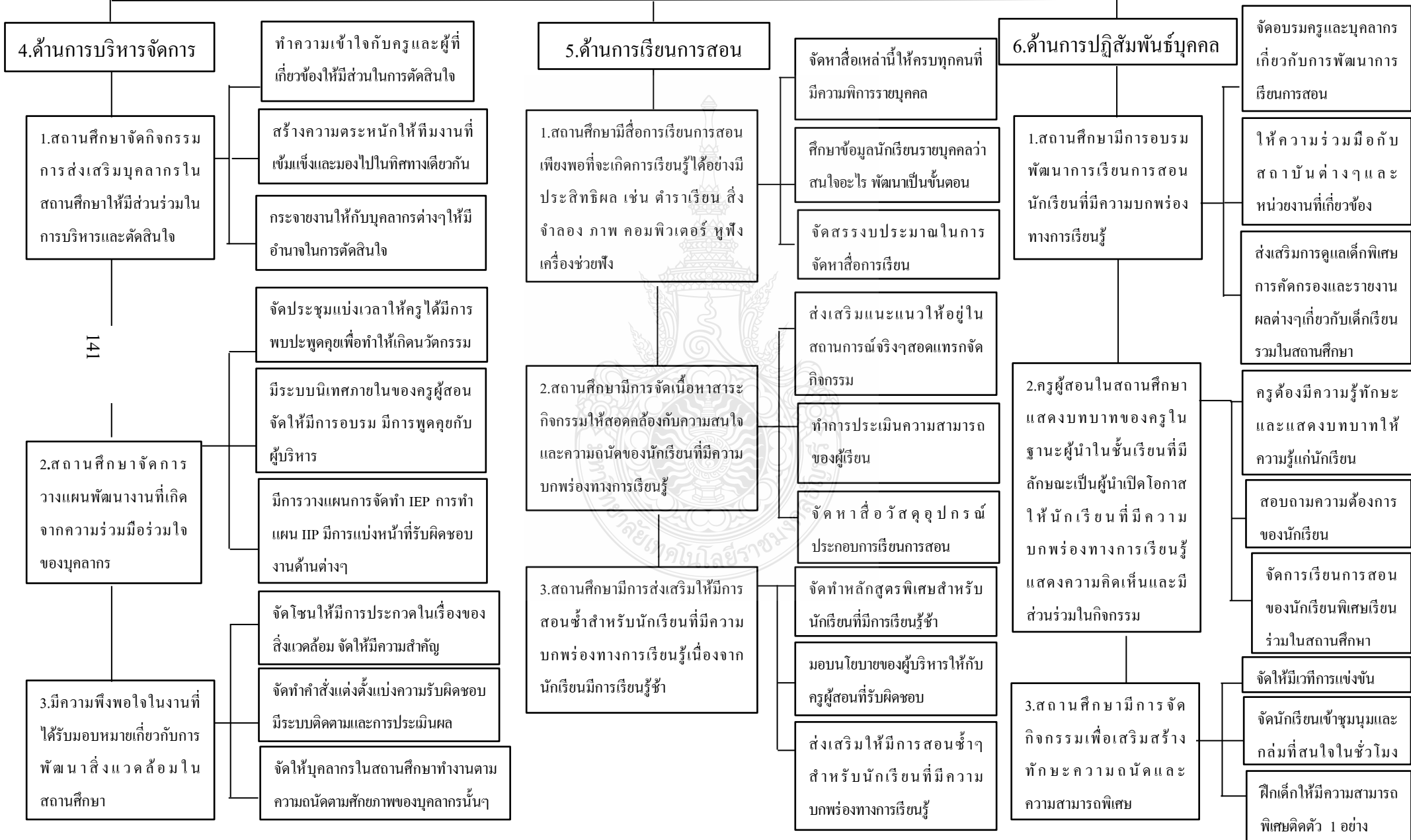
ความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ จัดเวทีการแข่งขัน มินิงานศิลป์หัตถกรรมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ความสำคัญรองลงมา คือ โรงเรียนควรจัดให้มีดนตรี โดยการจัดให้นักเรียนเข้าชุมนุมและกลุ่มที่สนใจในช่วง ว่างลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ด้านศิลปะมีการจัดเข้ากลุ่มที่สนใจ ด้านศิลปะด้านการวาดภาพสำหรับเด็กพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษาในช่วง ว่างลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ฝึกนักเรียนให้มีความสามารถพิเศษให้ตนเองอย่างน้อย 1 อย่างให้มีความรู้ ทางโรงเรียนต้องมีข้อมูลนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ตามลำดับ

ภาพที่ 4.1 สรุปแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

สรุปแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
(Environmental Management Guidelines to Enhance Learning for Inclusive Education in Primary Schools in Pathum Thani Province)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานปัจจุบันและสภาพการดำเนินงานที่พึงประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
- 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความต้องการจำเป็น มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน 1) การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม โดยใช้การสำรวจด้วยแบบสอบถาม 2) การวิเคราะห์แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม และมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 308 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 51 คน รวม 359 คน โดยการวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในส่วนสภาพการดำเนินงานปัจจุบันเท่ากับ 0.90 และมีค่าความเชื่อมั่นในส่วนสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.89 การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติแบบบรรยาย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI_{modified}) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สรุปผลการศึกษา ดังนี้

5.1.1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 78.0 อายุราชการน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.6 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62.7 และตำแหน่งเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 85.8 ตามลำดับ

5.1.2 สภาพการดำเนินงานปัจจุบันในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย แต่ละด้านพบว่า ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความปลอดภัย และด้านภูมิทัศน์ ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านความปลอดภัย ด้านอาคารสถานที่ และด้านภูมิทัศน์ ตามลำดับ

5.1.3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี วิเคราะห์โดยใช้สูตร (Modified Priority Needs Index: PNI_{modified}) ผลการวิจัยพบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านภูมิทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความปลอดภัย ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน และด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ตามลำดับ

การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม ประกอบด้วย 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านความปลอดภัย 3) ด้านอาคารสถานที่ 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการเรียนการสอน 6) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นย่อยรายด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1.3.1 ด้านภูมิทัศน์ พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดโดยเรียงลำดับสามอันดับแรกคือ 1) สถานศึกษาจัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2) สถานศึกษาจัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ 3) สถานศึกษาสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

5.1.3.2 ด้านความปลอดภัย พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดโดยเรียงลำดับสามอันดับแรกคือ 1) สถานศึกษามีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็น

อันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2) สถานศึกษาจัดการแบ่งเขตภายในบริเวณโรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน 3) สถานศึกษาส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟ ตามลำดับ

5.1.3.3 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดโดยเรียงลำดับสามอันดับแรก คือ 1) สถานศึกษาสนับสนุนห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2) สถานศึกษาจัดทำเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 3) สถานศึกษาจัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร ตามลำดับ

5.1.3.4 ด้านการบริหารจัดการ ความต้องการจำเป็นสูงสุดโดยเรียงลำดับสามอันดับแรก คือ 1) สถานศึกษาจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ 2) สถานศึกษาจัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร 3) ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาตามลำดับ

5.1.3.5 ด้านการเรียนการสอน ความต้องการจำเป็นสูงสุดโดยเรียงลำดับสามอันดับแรก คือ 1) สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง 2) สถานศึกษามีการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 3) สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ซ้ำ ตามลำดับ

5.1.3.6 ด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล ความต้องการจำเป็นสูงสุดโดยเรียงลำดับสามอันดับแรก คือ 1) สถานศึกษามีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2) ครูผู้สอนแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน 3) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา

5.1.4 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามความต้องการจำเป็นสูงสุดของแต่ละด้าน โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 ท่าน ผลการวิจัยพบว่า

5.1.4.1 ด้านภูมิทัศน์ จากการศึกษาประเด็นแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีดังนี้

- 1)สถานศึกษาควรจัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- 2)สถานศึกษาควรจัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ 3)สถานศึกษาสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม

1) สถานศึกษาควรจัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้แก่ (1) จัดให้มีสนามกีฬาทุกโรงเรียน เพื่อจะได้ฝึกทั้งร่างกายและจิตใจโดยให้ผู้บริหารของโรงเรียน จัดตั้งโครงการของงบประมาณ ขอรับบริจาคให้ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้ชุมชน ครู ผู้ปกครองได้รับทราบ (2) จัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นนอกเหนือจากเด็กปกติที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้ใช้ร่วมกันได้และมีความปลอดภัย และ (3) จัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นให้มีความปลอดภัยและเครื่องเล่นควรมีความหลากหลายให้เด็กได้บริหารกล้ามเนื้อแต่ละส่วน ที่สำคัญเครื่องเล่นบางชนิดจะต้องมีขึ้นบันไดเล็กๆ ให้เด็กที่มีปัญหาในการเดินสามารถก้าวขึ้นไปได้ง่ายขึ้น ขณะเดียวกันควรมีทางลาดเชื่อมต่อสำหรับเด็กที่นั่งรถเข็น นอกจากนี้ยังต้องมีเครื่องเล่นที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการมองเห็นบางส่วนและคนตาบอดโดยสมบูรณ์ ซึ่งต้องมีความปลอดภัยและให้ความเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กันด้วย

2) สถานศึกษาควรจัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ ได้แก่ (1) วางแผนระยะยาวในการจัดพื้นที่พักผ่อน มีมาตรการและให้ความสำคัญ (2) จัดให้มีที่พักผ่อนสวนหย่อม จัดตั้งโครงการให้นักเรียนนำต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับมาตกแต่งวางตามทางเดินห้องเรียน สร้างความร่มรื่น ดึงดูดนักเรียนที่รับผิดชอบนำมาและดูแลรักษา (3) พัฒนาสวนหย่อมที่มีต้นไม้สวยๆ มีสัตว์หรือตุ๊กตาจำลองมาไว้ในสถานที่ ให้มีสวน ไม้ดอกไม้ประดับหรือไม้ในวรรณคดีในโรงเรียน เป็นการวางไว้ในมุมที่เหมาะสม

3) สถานศึกษาสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม ได้แก่ (1) กำหนดแบบการก่อสร้างให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการ (2) สร้างสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม ทางลาดควรมีพื้นผิวที่ไม่ลื่น จัดต่อต้องเรียบไม่สะดุด ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง (3) จัดพื้นผิวต่างสัมผัสเพื่อให้นักเรียนพิการได้ใช้อำนวยความสะดวก สอบถามความพึงพอใจ ผู้ปกครองด้วยความพึงพอใจหรือไม่ แล้วจัดสรรงบประมาณ

5.1.4.2 ด้านความปลอดภัย จากการศึกษาประเด็นแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

มีดังนี้ 1) สถานศึกษาควรมีสัญญาไฟ สัญญากริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 2) สถานศึกษาจัดการแบ่งเขตภายในบริเวณโรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน 3) สถานศึกษาส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟมีความเชื่อตรงต่อการปฏิบัติงาน

1) สถานศึกษาควรมีสัญญาไฟ สัญญากริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้แก่ (1) จัดให้มีสัญญาไฟ สัญญากริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์ โดยภายในอาคารนอกจากจะมีลิฟท์ ทางลาด และยังจำเป็นต้องมีป้ายข้อความสัญลักษณ์ เช่น มีสัญลักษณ์ผู้พิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ สัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นป้ายควรเป็นสีน้ำเงิน ตัวหนังสือสีขาว ป้ายต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่ายติดในตำแหน่งที่เหมาะสม (2) ควรทำตามหลักสากลที่จำเป็นสำหรับผู้พิการ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผู้ปกครอง และ (3) ให้ความสำคัญ จัดงบประมาณให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาอบรม

2) สถานศึกษาจัดการแบ่งเขตภายในบริเวณโรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน ได้แก่ (1) จัดทำแผนแก้ไขในระยะยาว ซื่อที่ดินเพิ่ม สร้างอาคารใหม่ให้สูงขึ้น มีการกำหนดวางผังรับนักเรียนได้กี่คน (2) สร้างสนามกีฬาที่สามารถเล่นรวมด้วยกันได้ แยกได้แต่ไม่มุงแน่นมากนัก แต่ควรจะมีสัก 1-2 อย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่ จัดสรรงบประมาณ และ (3) ดำเนินการจัดแบ่งเขตภายในบริเวณโรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน

3) สถานศึกษาส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟ มีความเชื่อตรงต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ (1) เชิญผู้ที่มีความรู้ความชำนาญมาอบรมการใช้ถังดับเพลิง ให้นักเรียนปกติได้ช่วยเหลือนักเรียนพิการ (ควรฝึกซ้อมอย่างน้อย 1-2 ครั้งต่อปีการศึกษา) (2) มีแผนป้องกันภัยของโรงเรียน ทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษเรียนรวม (3) มีคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรดูแลด้านอาคารสถานที่ และมีการประเมินดูแล ติดตามผล

5.1.4.3 ด้านอาคารสถานที่ จากการศึกษาประเด็นแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีดังนี้ 1) สถานศึกษาสนับสนุนห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความ

ความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2) สถานศึกษาจัดทางเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 3) สถานศึกษาจัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร

1) สถานศึกษาสนับสนุนห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้แก่ (1) จัดสรรงบประมาณให้มีห้องน้ำและลิฟท์สำหรับนักเรียนที่มีความพิการ (2) จัดสร้างห้องน้ำที่มีขนาดใหญ่สำหรับคนพิการทุกประเภท ประตูควรเป็นบานเลื่อน มีราวจับจากประตูเพื่อถ่วงการเดิน ให้มีการจัดทำลิฟท์ต้องมีราวจับจากประตู มีสัญลักษณ์ต่างๆ และควรมีอักษรเบรลล์ตรงปุ่มกด (3) พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคาร เช่น ห้องน้ำและลิฟท์เพื่ออำนวยความสะดวกให้ได้เกณฑ์มาตรฐานและคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นสำคัญ

2) สถานศึกษาจัดทางเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้แก่ (1) กำหนดแบบการก่อสร้างมีแบบอย่างไร มีนโยบายมาจากระดับประเทศมีการกำหนดมาจากกระทรวงศึกษาธิการ (2) สร้างทางเชื่อมอาคารเพื่อเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จะได้เดินทางสะดวก สร้างทางลาดระดับพื้นทางเดินภายนอกอาคาร ทางลาดควรมีพื้นผิวที่ไม่ลื่น จัดต่อต้องเรียบไม่สะดุด ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง และ (3) จัดให้มีทางลาดชันล่างเพื่อให้นักเรียนพิการได้ใช้อำนวยความสะดวก ทางข้ามควรมีในโรงเรียนขนาดใหญ่

3) สถานศึกษาจัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร ได้แก่ (1) จัดสรรงบประมาณ มีการควบคุมให้ใช้ได้อย่างปลอดภัย ไม่ละเลยหรือส่อไปในทางที่จะเกิดอันตราย จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแลอาคารมีการแก้ไขปรับปรุง (2) จัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร จัดเจ้าหน้าที่ดูแลเรื่อง การจัดทำแผนควบคุมตรวจสอบอาคาร ควรมีการตรวจสอบโต๊ะ เก้าอี้ อาคารเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และ (3) ศึกษาจากประวัติตัวตึก สภาพปูน-เหล็ก (ประตู-หน้าต่าง) ให้ครูประจำชั้นดูแล มีการควบคุมดูแลให้พร้อมใช้สม่ำเสมอ

5.1.4.4 ด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาประเด็นแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีดังนี้ 1) สถานศึกษาจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ 2) สถานศึกษาจัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนาศักยภาพตนเอง 3) การรับมอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

1) สถานศึกษาจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ ได้แก่ (1) ทำความเข้าใจกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนในการตัดสินใจ

แสดงความคิดเห็น กำหนดวิธีการ จัดกิจกรรมให้กับผู้ปกครองให้มีส่วนร่วม เช่น มีการประชุมผู้ปกครอง (2) สร้างความตระหนักให้สร้างทีมงานที่เข้มแข็งและมองไปในทิศทางเดียวกัน และ (3) มีการกระจายงาน ให้กับบุคลากรต่างๆ ให้มีอำนาจในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมขยายมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานนั้นๆ โดยเริ่ม จากส่วนเล็กๆ ไปสู่ส่วนใหญ่ๆ

2) สถานศึกษาจัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของ บุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนาศักยภาพตนเอง ได้แก่ (1) จัดเวลาสำหรับการประชุมแบ่งเวลา ให้ครูได้มีการพบปะพูดคุยเพื่อทำให้เกิดนวัตกรรม (2) มีระบบนิเทศภายในเรื่องการแลกเปลี่ยนการ เรียนรู้ของครูผู้สอน จัดให้มีการอบรม มีการพูดคุยกับผู้บริหารและมอบนโยบายให้ไปนิเทศติดตาม ครูผู้สอน และ (3) มีการวางแผนการจัดทำ IEP การทำแผน IIP มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานด้าน ต่างๆ

3) การมอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ได้แก่ (1) จัดโซนให้มีการประกวดในเรื่องของสิ่งแวดล้อมให้มีความสำคัญ มีการให้รางวัล ความดีความชอบ มีการ พิจารณาในเรื่องความดีความชอบให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ (2) มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง แบ่งความรับผิดชอบ มีระบบติดตามและการประเมินผล และ (3) จัดให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานตาม ความถนัดตามศักยภาพของบุคลากรนั้นๆ

5.1.4.5 ด้านการเรียนการสอน จากการศึกษาประเด็นแนวทางการพัฒนาการจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีดังนี้ 1) สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง 2) สถานศึกษามีการจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 3) สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และ 4) สถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ซ้ำ

1) สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง ได้แก่ (1) จัดหาสื่อเหล่านี้ ให้ครบทุกคนที่มีความพิการ ไม่ควรจะมีการหยิบยืม ตอนเรียนก็ควรมีสื่อหนึ่งอย่างต่อนักเรียนหนึ่งคน (2) มีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลว่านักเรียนเป็นอย่างไรแล้วมาจับว่านักเรียนสนใจอะไร มีการพัฒนาเป็น แบบขั้นตอน และ (3) สํารวจสื่อการเรียนการสอนแต่ละชั้นเรียน ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการ สื่อการเรียนการสอน จัดสรรให้มีงบประมาณด้านการทำสื่อการเรียนการสอน จัดทำแผน IEP เพื่อจะได้จัด สื่อการเรียนให้ตรงความต้องการจำเป็นสำหรับเด็กพิเศษ

2) สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้แก่ (1) จัดกิจกรรมที่สนองความต้องการการเรียนรู้ในการทำงาน ส่งเสริมแนะแนวให้อยู่ในสถานการณ์จริงๆ สอดแทรกจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองให้การสนับสนุน (2) ทำการประเมินความสามารถของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ประชุมร่วมกันกับผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตร จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP มีการคัดกรองเด็ก และ (3) จัดซื้อสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนพิเศษเรียนร่วม เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพยนตร์จากคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนพิเศษเรียนรวม

3) สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ได้แก่ (1) ส่งเสริมบรรยากาศให้เพื่อนช่วยเพื่อน จัดกิจกรรมจับคู่ สร้างความตระหนักให้ทุกคนได้ช่วยเหลือกัน (2) สร้างมาตรฐานกลาง คู่มือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความเหมาะสมของแต่ละบุคคล และ (3) ศึกษาแนวคิดในการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมและนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียน

4) สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า ได้แก่ (1) จัดทำหลักสูตรพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีการเรียนรู้ช้ามาเป็นพิเศษ จัดตั้งโครงการต่างๆ (2) มอบนโยบายของผู้บริหารให้กับครูผู้สอนที่รับผิดชอบและมีระบบติดตามผล มีการให้รางวัลสำหรับผู้รับผิดชอบ และ (3) ส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เนื่องจากมีการเรียนรู้ช้ากว่านักเรียนปกติ ครูต้องเข้าใจใส่ใจเป็นเพื่อนที่ดี มีน้ำใจต่อผู้เรียน มีหัวใจต่อการพัฒนาผู้เรียน

5.1.4.6 ด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล จากการศึกษาประเด็นแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีดังนี้ 1) สถานศึกษามีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 2) ครูผู้สอนในสถานศึกษาแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และ 3) สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา

1) จัดให้มีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้แก่ (1) จัดอบรมครูและบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีการประเมินการเรียนการสอนของครูผู้สอน จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการเรียนการสอน

ของผู้สอน (2) เปิดใจรับสภาพนักเรียนกลุ่มนี้ มีใจรับเด็กกลุ่มนี้ การทำงานกับเด็กกลุ่มนี้คือ การทำด้วยใจจริงๆ และ (3) ให้ความร่วมมือกับสถาบันต่างๆ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการสอนนักเรียนที่มีความต้องการและความจำเป็นพิเศษ โดยส่งครูเข้ารับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอน การดูแลเด็กพิเศษ การคัดกรองและรายงานผลต่างๆ เกี่ยวกับเด็กพิเศษเรียนรวม ในสถานศึกษา ทางโรงเรียนมีพี่เลี้ยงเด็กพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษาซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาจัดสรรอัตราให้มายังโรงเรียน

2) ครูผู้สอนในสถานศึกษาแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ (1) จัดให้ครูมีความรู้ทักษะและแสดงบทบาทให้ความรู้แก่ครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียน (2) สอบถามความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม เปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองได้ประเมินการสอนของครูผู้สอน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และ (3) ครูผู้สอนเด็กพิเศษเรียนรวมแต่ละชั้นเรียนมีการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษา โดยครูผู้ดูแลเด็กพิเศษที่มีความรู้ได้มาให้ความรู้และความเข้าใจในการเรียนการสอนและแนะนำวิชาการสอน การทำแผนการสอนนักเรียนที่เป็นเด็กนักเรียนพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษา ทั้งวิธีการคัดกรอง วิธีการสอน การทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ IEP ในการสอนนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษเรียนรวม

3) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา ได้แก่ (1) จัดเวทีการแข่งขัน มีงานศิลปะหัตถกรรมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (2) จัดให้มีดนตรี โดยการจัดให้นักเรียนเข้าชุมนุมและกลุ่มที่สนใจในช่วงโมฆเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ด้านศิลปะมีการจัดเข้ากลุ่มที่สนใจด้านศิลปะ ด้านการวาดภาพสำหรับเด็กพิเศษเรียนรวมในสถานศึกษาในช่วงโมฆเวลาเพิ่มเวลารู้ และ (3) ฝึกนักเรียนให้มีความสามารถพิเศษให้ตนเองอย่างน้อย 1 อย่างให้มีความรู้ ทางโรงเรียนต้องมีข้อมูลนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษา เรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

5.2.1 ด้านภูมิทัศน์

จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีความต้องการจำเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านภูมิทัศน์ ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษามีสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไม่เพียงพอ เพื่อจะได้ฝึกทั้งร่างกายและจิตใจ จัดตั้งโครงการของงบประมาณขอรับบริจาค สร้างความตระหนักให้ชุมชน ครู ผู้ปกครองได้รับทราบ จัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่น นอกเหนือจากเด็กปกติที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้ใช้ร่วมกันได้ และมีความปลอดภัย นอกจากนี้การจัดเครื่องเล่นที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการมองเห็นบางส่วนและคนตาบอด โดยสมบูรณ์ ซึ่งต้องมีความปลอดภัยและให้ความเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมเพียงพอ มีการวางแผนระยะยาวในการจัดพื้นที่พักผ่อน มีมาตรการและการดูแลรักษา จัดที่พักผ่อนสวนหย่อมให้เพียงพอ การจัดตั้งโครงการให้นักเรียนนำต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับมาตกแต่งวางตามทางเดินห้องเรียนสร้างความร่มรื่น ดึงดูดนักเรียนที่รับผิดชอบนำมาและดูแลรักษา พัฒนาสวนหย่อมที่มีต้นไม้สวยๆ มีสัตว์หรือตุ๊กตาจำลองมาไว้ในสถานที่ ให้มีสวน ไม้ดอกไม้ประดับหรือไม้ในวรรณคดีในโรงเรียนเป็นการวางไว้ในมุมที่เหมาะสม และสถานศึกษาสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม การกำหนดนโยบายมาจากกระทรวงศึกษาธิการ สร้างสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม ทางลาดควรมีพื้นผิวที่ไม่ลื่นและต้องเรียบไม่สะดุด มีราวจับทั้งสองข้าง มีพื้นผิวต่างสัมผัสเพื่อให้นักเรียนพิการได้ ใช้อำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับ ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ควรเป็นสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย รองลงมาคือ สถานศึกษาควรจัดบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมให้เพียงพอและสถานศึกษาสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานการณ์ปัจจุบันสิ่งอำนวยความสะดวกที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนและตามประเภทความพิการ มีจำนวนไม่เพียงพอต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม เช่น อาคารเรียน บริเวณสถานศึกษายังไม่เอื้อต่อนักเรียนพิการ บางโรงเรียนยังไม่มีทางลาด ราวจับบันได พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นอย่างเหมาะสม ไม่มีราวจับ มีทางลาดไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน สถานที่

กับแคบไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2558)

5.2.2 ด้านความปลอดภัย

จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีความต้องการจำเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านความปลอดภัย ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษามีการจัดสัญญาไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความ สัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ไม่เพียงพอ ดังนั้น สถานศึกษาจัดให้มีสัญญาไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์โดยภายในอาคารนอกจากจะมีลิฟท์ ทางลาด และยังจำเป็นต้องมีป้ายข้อความสัญลักษณ์ เช่น มีสัญลักษณ์ผู้พิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ สัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นป้ายควรเป็นสีน้ำเงิน ตัวหนังสือสีขาว ป้ายต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่ายติดในตำแหน่งที่เหมาะสมเพราะผู้พิการอาจจะบกร่องในการสื่อสาร และเมื่อสื่อสารไม่ชัดเจนอาจเป็นอุปสรรคในเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตบางครั้งอาจถึงแก่ชีวิตได้ ซึ่งควรทำตามหลักสากลที่จำเป็นสำหรับผู้พิการ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดสรรงบประมาณ ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นอกจากนี้สถานศึกษาจัดการแบ่งเขต ภายในบริเวณโรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน มีการจัดทำแผนแก้ไขในระยะยาว อาจซื้อที่ดินเพิ่ม สร้างอาคารใหม่ให้สูงขึ้น มีการกำหนดวางผังรับนักเรียนได้ก็คน จัดสรรงบประมาณ ดำเนินการจัดแบ่งเขตภายในบริเวณ โรงเรียนบริเวณสนามกีฬาให้แยกออกจากกันชัดเจน และ สถานศึกษาส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟ ควรเชิญผู้ที่มีความรู้ความชำนาญมาอบรมการใช้ ถังดับเพลิง ให้นักเรียนปกติได้ช่วยเหลือนักเรียนพิการ (ควรฝึกซ้อมอย่างน้อย 1-2 ครั้งต่อปีการศึกษา) จัดให้มีแผนป้องกันภัยของโรงเรียน ทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษเรียนรวม มีคำสั่งแต่งตั้งให้ บุคลากรดูแล ด้านอาคารสถานที่และมีการประเมินดูแล ติดตามผล ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดว่า สภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา จะต้องมีมาตรการในการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัย การให้ความรู้การรักษาความปลอดภัย การจัดทำมาตรการรักษาความปลอดภัย การจัดทำมาตรการป้องกันอันตราย รองลงมาคือ สถานศึกษา จัดการแบ่งเขตภายในบริเวณโรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออกจากกันชัดเจน และสถานศึกษาควร ส่งเสริมการให้ความรู้เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟ ซึ่งสอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ จรรย์ยานนท์ (2546, น.75-76) ได้กล่าวไว้ว่า

การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาจะต้องมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย ขจัดสิ่งที่เป็นภัยแก่นักเรียนทุกคน มีการป้องกันภัยจากการจราจร มีการป้องกันเพลิงไหม้ เพื่อจะทำให้เกิดความปลอดภัยแก่นักเรียนทุกคน

5.2.3 ด้านอาคารสถานที่

จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีความต้องการจำเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านอาคารสถานที่ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ด้านอาคารสถานที่ในโรงเรียนส่วนใหญ่ในจังหวัดปทุมธานีไม่มีการกำหนดแผนพัฒนาอาคารสถานที่ให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะแผนการก่อสร้างอาคารเรียน ห้องน้ำคนพิการ ลิฟท์และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอต่อความต้องการและความเหมาะสมของจำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ซึ่งสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้น้อย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรปภา โพธิ์สุ (2556) พบว่า ควรมีห้องน้ำสำหรับคนพิการที่มีเพียงพอ ความสะอาด เหมาะสมและปลอดภัย ซึ่งจะได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นอกจากนี้สถานศึกษาจัดทำเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ ปาไพโร (2552) พบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารบริเวณทางลาด ทางเชื่อมอาคาร ทางเดิน ควรจัดให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสะดวกและมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นกล่าวโดยสรุป สถานศึกษาควรสนับสนุนห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สรุปได้ว่า จัดสรรงบประมาณให้มีห้องน้ำและลิฟท์สำหรับนักเรียนที่มีความพิการเพราะเป็นสิ่งจำเป็น ส่วนลิฟท์อาจขอให้ความพร้อมก่อนซึ่งทางโรงเรียนอาจแก้ไขปัญหาลดห้องให้เรียนชั้นล่าง รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดทำเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ การจัดให้มีทางเชื่อมอาคาร สร้างทางลาดระดับพื้นทางเดินภายนอกอาคาร ทางลาดควรมีพื้นผิวที่ไม่ลื่น มีราวจับทั้งสองข้าง จัดทางลาดชั้นล่างเพื่อให้นักเรียนพิการได้ใช้อำนวยความสะดวก ทางข้ามถนนควรมีในโรงเรียนใหญ่ๆ นอกจากนี้สถานศึกษาจัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคารและสถานศึกษาแสดงแผนภูมิภายในอาคาร ที่ตั้งแผนภูมิที่สะดวกต่อการพบเห็น สรุปได้ว่า จัดให้มีแผนการควบคุม จัดสรรงบประมาณ มีการควบคุมให้ใช้ได้อย่างปลอดภัย ไม่ละเลยหรือส่อไปในทางที่จะเกิดอันตราย จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแลอาคาร มีการแก้ไขปรับปรุง จัดทำแผนการควบคุมตรวจสอบอาคาร จัดเจ้าหน้าที่ดูแลเรื่อง การจัดทำแผนควบคุมตรวจสอบอาคาร มีการตรวจสอบโต๊ะ เก้าอี้ อาคารเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ดูประวัติตัวตึก สถาปนุ-เหล็ก (ประตู-หน้าต่าง) ให้ครูประจำชั้นดูแล มีการควบคุมดูแลให้พร้อมใช้
สม่ำเสมอ

5.2.4 ด้านการบริหารจัดการ

จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีความต้องการจำเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้าน
การบริหารจัดการ ทั้งนี้เนื่องมาจาก สถานศึกษาจัดกิจกรรมการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มี
ส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ เนื่องจากด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนส่วนใหญ่ในจังหวัด
ปทุมธานีสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรปภา โพธิ์สุ (2556) พบว่า งานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของ
บุคลากร บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ ทั้งบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ครู ผู้ปกครอง
และชุมชน จะทำให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สถานศึกษาควรมีการ
ส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจน้อย และมีงบประมาณจาก
ภายใน ภายนอกไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้พัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้
สอดคล้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งปัจจุบันยังไม่เพียงพอต่อ
ความต้องการของนักเรียนแต่ละประเภท (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2,
2558) กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารควรทำความเข้าใจกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดง
ความคิดเห็น กำหนดวิธีการ จัดกิจกรรมให้กับผู้ปกครองให้มีส่วนร่วม เช่น มีการประชุมผู้ปกครอง สร้าง
ความตระหนักให้ทีมงานและมองไปในทิศทางเดียวกัน มีการกระจายงานให้กับบุคลากรต่างๆ ให้มีอำนาจ
ในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมและมีส่วนเกี่ยวข้องในงานนั้นๆ โดยเริ่มจากส่วนเล็กๆ ไปสู่ส่วนใหญ่ๆ
รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เช่น
การวางแผนร่วมกันพัฒนาศักยภาพตนเอง การจัดเวลาสำหรับการประชุมแบ่งเวลาให้ครูได้มีการ
พบปะพูดคุยเพื่อทำให้เกิดนวัตกรรม มีระบบนิเทศภายใน เรื่อง การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ของ
ครูผู้สอน จัดให้มีการอบรม มีการพูดคุยกับผู้บริหารและมอบนโยบายให้ไปนิเทศติดตามครูผู้สอน
และมีการวางแผนการจัดทำ IEP การทำแผน IIP มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานด้านต่างๆ และ
ครูผู้สอนพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ควรจัดโซน
ให้มีการประกวดในเรื่องของสิ่งแวดล้อมให้มีความสำคัญ มีการให้รางวัลความดีความชอบ มีการพิจารณา
ในเรื่องความดีความชอบให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งแบ่งความ
รับผิดชอบ มีระบบติดตามและการประเมินผลและจัดให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานตามความถนัดตาม
ศักยภาพของบุคลากรนั้นๆ

5.2.5 ด้านการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีความต้องการจำเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้านการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และยังไม่เกิดประโยชน์กับเด็กที่แท้จริง ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนอื่นๆ มาจากงบประมาณยังไม่เพียงพอในโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2, 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรปภา โปธิ์สุ (2556) พบว่า การจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนตามแต่ละบุคคล เพื่อเน้นกระบวนการคิดและมุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน พัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน นอกจากนี้สถานศึกษาควรมีการจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และสถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ซ้ำสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรปภา โปธิ์สุ (2556) พบว่า การจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนตามแต่ละบุคคล เพื่อเน้นกระบวนการคิดและมุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน พัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน นอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไข การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและมีทักษะความรู้ตามความถนัดมากยิ่งขึ้น กล่าวโดยสรุป สถานศึกษาจัดให้มีสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง พบว่า ต้องการแนวทางจัดหาสื่อเหล่านี้ให้ครบทุกคนที่มีความพิการ ไม่ควรจะมีการหยิบยืม ตอนเรียนก็ควรมีสื่อหนึ่งอย่างต่อนักเรียนหนึ่งคน ต้องมีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลว่านักเรียนเป็นอย่างไรแล้วมาจับว่านักเรียนสนใจอะไร มีการพัฒนาเป็นแบบขั้นตอนและสำรวจสื่อการเรียนการสอนแต่ละชั้นเรียน ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสื่อการเรียนการสอน จัดสรรงบประมาณด้านการทำสื่อการเรียนการสอน จัดทำแผน IEP เพื่อจะได้จัดสื่อการเรียนให้ตรงความต้องการจำเป็น รองลงมา คือ สถานศึกษาควรจัดให้มีการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่สนองความต้องการของนักเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ในการทำงาน แนะนำให้อยู่ในสถานการณ์จริงๆ สอดแทรกกิจกรรม มีการ

ประชุมผู้ปกครอง ให้การสนับสนุน ทำการประเมินความสามารถของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีการประชุมร่วมกันกับผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตร จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP มีการคัดกรองเด็ก จัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพยนตร์จากคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า การจัดทำหลักสูตรพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีการเรียนรู้ช้าโดยการจัดตั้งโครงการต่างๆ มอบนโยบายของผู้บริหาร ให้กับครูผู้สอนที่รับผิดชอบและมีระบบติดตามผล มีการให้รางวัลสำหรับผู้รับผิดชอบ ส่งเสริมให้มีการสอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เนื่องจากมีการเรียนรู้ช้ากว่านักเรียนปกติ ครูต้องเข้าใจใส่ใจเป็นเพื่อนที่ดี มีน้ำใจต่อผู้เรียน มีหัวใจต่อการพัฒนาผู้เรียน

5.2.6 ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีความต้องการจำเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล สภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในจังหวัดปทุมธานียังคงมีปัญหาในเรื่องการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การคัดกรองนักเรียนยังมีความคลาดเคลื่อน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัย สมศักดิ์ ป่าไพร (2552) พบว่า สถานศึกษาควรมีโครงการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการเรียนการสอน รวมถึงเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ ครูผู้สอนในสถานศึกษาแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัย วิภา ร่วมโพธิ์ (2553) พบว่า ครูที่มีลักษณะเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น จะทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เกิดความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญและเรียนด้วยความสบายใจ กล่าวโดยสรุปสถานศึกษาควรมีการอบรมพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ควรจัดให้มีการอบรมครูและบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีการประเมินการเรียนการสอนของครูผู้สอน จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการเรียนการสอน

สอนของครูผู้สอน ขอความร่วมมือกับสถาบันต่างๆ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยส่งครูเข้ารับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอน การคัดกรองและรายงานผลต่างๆ ครูผู้สอนแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน สรุปแนวทางการพัฒนาได้ว่า สอบถามความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม เปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองได้ประเมินการสอนของครูผู้สอน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ครูผู้สอนแต่ละชั้นเรียนมีการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนพิเศษเรียนร่วมในสถานศึกษา มีการแนะนำวิธีการสอน วิธีการคัดกรอง การทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ IEP ในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ลำดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา สรุปได้ว่า จัดเวทีการแข่งขัน มีงานศิลปหัตถกรรมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จัดให้มีดนตรี โดยการจัดให้นักเรียนเข้าชมรมและกลุ่มที่สนใจในช่วงโมงลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ด้านศิลปะมีการจัดเข้ากลุ่มที่สนใจ ด้านศิลปะส่งเสริมการวาดภาพสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมในสถานศึกษาในช่วงโมงลดเวลาเพิ่มเวลารู้และฝึกนักเรียนให้มีความสามารถพิเศษอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง ให้มีความรู้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

5.3.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เรียงลำดับ ดังนี้ 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านความปลอดภัย 3) ด้านอาคารสถานที่ 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการเรียนการสอน และ 6) ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมสถานศึกษาให้มีการจัดสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในด้านภูมิทัศน์

5.3.1.2 ผลจากการวิเคราะห์แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านภูมิทัศน์ มีความต้องการจำเป็น

มากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ควรมีสนามกีฬาทุกสถานศึกษาเพื่อจะได้ฝึกทั้งร่างกายและจิตใจ จัดตั้งโครงการของบประมาณ ขอรับบริจาค สร้างความตระหนักให้ชุมชน ครู ผู้ปกครองได้รับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายหรือกลยุทธ์ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวง
ศึกษาธิการ.
- _____. [ม.ป.ป.]. ในเอกสารประกอบตามหลักสูตรการฝึกอบรมครูและผู้บริหารในการจัดการ
ศึกษานอกโรงเรียนสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น. กรุงเทพฯ: สถาบัน
ส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน.
- คู่มือฝึกพูดเด็กออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง. [ม.ป.ป.]. กรุงเทพฯ: คุรุสภา ลาดพร้าว.
- จنگล เทิดประสิทธิ. (2543). ความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียน
เทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค.). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
ชาญวิทย์ พรนภดล. (2552). การพัฒนาแบบคัดกรองโรคสมาธิสั้นในเด็ก และวัยรุ่นไทย อายุระหว่าง
3-18 ปี. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เชิดชู กาพวงศ์. (2545). ปัญหาคุณภาพห้องเรียนโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารวิชาการ, 5(8), 55-56..
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2540). ชุดการสอนทางไกล ในเอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนสร
หน่วยที่ 5 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดารณี สักดิ์ศิริผล.(2548). เทคโนโลยีสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: ไร่ไทยเพรส.
- คูลีดา ดีบุกก่า.(2556).อิทธิพลของลักษณะเป้าหมายขอบิดามารดาที่มีต่อพฤติกรรมและความรู้สึก
อยากเรียนและผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีลักษณะเป้าหมาย
ส่วนตนของนักเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย).
- เดือนฉาย แสงรัตนายนต์. (2545). แนวการพัฒนาหลักสูตรพิเศษสำหรับเด็กร่างกายพิการเนื่องจาก
สมองและสติปัญญาในระดับอายุ 0 – 7 ปี (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ทรศนีย์ วรหาคำ. (2554). การศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน
วัดจันทรประดิษฐ์ สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชัยสุตา อุดมศิลป์. (2555). การขับเคลื่อนนโยบายการจัดการเรียนรวมปี 2555. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34.
- นงลักษณ์ มีจรูญสม. (2546). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- นรา สมประสงค์. (2546). การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา. ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา หน่วยที่ 9 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เนาวรัตน์ พ่วงคง. (2551). การประเมินความต้องการจำเป็นสมบรูณ์ของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนออทิสติก กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจา ชลธาร์นนท์. (2544). การพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กพิเศษอย่างแท้จริง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปฎิคม พงษ์ประเสริฐ. (2550). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ผดุง อารยะวิญญู. (2539). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: แวนแก้ว.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ ดิเรก ศรีสุโข. (2551). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริยุภา พูลสุวรรณ. (2545). การติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ (พิมพ์ครั้งที่ 1) (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา นอกโรงเรียน.
- ศรียา นิยมธรรม. (2546). แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย. (2529). การศึกษาสถานภาพปัจจุบันของการฝึกหัดครู
การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พรรณ เมพสุเมธานนท์. (2555). การศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- พรพจน์ พจน์พัฒนาพล. (2542). การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนวัดเทพนิมิต สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัย
บูรพา).
- ภูวนัย สุวรรณธรา. (2555). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ).
- มงคล ประเสริฐสังข์. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่อง แสง วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงเรียนวัดเวฬุราชิม.
- มารีสา ธรรมะ. (2538). ความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขต
สารสนเทศสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ราตรี ลกะวงศ์. (2549). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนอรัญประเทศ
จังหวัดสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- เลิศศักดิ์ คำปลิว. (2549). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม).
- วาสนา เลิศศิลป์. (2550). ศตวรรษใหม่แห่งการจัดการแบบเรียนรวม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- วิชาญ สุวรรณวงษ์. (2549). การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ ตามการรับรู้ของครู.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- วิจิต เทพประสิทธิ์. (2549). กายศาสตร์กับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในห้องเรียนคอมพิวเตอร์
(บทความงานวิจัย). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วรปภา โพธิ์สุ. (2556). การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางกระดี่ สังกัดเทศบาลตำบลบางกระดี่ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, วิทยาลัยทองสุข).
- วิภา ร่วมโพธิ์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียน กับมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้เรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- วสันต์ ปัญญา. (2544). ความพึงพอใจต่อนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ ศึกษาจังหวัดกระบี่. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- สมนึก สุรกุล. (2549). การศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- สมศักดิ์ ป่าไพร. (2552). แนวทางการดำเนินงานและการนิเทศบริหารการเรียนร่วม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- สิริวรรณ ศรีพล. (2537). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียนสำหรับครูสังคมศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- _____. (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- _____. (2551). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- _____. (2553). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2555). แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบการเรียนรวม. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2555). มาตรฐานการเรียนร่วม การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. สืบค้นจาก <http://special.obec.go.th>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุกฤษฎี อัญบุตร.(2555).การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนหลักขั้นต้น
ของกองทัพอากาศ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์).
- สุจินตรา ผริตะโกมล. (2548). การจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- สุชา จันทร์อม. (2536). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุปรีชา หิรัญโร. (2554). สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน กรุงเทพมหานคร.
- สุพรรณ ภูบุญเพิ่ม.(2543). ในเอกสารนิตศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการ
พิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ. กาศิณัฐ: ประสานการพิมพ์.
- สุพล หงษาชาติ. (2546). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการศึกษาพิเศษใน
โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์).
- สุวพิชชา ประสิทธิ์ชัยกิจ. (2555). การศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี ลาโรจน์. (2546). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตราชเทวี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- เอกราช ลือชา. (2551). การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนแก่นนาในจังหวัดเชียงราย.
อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2545). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- อมรพงศ์ พันธุ์โกชน. (2556). การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่ม
ล้าภู - บางนาค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1. นราธิวาส:
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.
- Boehm, J., L. (2008). **Does Happiness Promote Career Success.** Available form
<http://www.eric.ed.gov>. (2012 August 20).
- Brown, Lou. (2007). **Inclusive-philosophy of Inclusive Education.** [n.p.].

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Gerloff, E., A. (1985). **Organizational Theory and Design : A Strategic Approach for Management**. NY: McGraw-Hill.
- Glickman, D. and Others. (2001). **Supervision and Instructional Leadership a developmental approach** (5th edition.). USA: Allyn and bacon.
- Hosie, P. (2009). **Does the “happy-productive worker” thesis apply to managers**. Emerald Group. [n.p.].
- Kijai. (1987). **School Effectiveness Characteristics and School Incentive Reward**. Dissertation Abstracts International, 48 (4), 329-A.
- Kreitner, R. (1995). **Management**. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Person. (1993). **The social system**. Glencoe, Ill: Free Press.
- Peterson. (2007). **Whole Schooling Research Project**. Retrieved from : www.coe.wayne.edu/Wholeschooling/WS/WSPress/
- Riedel. (1991). **“An Investigation and Analysis of Educator Perceptions of Mainstreaming Mildly Handicapped Students in Grade 5-9 in Randomly Selected Urban and Rural School Divisions in Virginia Public Schools,”** Dissertation Abstracts International.
- Sally Kendall. (2007). **“Bridging the Gap: A synthesis of research into the supply and the demand of built environment education in schools”**. Engaging Places research summary. [n.p.].
- Stamp & Dorothy. (1981). **appropriate technological education to develop the quality of life and the environment**. [n.p.].
- Steve Higgins. (2005). **The Impact of School Environments: A literature review**. [n.p.].
- Toro, et al. (1990). **Relationship between the lability of sediment-bound metals (Cd, Cu, Zn) and their bioaccumulation in benthic invertebrates**. [n.p.].
- Wilson, B. (2007). **Inclusion – philosophy of Inclusion**. Retrieved from :

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผศ.ดร.ปริญญา มีสุข
อาจารย์ประจำสาขาเทคนิคศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ดร.ภารุจีร์ เจริญเผ่า
อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. อาจารย์สุกัญญา บุญศรี
อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. ดร.จตุรงค์ อินทรรุ่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 9
5. ดร.มาลี สืบกระแสด
ศึกษานิเทศก์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา โทร. 025493209
ที่ ศธ 0578.02 /2985 วันที่ 20 ธันวาคม 2559
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ภารุจีร์ เจริญเผ่า

เนื่องด้วย นางสาวประวีณา โภควณิช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยมี ดร.ต้องลักษณะ บุญธรรม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้แก่ นางสาวประวีณา โภควณิช เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร.นพดล พรามณี)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา โทร. 025493209

ที่ ศธ 0578.02 /2985

วันที่ 20 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ปริญญา มีสุข

เนื่องด้วย นางสาวประวีณา โภควณิช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยมี ดร.ต้องลักษณ์ บุญธรรม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้แก่ นางสาวประวีณา โภควณิช เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร.นพดล พรามณี)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา โทร. 025493209

ที่ ศธ 0578.02 /2985

วันที่ 20 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สุกัญญา บุญศรี

เนื่องด้วย นางสาวประวีณา โภควณิช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยมี ดร.ต้องลักษณ์ บุญธรรม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้แก่นางสาวประวีณา โภควณิช เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร.นพดล พรามณี)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ที่ ศธ 0578.02 / 0934

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12110

20 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.จตุรงค์ อินทร์รุ่ง

เนื่องด้วย นางสาวประวีณา โภควณิช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยมี ดร.ต้องลักษณ์ บุญธรรม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้แก่ นางสาวประวีณา โภควณิช เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นพดล พรามณี)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 5493209

โทรสาร 02 5493209

ที่ ศธ 0578.02 / 0934

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12110

20 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.มาลี สิบกระแส

เนื่องด้วย นางสาวประวีณา โภควณิช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรู้รวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยมี ดร.ต้องลักษณะ บุญธรรม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้แก่ นางสาวประวีณา โภควณิช เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นพดล พรามณี)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 5493209

โทรสาร 02 5493209

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม
ระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัย

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัย (ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน)

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นางสาวประวีณา โภควณิช นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาต่อไป โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนปัจจุบัน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวมเป็นแบบสอบถามตอบสนองคู่ (Duel-response format) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 57 ข้อ

ดังนั้น ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเป็นความลับและนำข้อมูลที่ได้ออกไปวิเคราะห์ซึ่งจะไม่เกิดผลกระทบต่อการทำงานของท่าน และโปรดส่งแบบสอบถามคืนผู้ประสานงานโรงเรียนของท่านภายในระยะเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อผู้วิจัยจะได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามและทำการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลต่อไป ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวประวีณา โภควณิช

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถาม โปรดเติมเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ
 ชาย หญิง
2. อายุราชการ (6 เดือนขึ้นไปนับเป็น 1 ปี)
 น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี มากกว่า 10 ปี
3. ระดับการศึกษา
 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ตำแหน่งปัจจุบัน
 ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา)
 ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 สภาพความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำชี้แจง แบบสอบถาม ท่านคิดว่าการปฏิบัติหรือพฤติกรรมในด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสภาพที่เป็นอยู่จริงในระดับใด และสภาพที่ควรจะเป็นในระดับใด โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องรายการที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน		สภาพที่ เป็นอยู่จริง					สภาพที่ ควรจะเป็น			
ข้อที่	ด้านภูมิทัศน์	5	4	3	2	1	5	4	3	2
1	สถานศึกษาของท่านจัดบริเวณที่พักผ่อน สวนหย่อมเพียงพอ									
2	สถานศึกษาของท่านจัดสนามกีฬา สนาม เด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ									
3	สถานศึกษาของท่านจัดทางระบายน้ำที่ ถูกสุขลักษณะ ไม่มีพื้นที่น้ำขังที่ก่อให้เกิด เกิดการแพร่พันธุ์ของยุงลาย ท่อระบายน้ำ ควรมีฝาปิด									
4	สถานศึกษาของท่านกำหนดและวางแผน เขตการสัญจรที่สะดวกต่อการใช้สอย									
5	สถานศึกษาของท่านสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น อย่างเหมาะสม									
6	สถานศึกษาของท่านจัดพื้นที่สำหรับจัด กิจกรรมนันทนาการและสิ่งแวดล้อมที่ เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ									
7	สถานศึกษาของท่านจัดตกแต่งบริเวณ สถานที่ต่างๆให้ดูสวยงาม									
8	สถานศึกษาของท่านจัดทำรั้วกันที่เป็น สัดส่วน ซึ่งเป็นรั้วโปร่งที่ให้ความรู้สึก ปลอดโปร่งแก่จิตใจ									

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน		สภาพที่ เป็นอยู่จริง					สภาพที่ ควรจะเป็น			
ข้อที่	ด้านภูมิทัศน์	5	4	3	2	1	5	4	3	2
9	สถานศึกษาของท่านจัดหาที่ทิ้งขยะมูลฝอย ให้เพียงพอมีการจัดถังขยะแยกขยะชนิด ต่างๆ									
10	สถานศึกษาของท่านสนับสนุนห้องน้ำ สำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ									
	ด้านอาคารสถานที่									
11	สถานศึกษาของท่านจัดทำแผนภูมิแสดง บริเวณสถานศึกษาและผังแสดงรายละเอียด ของอาคารเรียน									
12	สถานศึกษาของท่านจัดอาคาร ห้องเรียนและ ห้องปฏิบัติการเพียงพอตามลักษณะการใช้ งานที่เหมาะสม									
13	สถานศึกษาของท่านจัดทางเชื่อมอาคาร ทาง ลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ									
14	ภายในสถานศึกษาของท่านจัดทำประตู บันได ทางเดินที่เหมาะสมแก่นักเรียน									
15	สถานศึกษาของท่านแสดงแผนภูมิภายใน อาคาร ที่ตั้ง แผนภูมิที่สะดวกต่อการพบเห็น									
16	สถานศึกษาของท่านจัดทำแผนการควบคุม ตรวจสอบอาคาร									
17	สถานศึกษาของท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบ และผู้ดูแลด้านอาคารสถานที่									

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน		สภาพที่ เป็นอยู่จริง					สภาพที่ ควรจะเป็น			
ข้อที่	ด้านอาคารสถานที่	5	4	3	2	1	5	4	3	2
18	สถานศึกษาของท่านตรวจสอบมาตรฐาน อาคาร ตรวจสอบการใช้อาคาร การใช้ ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ									
19	สถานศึกษาของท่านจัดการซ่อมแซม อาคารเรียนอาคารสถานที่ให้ใช้งานได้ เป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ									
	ด้านความปลอดภัย									
20	สถานศึกษาของท่านจัดการจัดอบรมให้ ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย สำหรับสถานศึกษา									
21	สถานศึกษาของท่านใช้มาตรการป้องกัน ความปลอดภัยและแนวปฏิบัติร่วมกัน สำหรับนักเรียนซึ่งอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก									
22	สถานศึกษาของท่านส่งเสริมการให้ความรู้ เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ถังดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟ									
23	สถานศึกษาของท่านมีสัญญาณไฟ สัญญาณ กริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนสิ่ง ที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ									
24	สถานศึกษาของท่านจัดการแบ่งเขตภายใน บริเวณ โรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยกออก จากกันชัดเจน									

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน		สภาพที่ เป็นอยู่จริง					สภาพที่ ควรจะเป็น			
ข้อที่	ด้านความปลอดภัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2
25	สถานศึกษาของท่านจัดการป้องกันภัยจาก การจัดระบบการจราจร เช่น ทางเท้า ถนน สำหรับรถยนต์จักรยานยนต์ รถจักรยาน									
26	สถานศึกษาของท่านจัดการแยกแวนอนน ที่ จอดรถและที่ขนส่งเป็นสัดส่วนเหมาะสม และเพียงพอ									
27	สถานศึกษาของท่านจัดการวางแผนป้องกัน ภัยจากจราจร เช่น การให้ความรู้แก่นักเรียน เมื่อต้องข้ามถนนหรือการเดินทางไป-กลับ บ้าน									
28	สถานศึกษาของท่านสนับสนุนการให้ความรู้ แก่ครูและนักเรียนในด้านการป้องกันและ ช่วยดูแลจุดที่จะเป็นเชื้อเพลิง เช่น ถัง กระดาศ กองขยะ สายไฟฟ้า									
29	สถานศึกษาของท่านจัดการป้องกันไม่ให้ บุคคลภายในโรงเรียนเข้าไปในเขตก่อสร้าง อาคารเรียน									
	ด้านการบริหารจัดการ									
30	สถานศึกษาของท่านจัดการวางแผนพัฒนา งานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของ บุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนา ศักยภาพตนเอง									
31	สถานศึกษาของท่านจัดบรรยากาศองค์กร ให้น่าอยู่และมีความสัมพันธ์ของบุคคลใน องค์กรที่ดี									

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน		สภาพที่ เป็นอยู่จริง					สภาพที่ ควรจะเป็น			
ข้อที่	ด้านการบริหารจัดการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2
32	สถานศึกษาของท่านสนับสนุนการทำงาน แบบร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ									
33	ท่านพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมาย เกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมใน สถานศึกษา									
34	สถานศึกษาของท่านจัดกิจกรรมการส่งเสริม บุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการ บริหารและตัดสินใจ									
35	ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆในสถานศึกษา อยู่เสมอ									
36	สถานศึกษาของท่านสนับสนุนการทำงาน ร่วมกันเป็นทีมเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย ในการจัดการศึกษาเรียนรวม									
37	สถานศึกษาของท่านส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการจัดบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่ง เรียนรู้									
	ด้านการเรียนการสอน									
38	สถานศึกษาของท่านจัดทำหลักสูตรที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ									
39	สถานศึกษาของท่านจัดทำสื่อการเรียนการ สอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง									

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน		สภาพที่ เป็นอยู่จริง					สภาพที่ ควรจะเป็น			
ข้อที่	ด้านการเรียนการสอน	5	4	3	2	1	5	4	3	2
40	สถานศึกษาของท่านมีแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) แผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล(IIP)									
41	สถานศึกษาของท่านสนับสนุนการจัด กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ									
42	สถานศึกษาของท่านจัดการวัดและ ประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มี ความต้องการพิเศษ									
43	สถานศึกษาของท่านจัดครูที่อบรมการสอน แบบเรียนรวมเข้าสอนตามความรู้ความ สามารถและความถนัดในแต่ละกลุ่มวิชา									
44	สถานศึกษาของท่านจัดเนื้อหาสาระกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ									
45	สถานศึกษาของท่านส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ									
46	สถานศึกษาของท่านสนับสนุนการจัดการ เรียนรู้ให้เกิดขึ้น มีการประสานความร่วมมือ กับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนา นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตาม ศักยภาพ									

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน		สภาพที่ เป็นอยู่จริง					สภาพที่ ควรจะเป็น			
ข้อที่	ด้านการเรียนการสอน	5	4	3	2	1	5	4	3	2
47	สถานศึกษาของท่านส่งเสริมให้มีการสอน ซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษเนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ช้า									
	ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล									
48	ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านยิ้มแย้ม แจ่มใส สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ร่าเริง แจ่มใส นักเรียนเรียนด้วยความสบายใจ									
49	ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ทำให้นักเรียน รู้สึกประทับใจ มีชีวิตชีวา									
50	ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านใช้น้ำเสียง และคำพูดที่นุ่มนวล อ่อนหวานและแสดง ความเป็นมิตรให้แก่ นักเรียน									
51	ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านควบคุม อารมณ์และมีอารมณ์ขันที่จะทำให้ บรรยากาศไม่เครียด รู้สึกเป็นมิตรและ เป็นกันเอง									
52	สถานศึกษาของท่านจัดกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง และโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ									
53	สถานศึกษาของท่านจัดการวางแผนงานให้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม									

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน		สภาพที่ เป็นอยู่จริง					สภาพที่ ควรจะเป็น			
ข้อที่	ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล	5	4	3	2	1	5	4	3	2
54	สถานศึกษาของท่านส่งเสริมและสนับสนุน การอบรมพัฒนาครูด้านการคัดกรองนักเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียน									
55	สถานศึกษาของท่านจัดการอบรมพัฒนา การเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ									
56	ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านแสดง บทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มี ลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน									
57	สถานศึกษาของท่านจัดกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างทักษะความถนัดและความ สามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา									

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง

ความจำเป็นและแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
ในสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

ข้อ	ความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวม
ด้านภูมิทัศน์	
1.	จัดให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แนวทางการพัฒนา.....
2.	จัดให้มีสนามกีฬา สนามเด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แนวทางการพัฒนา.....

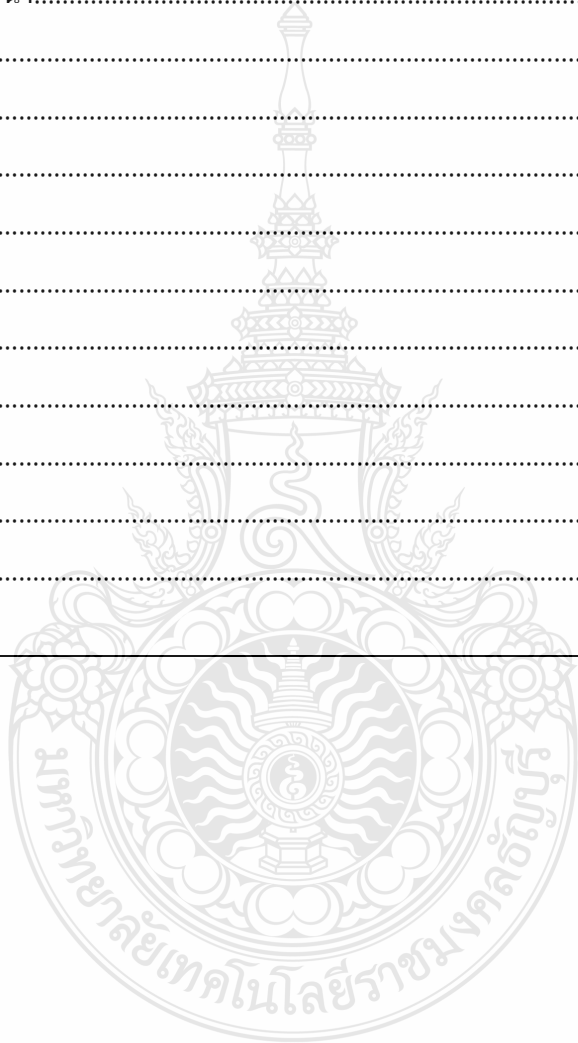
ข้อ	ความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาเรียนรวม
ด้านภูมิทัศน์	
1.	<p>มีบริเวณที่พักผ่อนสวนหย่อมอย่างเพียงพอ</p> <p>แนวทางการพัฒนา.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
ด้านความปลอดภัย	
1.	<p>จัดให้มีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์เพื่อเตือนถึงที่เป็นอันตราย จุดที่ห้ามเพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ</p> <p>แนวทางการพัฒนา.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ข้อ	ความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา เรียนรวม
ด้านบริหารจัดการ	
2.	<p>การวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกัน พัฒนาศักยภาพตนเอง</p> <p>แนวทางการพัฒนา.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
3.	<p>มอบหมายงานเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาอย่างชัดเจน</p> <p>แนวทางการพัฒนา.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ข้อ	ความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา เรียนรวม
ด้านการเรียนการสอน	
1.	จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง แนวทางการพัฒนา.....
2.	จัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ แนวทางการพัฒนา.....

ข้อ	ความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา เรียนรวม
ด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล	
1.	<p>อบรมครูผู้สอนทุกคนให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แนวทางการพัฒนา.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
2.	<p>ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านแสดงบทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็น ผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการพัฒนา.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ข้อ	ความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา เรียนรวม
ด้านการปฏิสัมพันธ์บุคคล	
3.	<p>จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา</p> <p>แนวทางการพัฒนา.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อแบบสอบถาม
(การหาค่า IOC)

ผลการพิจารณาแบบประเมินค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
เรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวม
ระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 2 สภาพความต้องการจำเป็นด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเรียนรวมระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

ข้อ	การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาเรียนรวม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านภูมิทัศน์								
1.	สถานศึกษาของท่านมีบริเวณที่พักผ่อน สวนหย่อมเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	สถานศึกษาของท่านมีสนามกีฬา สนาม เด็กเล่นที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	สถานศึกษาของท่านจัดทางระบายน้ำที่ถูก สุขลักษณะ ไม่มีพื้นที่น้ำขังที่ก่อให้เกิดการ แพร่พันธุ์ของยุงลาย ท่อระบายน้ำมีฝาปิด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.	สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดและวาง แนวเขตการสัญจรที่สะดวกต่อการใช้สอย	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
5.	สถานศึกษาของท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวก พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับบุคคล ที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.	สถานศึกษาของท่านมีพื้นที่สำหรับจัด กิจกรรมนันทนาการและสิ่งแวดล้อมที่ เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.	สถานศึกษาของท่านมีการตกแต่งประดับ บริเวณสถานที่ต่างๆ ให้ดูสวยงาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาเรียนรวม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
8.	สถานศึกษาของท่านมีการทำรั้วกันที่เป็น สัดส่วน ซึ่งเป็นรั้วโปร่งที่ให้ความรู้สึก ปลอดโปร่งแก่จิตใจ	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
9.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดหาที่นั่งขยะ มูลฝอยให้เพียงพอมีการจัดถังขยะแยกขยะ ชนิดต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10.	สถานศึกษาของท่านมีห้องน้ำสำหรับคน พิการ ลิฟท์สำหรับอาคารที่เอื้อต่อนักเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
	ด้านอาคารสถานที่								
11.	สถานศึกษาของท่านมีแผนภูมิแสดงบริเวณ สถานศึกษาและผังแสดงรายละเอียดของ อาคารเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.	สถานศึกษาของท่านมีอาคาร ห้องเรียนและ ห้องปฏิบัติการเพียงพอตามลักษณะการใช้ งานที่เหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
13.	สถานศึกษาของท่านมีทางเชื่อมอาคาร ทางลาด ทางข้ามที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14.	ภายในสถานศึกษาของท่านมีประตู บันได ทางเดินที่เหมาะสมแก่นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15.	สถานศึกษาของท่านมีแผนภูมิภายใน อาคาร ที่ตั้ง แผนภูมิที่สะดวกต่อการ พบเห็น	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
16.	สถานศึกษาของท่านมีแผนการควบคุม ตรวจสอบอาคาร	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
17.	สถานศึกษาของท่านมีผู้รับผิดชอบและ ผู้ดูแลด้านอาคารสถานที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาเรียนรวม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
18.	สถานศึกษาของท่านมีการตรวจสอบ มาตรฐานอาคาร ตรวจสอบการใช้อาคาร การใช้ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
19.	สถานศึกษาของท่านมีการซ่อมแซมอาคาร เรียนอาคารสถานที่ให้ใช้งานได้เป็นปกติ อย่างสม่ำเสมอ	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
20.	สถานศึกษาของท่านมีการดูแลบำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้ใช้งานได้เป็นปกติ	-1	-1	+1	+1	+1	1	0.20	ใช้ ไม่ได้
	ด้านความปลอดภัย								
21.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดอบรมให้ ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย สำหรับสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22.	สถานศึกษาของท่านมีมาตรการป้องกัน ความปลอดภัยและแนวปฏิบัติร่วมกัน สำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23.	สถานศึกษาของท่านมีการให้ความรู้ เบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านการใช้ ประโยชน์ การป้องกันอันตราย เช่น การใช้ดับเพลิง การใช้บันไดหนีไฟ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24.	สถานศึกษาของท่านมีสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง ป้ายข้อความสัญลักษณ์ เพื่อเตือนสิ่งที่เป็นอันตราย จุดที่ห้าม เพื่อสื่อสารกับนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25.	สถานศึกษาของท่านมีการแบ่งเขตภายใน บริเวณโรงเรียน บริเวณสนามกีฬาที่แยก ออกจากกันชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาเรียนรวม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
26.	สถานศึกษาของท่านมีการป้องกันภัยจาก การจัดระบบการจราจร เช่น ทางเท้า ถนน สำหรับรถยนต์รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27.	สถานศึกษาของท่านมีการแยกแยะถนน ที่จอดรถและที่ขนส่งเป็นสัดส่วนเหมาะสม และเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28.	สถานศึกษาของท่านมีการวางแผนป้องกัน ภัยจากจราจร เช่น การให้ความรู้แก่นักเรียน เมื่อต้องข้ามถนนหรือการเดินทางไป-กลับ บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29.	สถานศึกษาของท่านมีการให้ความรู้แก่ครู และนักเรียนในด้านการป้องกันและช่วย ดูแลจุดที่จะเป็นเชื้อเพลิง เช่น ถัง กระดาด กองขยะ สายไฟฟ้า	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
30.	สถานศึกษาของท่านมีการป้องกันไม่ให้ บุคคลภายในโรงเรียนเข้าไปในเขตก่อสร้าง อาคารเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการบริหารจัดการ									
31.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดสิ่งต่างๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น การ วางแผนการปฏิบัติการ	-1	-1	+1	+1	+1	1	0.20	ใช้ ไม่ได้
32.	สถานศึกษาของท่านมีการวางแผนพัฒนา งานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของ บุคลากร เช่น การวางแผนร่วมกันพัฒนา ศักยภาพตนเอง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
33.	สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดนโยบาย ของสถานศึกษาในลักษณะที่จะสร้างกรอบ ทำงานที่ชัดเจนมีความเป็นประชาธิปไตย	-1	-1	+1	+1	+1	1	0.20	ใช้ ไม่ได้

ข้อ	การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาเรียนรวม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
34.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดบรรยากาศ องค์กรให้น่าอยู่และมีความสัมพันธ์ของ บุคคลในองค์กรที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35.	สถานศึกษาของท่านมีการทำงานแบบ ร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36.	ท่านมีความพึงพอใจในงานที่ได้รับ มอบหมายเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ในสถานศึกษา	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
37.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรม การส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มี ส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38.	ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ใน สถานศึกษาอยู่เสมอ								
39.	สถานศึกษาของท่านมีการทำงานร่วมกัน เป็นทีมเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการ จัดการศึกษาเรียนรวม								
40.	สถานศึกษาของท่านส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการจัดบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่ง เรียนรู้								
	ด้านการเรียนการสอน								
41.	สถานศึกษาของท่านมีหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาพิเศษ								
42.	สถานศึกษาของท่านมีสื่อการเรียนการสอน เพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน สิ่งจำลอง ภาพ คอมพิวเตอร์ หูฟัง เครื่องช่วยฟัง								

ข้อ	การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาเรียนรวม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
43.	สถานศึกษาของท่านมีแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) แผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IIP)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
44.	สถานศึกษาของท่านมีกระบวนการจัดการ เรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
45.	สถานศึกษาของท่านมีการวัดและ ประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
46.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดครูที่อบรม การสอนแบบเรียนรวมเข้าสอนตามความรู้ ความสามารถและความถนัดในแต่ละ กลุ่มวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและ ความถนัดของนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
48.	สถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมและ สนับสนุนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อม ที่เหมาะสม	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
49.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดการเรียนรู้ให้ เกิดขึ้น มีการประสานความร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนา นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตาม ศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50.	สถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมให้มีการ สอนซ้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษเนื่องจากนักเรียนมีการเรียนรู้ ซ้ำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาเรียนรวม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านการปฏิสัมพันธ์กับบุคคล								
51.	ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านเข้มแข็ง แจ่มใสสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ร่าเริง แจ่มใส นักเรียนเรียนด้วยความสบายใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
52.	ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านมีท่าทาง กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ทำให้ นักเรียนรู้สึกกระปรี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
53.	ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านใช้น้ำเสียง และคำพูดที่นุ่มนวล อ่อนหวานและแสดง ความเป็นมิตรให้แก่นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
54.	ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านควบคุม อารมณ์และมีอารมณ์ขันที่จะทำให้ บรรยากาศไม่เครียด รู้สึกเป็นมิตรและ เป็นกันเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
55.	สถานศึกษาของท่านมีกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน ผู้ปกครองและ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
56.	สถานศึกษาของท่านมีการวางแผนงานให้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
57.	สถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมและ สนับสนุนการอบรมพัฒนาครูด้านการคัด กรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
58.	สถานศึกษาของท่านมีการอบรมพัฒนาการ เรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาเรียนรวม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
59.	ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านแสดง บทบาทของครูในฐานะผู้นำในชั้นเรียน ที่มีลักษณะเป็นผู้นำเปิดโอกาสให้นักเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแสดงความ คิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
60.	สถานศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างทักษะความถนัดและ ความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

IOC = 0.89

ภาคผนวก ง
รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ลำดับ ที่	สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.	วัดกลางคลองสีบ	15	1
2.	เจริญดีวิทยา	31	3
3.	ชุมชนบึงบา	52	5
4.	ชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ	110	12
5.	ชุมชนเลิศพินิจพิทยาคม	32	3
6.	ชุมชนวัดท่าเลทอง	18	2
7.	ชุมชนวัดพิชิตปิตยาราม	42	4
8.	ทองพูลอุทิศ	27	3
9.	ธัญญลิตทริศิลป์	68	7
10.	นิกรราษฎร์บูรณะ	68	7
11.	นิกรราษฎร์บำรุงวิทย์	9	1
12.	ร่วมจิตประสาท	12	1
13.	ร่วมใจประสิทธิ์	9	1
14.	ร่วมราษฎร์สามัคคี	19	2
15.	ราษฎร์สงเคราะห์วิทยา	15	1
16.	วัดกลางคลองสี	31	3
17.	วัดเกตุประภา	24	2
18.	วัดชุมแก้ว	17	2
19.	วัดเขียนเขต	144	15
20.	วัดคลองชัน	57	6
21.	วัดจุฬาราม	21	2
22.	วัดเจริญบุญ	15	1
23.	วัดแจ้งลำหิน	20	2
24.	วัดคอนใหญ่	24	2
25.	วัดทศทิศ	11	1
26.	วัดธัญญาผล	18	2

ลำดับ ที่	สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
27.	วัดนาบุญ	26	3
28.	วัดนิเทศน์	10	1
29.	วัดปทุมนายก	13	1
30.	วัดประชุมราษฎร์	13	1
31.	วัดประยูรธรรมาราม	29	3
32.	วัดปัญญาทายิกาवास	24	2
33.	วัดโปรยฝน	14	1
34.	วัดพวงแก้ว	17	2
35.	วัดพิรุณศาสตร์	24	2
36.	วัดพีชอุดม	16	1
37.	วัดโพสพผลเจริญ	33	3
38.	วัดมงคลรัตน์	17	2
39.	วัดมูลจินดาราม	41	4
40.	วัดราษฎร์บำรุง	24	2
41.	วัดลาดสนุ่น	71	7
42.	วัดลานนา	11	1
43.	วัดศรีศักดิ์	15	1
44.	วัดศรีสโมสร	24	2
45.	วัดสอนดีศรีเจริญ	13	1
46.	วัดสุขบุญสุทธิการาม	16	1
47.	วัดสุวรรณ	27	3
48.	วัดแสงมณี	10	1
49.	วัดแสงสรรค์	61	6
50.	วัดโสภณาราม	7	0
51.	วัดอัยยการาม	75	8
52.	สหราษฎร์บำรุง	22	2
53.	แสนจำหน่ายวิทยา	7	0

ลำดับ ที่	สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
54.	หิริญพงษ์อนุสรณ์	12	1
55.	ขจรทรัพย์	19	2
56.	คลองบ้านพร้าว	48	5
57.	คลองพระอุดม	10	1
58.	คลองลาดช้าง	11	1
59.	คลองสอง	25	3
60.	คลองหนึ่ง(แก้วนิมิตร)	36	4
61.	คลองห้า(พฤษชัย)	15	1
62.	จารุศรบำรุง	32	3
63.	ชุมชนวัดจันทร์กระพ้อ	15	1
64.	ชุมชนวัดบัวแก้วเกษร	28	3
65.	ชุมชนวัดบางกระดี	12	1
66.	ชุมชนวัดบางชัน	49	5
67.	ชุมชนวัดหน้าไม้	27	3
68.	ชุมชนวัดเสด็จ	33	3
69.	บางขวคอนุสรณ์	48	5
70.	บางโพธิ์เหนือ	11	1
71.	บ้านคลองเจ้าเมือง	18	2
72.	บึงเขาย้อน	30	3
73.	บุญคุ้มราษฎร์บำรุง	67	7
74.	ธรรมศาสตร์	152	16
75.	ลำสนุ่น	24	2
76.	วัดกลางคลองสาม	25	2
77.	วัดกล้าช่อม	24	2
78.	วัดคุณหญิงส้มจีน	29	3
79.	วัดฉาง	13	1
80.	วัดชินวราราม	31	3

ลำดับ ที่	สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
81.	วัดดาวเรือง	17	2
82.	วัดตะวันเรือง	19	2
83.	วัดถั่วทอง	11	1
84.	วัดท้ายเกาะ	19	2
85.	วัดบ่อทอง	21	2
86.	วัดบ่อเงิน	17	2
87.	วัดบัวสุวรรณประดิษฐ์	26	3
88.	วัดบัวหลวง	12	1
89.	วัดบางกุฎีทอง	15	1
90.	วัดบางคูวัด	35	4
91.	วัดบางนา(ประชานุกูล)	16	1
92.	วัดบางนางบุญ	31	3
93.	วัดบางพูน	45	5
94.	วัดบางเตือ	28	3
95.	วัดปทุมทอง	9	1
96.	วัดผลาหาร	15	1
97.	วัดพีชนิมิต	15	1
98.	วัดมะขาม(ศรีวิทยาคาร)	22	2
99.	วัดมูลเหล็ก	22	2
100.	วัดรังสิต	29	3
101.	วัดศรีจันทรราม	19	2
102.	วัดสว่างภพ	15	1
103.	วัดสหราษฎร์บำรุง(วงษ์กล้าแข็ง)	10	1
104.	วัดสองพี่น้อง	9	1
105.	วัดสะแก	15	1
106.	วัดสามัคคีธาราม	16	1

ลำดับ ที่	สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
107.	วัดสุวรรณจินดาราม	19	2
108.	วัดหว่านบุญ	20	2
109.	วัดอู่ข้าว	18	1
110.	วัดเทียนถวาย	40	4
111.	วัดเนกขัมมาราม	17	2
112.	วัดเปรมประชากร	34	3
113.	วัดเพิ่มทาน	10	1
114.	วัดเมตตารงค์	11	1
115.	วัดโบสถ์(บวรธรรมกิจวิทยา)	17	1
116.	วัดไพรีฟ้า	21	2
117.	วัดครู2502	40	4
118.	ศาลาพัน	18	2
119.	สังข์อ่าววิทยา	37	4
120.	สามวาวิทยา	14	1
121.	สุขลักษณะ	17	2
122.	สุเหร่าใหม่เจริญ	18	2
123.	อนุบาลปทุมธานี	70	7
124.	อินทราวินิจฉัยอุปถัมภ์	20	2
125.	เจริญวิทยา	9	1
126.	ไทยรัฐวิทยา69 (คลองหลวง)	37	4
	รวม	3,384	359

(ข้อมูลสารสนเทศ ณ วันที่ 07/04/60)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล นางสาวประวีณา โภควณิช
วัน เดือน ปีเกิด 18 กรกฎาคม 2529
ที่อยู่ 53/67 หมู่ 7 หมู่บ้านทวีลดา 3 ซอย 9 ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา
จังหวัดปทุมธานี 12130
การศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (บางเขน)
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประสบการณ์การทำงาน
พ.ศ. 2557 - 2559 ครูผู้ช่วย โรงเรียนวัดอัยยิการาม จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2560 - ปัจจุบัน ครู คศ.1 โรงเรียนวัดอัยยิการาม จังหวัดปทุมธานี
โทรศัพท์ 086-362-7204
อีเมล Som_cl@hotmail.co.th

